

Justitieutskottets betänkande 2019/20:JuU1

Utgiftsområde 4 Rättsväsendet

Sammanfattning

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om anslag för 2020 inom utgiftsområde 4, som uppgår till drygt 51,7 miljarder kronor. Därmed avstyrker utskottet de alternativa budgetförslag som förts fram i motioner. Utskottet tillstyrker också regeringens förslag till bemyndigande.

Övriga motionsförslag avstyrks. Utskottet hänvisar i flera av dessa frågor till pågående arbeten.

I betänkandet finns 37 reservationer (M, SD, V, KD) och fyra särskilda yttranden (M, SD, V, KD). Ledamöterna från Moderaterna, Sverigedemokraterna, Vänsterpartiet och Kristdemokraterna avstår från ställningstagande när det gäller anslagsbeslutet och redovisar i stället sina överväganden i särskilda yttranden.

Behandlade förslag

Proposition 2019/20:1 inom utgiftsområde 4 Rättsväsendet.

Cirka 150 yrkanden i motioner från allmänna motionstiden 2019/20.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut.....	4
Redogörelse för ärendet	11
Ärendet och dess beredning.....	11
Budgetprocessen i riksdagen	11
Betänkandets disposition	12
Utskottets överväganden.....	13
Regeringens resultatredovisning för utgiftsområde 4	13
Statens budget inom utgiftsområde 4	19
Åtterrapporering av vissa tillkännagivanden om rättsväsendet	40
Prioritering av arbetet mot olika slags brott.....	43
Polisens organisation m.m.	49
En mer effektiv polis	56
Fler poliser.....	61
En närvarande och synlig polis i hela landet	62
Polisens inre organisation.....	65
Polisutbildningen och rekryteringen.....	72
Deltids-, beredskaps- och kommunal polis.....	80
Trafikpolisen	83
Djurskyddspolis.....	87
Gränskontroller.....	88
Polisens samarbete med Försvarmakten	90
Trygghetsberedning	91
Utökning av antalet hyresnämnder	92
Placering av häkte	94
Reservationer	96
1. Åtterrapporering av vissa tillkännagivanden om rättsväsendet, punkt 2 (M).....	96
2. Vardagsbrott, punkt 3 (M, KD)	96
3. Arbetsmiljöbrott, punkt 4 (V).....	97
4. Stöldligor, punkt 5 (V)	98
5. Svarttaxi, punkt 6 (SD).....	98
6. Miljöbrott, punkt 8 (KD)	99
7. En mer effektiv polis, punkt 13 (M)	99
8. En mer effektiv polis, punkt 13 (SD).....	101
9. En mer effektiv polis, punkt 13 (V).....	101
10. Fler poliser, punkt 14 (M).....	102
11. Fler poliser, punkt 14 (SD)	103
12. Fler poliser, punkt 14 (KD)	103
13. Poliser i yttre tjänst, punkt 16 (M, KD)	104
14. Civilanställda inom polisen, punkt 17 (SD).....	105
15. En lokalt förankrad polis, punkt 18 (M, KD).....	105
16. Specialenheter, punkt 19 (M)	106
17. Specialenheter, punkt 19 (SD).....	106
18. Specialenheter, punkt 19 (KD)	107
19. Polishundar, punkt 21 (M, KD)	108
20. Polisutbildningen m.m., punkt 22 (M).....	109
21. Polisutbildningen m.m., punkt 22 (SD)	110
22. Polisutbildningen m.m., punkt 22 (V)	110

23. Rekrytering till Polismyndigheten, punkt 23 (M).....	111
24. Rekrytering till Polismyndigheten, punkt 23 (SD)	112
25. Rekrytering till Polismyndigheten, punkt 23 (V)	113
26. Karriärvägar och höjda polislöner, punkt 24 (M, KD)	114
27. Karriärvägar och höjda polislöner, punkt 24 (SD).....	115
28. Deltidspolis, punkt 25 (M)	116
29. Beredskapspolis, punkt 26 (SD, KD)	116
30. Trafikpolisens organisation, punkt 28 (M)	117
31. Trafikpolisens organisation, punkt 28 (SD).....	118
32. Trafikpolisens organisation, punkt 28 (KD)	119
33. Nykterhetskontroller, punkt 29 (KD).....	120
34. Djurskyddspolis, punkt 30 (SD)	120
35. Gränskontroller, punkt 31 (SD)	121
36. Gränskontroller, punkt 31 (KD)	122
37. Polisens samarbete med Försvarmakten, punkt 32 (SD).....	123
Särskilda yttranden	124
1. Statens budget inom utgiftsområde 4, punkt 1 (M)	124
2. Statens budget inom utgiftsområde 4, punkt 1 (SD).....	127
3. Statens budget inom utgiftsområde 4, punkt 1 (V)	129
4. Statens budget inom utgiftsområde 4, punkt 1 (KD)	131
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	135
Propositionen	135
Motioner från allmänna motionstiden 2019/20	135
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens och motionärernas anslagsförslag	150
<i>Bilaga 3</i>	
Regeringens förslag till beställningsbemyndiganden.....	152
<i>Tabeller</i>	
Anslag till Polismyndigheten	20
Anslag till Säkerhetspolisen.....	22
Anslag till Åklagarmyndigheten	23
Anslag till Ekobrottsmyndigheten	24
Anslag till Sveriges Domstolar	25
Anslag till Kriminalvården	27
Anslag till Brottsförebyggande rådet	29
Anslag till Rättsmedicinalverket.....	29
Anslag till Gentekniknämnden	30
Anslag till Brottsoffermyndigheten	31
Anslag till Ersättning för skador på grund av brott.....	31
Anslag till Rättsliga biträden m.m.	32
Anslag till Kostnader för vissa skaderegleringar m.m.	33
Anslag till Avgifter till vissa internationella sammanslutningar	34
Anslag till Bidrag till lokalt brottsförebyggande arbete.....	34
Anslag till Säkerhets- och integritetsskyddsnämnden.....	35
Anslag till Domarnämnden	35
Anslag till Från EU-budgeten finansierade insatser avseende EU:s inre säkerhet.....	36

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Statens budget inom utgiftsområde 4

1. Statens budget inom utgiftsområde 4

a) Anslagen för 2020

Riksdagen anvisar anslagen för 2020 inom utgiftsområde 4 enligt regeringens förslag.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2019/20:1 utgiftsområde 4 punkt 1 och avslår motionerna

2019/20:2632 av Adam Marttinen m.fl. (SD),

2019/20:2698 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V),

2019/20:2727 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkandena 1–4,

2019/20:2729 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 6,

2019/20:3124 av Désirée Pethrus m.fl. (KD) yrkande 16,

2019/20:3191 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkandena 3 och 16 samt

2019/20:3319 av Johan Forssell m.fl. (M) yrkandena 1 och 3–15.

b) Bemyndiganden om ekonomiska åtaganden

Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2020 ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst de belopp och inom den tidsperiod som regeringen föreslår.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2019/20:1 utgiftsområde 4 punkt 2.

Åtterrapportering av vissa tillkännagivanden om rättsväsendet

2. Åtterrapportering av vissa tillkännagivanden om rättsväsendet

Riksdagen avslår motion

2019/20:3319 av Johan Forssell m.fl. (M) yrkande 16.

Reservation 1 (M)

Prioritering av arbetet mot olika slags brott

3. Vardagsbrott

Riksdagen avslår motionerna

2019/20:891 av Lars Beckman (M),

2019/20:2832 av Ulf Kristersson m.fl. (M) yrkande 8 och

2019/20:3243 av Larry Söder m.fl. (KD) yrkande 57.

Reservation 2 (M, KD)

4. Arbetsmiljöbrott

Riksdagen avslår motion

2019/20:1633 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 9.

Reservation 3 (V)

5. Stödligor

Riksdagen avslår motionerna

2019/20:528 av Linda Westerlund Snecker m.fl. (V) yrkande 2,

2019/20:1310 av Åsa Coenraads (M),

2019/20:1946 av Ida Drougge (M) yrkande 2 och

2019/20:2945 av Edward Riedl (M).

Reservation 4 (V)

6. Svarttaxi

Riksdagen avslår motionerna

2019/20:379 av Eric Palmqvist m.fl. (SD) yrkande 7,

2019/20:2973 av Edward Riedl (M),

2019/20:2983 av Edward Riedl (M) och

2019/20:3347 av Thomas Morell m.fl. (SD) yrkande 49.

Reservation 5 (SD)

7. Korruption

Riksdagen avslår motion

2019/20:3248 av Johan Hedin m.fl. (C) yrkande 25.

8. Miljöbrott

Riksdagen avslår motion

2019/20:2761 av Kjell-Arne Ottosson m.fl. (KD) yrkande 58.

Reservation 6 (KD)

9. Identitetsstölder

Riksdagen avslår motionerna

2019/20:1317 av Betty Malmberg och Marléne Lund Kopparklint (båda M) yrkandena 2 och 3 samt

2019/20:1704 av Johnny Skalin (SD).

10. Sexualbrott

Riksdagen avslår motionerna

2019/20:1343 av Betty Malmberg och Marléne Lund Kopparklint (båda M) yrkandena 1–3 och

2019/20:1923 av Gulan Avci (L).

11. Djurrättsaktivism

Riksdagen avslår motionerna

2019/20:600 av Runar Filper m.fl. (SD) yrkande 1,

2019/20:1767 av Helena Lindahl och Peter Helander (båda C),
 2019/20:2165 av Lars-Arne Staxäng (M) och
 2019/20:2500 av Cecilia Widegren (M) yrkandena 2 och 3.

12. Bidragsbrott

Riksdagen avslår motion

2019/20:1967 av Josefin Malmqvist (M) yrkande 4.

En mer effektiv polis

13. En mer effektiv polis

Riksdagen avslår motionerna

2019/20:528 av Linda Westerlund Snecker m.fl. (V) yrkande 1,

2019/20:553 av Adam Marttinen m.fl. (SD) yrkande 11,

2019/20:710 av Josef Fransson m.fl. (SD) yrkande 2,

2019/20:898 av Lars Beckman (M),

2019/20:2832 av Ulf Kristersson m.fl. (M) yrkandena 2, 9 och 10 samt

2019/20:3248 av Johan Hedin m.fl. (C) yrkande 3.

Reservation 7 (M)

Reservation 8 (SD)

Reservation 9 (V)

Fler poliser

14. Fler poliser

Riksdagen avslår motionerna

2019/20:553 av Adam Marttinen m.fl. (SD) yrkandena 1 och 2,

2019/20:823 av Richard Jomshof m.fl. (SD) yrkande 6,

2019/20:2709 av Lars Püss (M) yrkande 1,

2019/20:3069 av Johan Forssell m.fl. (M) yrkande 1 och

2019/20:3191 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 1.

Reservation 10 (M)

Reservation 11 (SD)

Reservation 12 (KD)

En närvarande och synlig polis i hela landet

15. En närvarande och synlig polis i hela landet

Riksdagen avslår motionerna

2019/20:654 av John Widegren (M),

2019/20:710 av Josef Fransson m.fl. (SD) yrkande 1,

2019/20:1060 av Runar Filper (SD) yrkandena 1 och 2,

2019/20:1174 av Viktor Wärmick och John Weinerhall (båda M),

2019/20:1755 av Per Åsling (C) yrkande 3,

2019/20:1763 av Helena Lindahl och Peter Helander (båda C),

2019/20:1871 av Saila Quicklund (M),

2019/20:2064 av Saila Quicklund (M),

2019/20:2501 av Cecilia Widegren (M) yrkande 2,
2019/20:2644 av Jörgen Berglund (M),
2019/20:2939 av Edward Riedl (M),
2019/20:2957 av Edward Riedl (M) och
2019/20:3101 av Noria Manouchi och Boriana Åberg (båda M).

Polisens inre organisation

16. Poliser i yttre tjänst

Riksdagen avslår motion

2019/20:2832 av Ulf Kristersson m.fl. (M) yrkande 7.

Reservation 13 (M, KD)

17. Civilanställda inom polisen

Riksdagen avslår motionerna

2019/20:553 av Adam Marttinen m.fl. (SD) yrkande 9 och

2019/20:823 av Richard Jomshof m.fl. (SD) yrkande 5.

Reservation 14 (SD)

18. En lokalt förankrad polis

Riksdagen avslår motionerna

2019/20:1419 av Olle Thorell m.fl. (S) och

2019/20:3069 av Johan Forssell m.fl. (M) yrkande 2.

Reservation 15 (M, KD)

19. Specialenheter

Riksdagen avslår motionerna

2019/20:282 av Mikael Larsson (C),

2019/20:554 av Adam Marttinen m.fl. (SD) yrkande 4,

2019/20:1906 av Josefin Malmqvist (M) yrkande 4,

2019/20:2032 av Ida Drougge (M),

2019/20:2828 av Ulf Kristersson m.fl. (M) yrkande 49,

2019/20:3063 av Johan Forssell m.fl. (M) yrkande 17 och

2019/20:3191 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 33.

Reservation 16 (M)

Reservation 17 (SD)

Reservation 18 (KD)

20. Forced Marriage Unit

Riksdagen avslår motion

2019/20:646 av Désirée Pethrus (KD) yrkande 3.

21. Polishundar

Riksdagen avslår motionerna

2019/20:531 av Lars Beckman (M) och

2019/20:3063 av Johan Forssell m.fl. (M) yrkande 9.

Reservation 19 (M, KD)

Polisutbildningen och rekryteringen

22. Polisutbildningen m.m.

Riksdagen avslår motionerna

2019/20:528 av Linda Westerlund Snecker m.fl. (V) yrkande 5,

2019/20:553 av Adam Marttinen m.fl. (SD) yrkandena 6 och 7,

2019/20:667 av Anders Hansson och Annicka Engblom (båda M) yrkandena 1 och 2,

2019/20:1491 av Lotta Olsson (M),

2019/20:2115 av Helena Gellerman (L),

2019/20:2349 av Lars Jilmstad (M),

2019/20:2807 av Roger Haddad (L) och

2019/20:3069 av Johan Forssell m.fl. (M) yrkandena 7 och 8.

Reservation 20 (M)

Reservation 21 (SD)

Reservation 22 (V)

23. Rekrytering till Polismyndigheten

Riksdagen avslår motionerna

2019/20:528 av Linda Westerlund Snecker m.fl. (V) yrkande 6,

2019/20:553 av Adam Marttinen m.fl. (SD) yrkandena 4 och 5,

2019/20:2501 av Cecilia Widegren (M) yrkande 1,

2019/20:2832 av Ulf Kristersson m.fl. (M) yrkandena 3 och 4 samt

2019/20:3069 av Johan Forssell m.fl. (M) yrkandena 6 och 9.

Reservation 23 (M)

Reservation 24 (SD)

Reservation 25 (V)

24. Karriärvägar och höjda polislöner

Riksdagen avslår motionerna

2019/20:553 av Adam Marttinen m.fl. (SD) yrkandena 8 och 10,

2019/20:1361 av Alexandra Anstrell och Maria Stockhaus (båda M),

2019/20:3069 av Johan Forssell m.fl. (M) yrkande 3 och

2019/20:3191 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 2.

Reservation 26 (M, KD)

Reservation 27 (SD)

Deltids-, beredskaps- och kommunal polis

25. Deltidspoliser

Riksdagen avslår motion

2019/20:3069 av Johan Forssell m.fl. (M) yrkande 13.

Reservation 28 (M)

26. Beredskapspolis

Riksdagen avslår motionerna

2019/20:553 av Adam Martinen m.fl. (SD) yrkande 24 och

2019/20:3191 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 13.

Reservation 29 (SD, KD)

27. Kommunal polis

Riksdagen avslår motionerna

2019/20:1446 av Pia Steensland (KD) och

2019/20:1452 av Michael Anefur (KD).

*Trafikpolisen***28. Trafikpolisens organisation**

Riksdagen avslår motionerna

2019/20:259 av Martina Johansson och Mikael Larsson (båda C),

2019/20:530 av Lars Beckman och Ann-Britt Åsebol (båda M),

2019/20:1040 av Pia Nilsson (S),

2019/20:2390 av Lars Beckman och Ann-Britt Åsebol (båda M),

2019/20:2597 av Jessika Roswall m.fl. (M) yrkande 29,

2019/20:2775 av Magnus Jacobsson m.fl. (KD) yrkandena 61 och 70,

2019/20:2974 av Edward Riedl (M),

2019/20:3069 av Johan Forssell m.fl. (M) yrkande 15 och

2019/20:3347 av Thomas Morell m.fl. (SD) yrkande 1.

Reservation 30 (M)

Reservation 31 (SD)

Reservation 32 (KD)

29. Nykterhetskontroller

Riksdagen avslår motion

2019/20:2775 av Magnus Jacobsson m.fl. (KD) yrkande 18.

Reservation 33 (KD)

*Övriga polisfrågor***30. Djurskyddspolis**

Riksdagen avslår motionerna

2019/20:359 av Angelika Bengtsson m.fl. (SD) yrkande 4,

2019/20:602 av Yasmine Eriksson m.fl. (SD) yrkande 15,

2019/20:2688 av Richard Jomshof (SD) och

2019/20:3222 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkandena 1 och 2.

Reservation 34 (SD)

31. Gränskontroller

Riksdagen avslår motionerna

2019/20:2988 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkande 20 och

2019/20:3121 av Paula Bieler m.fl. (SD) yrkande 10.

Reservation 35 (SD)

Reservation 36 (KD)

32. Polisens samarbete med Försvarmakten

Riksdagen avslår motion

2019/20:554 av Adam Marttinen m.fl. (SD) yrkande 27.

Reservation 37 (SD)

33. Trygghetsberedning

Riksdagen avslår motionerna

2019/20:3106 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 6 och

2019/20:3248 av Johan Hedin m.fl. (C) yrkande 1.

Utökning av antalet hyresnämnder

34. Fler hyresnämnder

Riksdagen avslår motionerna

2019/20:289 av Robert Halef (KD) och

2019/20:3136 av Ingela Nylund Watz m.fl. (S).

Placering av häkte

35. Häktesplatser i Västerås

Riksdagen avslår motionerna

2019/20:2243 av Åsa Coenraads (M) och

2019/20:2824 av Roger Haddad (L).

Stockholm den 28 november 2019

På justitieutskottets vägnar

Fredrik Lundh Sammeli

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Fredrik Lundh Sammeli (S), Andreas Carlson (KD)*, Johan Forssell (M)*, Petter Löberg (S), Adam Marttinen (SD)*, Maria Strömkvist (S), Johan Hedin (C), Linda Westerlund Snecker (V)*, Katja Nyberg (SD)*, Joakim Sandell (S), Carina Ödebrink (S), Johan Pehrson (L), Bo Broman (SD)*, Ingemar Kihlström (KD)*, Mikael Damsgaard (M)* och Sten Bergheden (M)*.

* Avstår från ställningstagande under punkt 1, se särskilda yttranden.

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I detta ärende behandlas regeringens budgetproposition 2019/20:1 i de delar som gäller utgiftsområde 4 Rättsväsendet och ca 150 motionsyrkanden från allmänna motionstiden 2019/20. Regeringens förslag till riksdagsbeslut och motionsförslagen finns i bilaga 1.

I bilaga 2 och 3 finns en sammanställning av regeringens förslag till anslag för 2020 och beställningsbemyndiganden samt de avvikelser från dessa som Moderaterna, Sverigedemokraterna, Vänsterpartiet och Kristdemokraterna föreslår i sina anslagsmotioner.

Budgetprocessen i riksdagen

Rambeslutsprocessen

Budgetprocessen innebär bl.a. att riksdagen i ett första steg genom *ett* beslut fastställer en utgiftsram för varje utgiftsområde. Utgiftsramen anger det belopp som utgiftsområdets anslag högst får uppgå till (11 kap. 18 § tredje stycket riksdagsordningen).

Riksdagen har bifallit regeringens förslag och bestämt utgiftsramen för 2020 för utgiftsområde 4 Rättsväsendet till 51 731 092 000 kronor (prop. 2019/20:1, bet. 2019/20:FiU1, rskr. 2019/20:59). I detta betänkande föreslår justitieutskottet för riksdagen hur anslagen för utgiftsområdet ska fördelas inom utgiftsområdesramen. Riksdagens ställningstagande till anslag för utgiftsområdet ska göras genom *ett* beslut (11 kap. 18 § fjärde stycket riksdagsordningen).

Uppföljning av regeringens resultatredovisning

Enligt 10 kap. 3 § budgetlagen (2011:203) ska regeringen i budgetpropositionen lämna en redovisning av de resultat som har uppnåtts i verksamheten i förhållande till de mål som riksdagen har beslutat.

I utskottens uppgifter ingår att följa upp och utvärdera riksdagsbeslut (4 kap. 8 § regeringsformen). Som en del i utskottens uppföljning ingår att behandla den resultatinformation som regeringen presenterar. Riksdagen har beslutat om riktlinjer för bl.a. den löpande uppföljningen av regeringens resultatredovisning (framst. 2005/06:RS3, bet. 2005/06:KU21, rskr. 2005/06:333–335). Av riktlinjerna framgår att riksdagen beställer och tar emot information om resultatet av statens verksamhet.

Utskottet har mot den bakgrunden granskat regeringens resultatredovisning för utgiftsområde 4 i budgetpropositionen. Granskningen är ett

underlag för utskottets behandling av budgetpropositionen och för den fortsatta mål- och resultatdialogen med regeringen.

Betänkandets disposition

Betänkandet har disponerats så att målet för utgiftsområdet och regeringens resultatredovisning behandlas först. Därefter behandlar utskottet de förslag i budgetpropositionen och de motionsförslag som bedöms påverka anslagen inom utgiftsområde 4. Sedan redogörs för regeringens återrapporering av vissa tillkännagivanden om rättsväsendet. Slutligen behandlas ytterligare ca 120 motionsförslag som väcktes under allmänna motionstiden 2019/20. Förslagen i dessa motioner rör bl.a. frågor om rättsväsendets myndigheters organisation och prioriteringar i arbetet mot olika slags brott.

Utskottets överväganden

Regeringens resultatredovisning för utgiftsområde 4

Propositionen

Mål för utgiftsområdet

Huvuddelen av resurserna inom utgiftsområde 4 avser kriminalpolitiskt inriktad verksamhet. Verksamheten syftar till att öka tryggheten, upprätthålla allmän ordning och säkerhet, förebygga brott, utreda brott, se till att den som begått brott lagförs, verkställa påföljder och rättsliga anspråk och ge stöd till dem som drabbats av brott. I övrigt är rättsväsendets verksamhet inriktad på att avgöra rättsliga tvister mellan enskilda och mellan enskilda och det allmänna samt att handlägga olika typer av ärenden.

Målet för kriminalpolitiken är att minska brottsligheten och att öka människors trygghet, medan målet för rättsväsendet är den enskildes rättssäkerhet och rättstrygghet. Rättssäkerhet innebär att rättskipning och annan myndighetsutövning ska vara förutsebar och enhetlig samt bedrivs med hög kvalitet. Med rättstrygghet avses att enskilda personer och andra rättssubjekt ska vara skyddade mot brottsliga angrepp på liv, hälsa, frihet, integritet och egendom. Målen är beslutade av riksdagen (prop. 1997/98:1, bet. 1997/98:JuU1, rskr. 1997/98:87).

Resultatindikatorer

För att bedöma om målet för kriminalpolitiken uppfylls används följande indikatorer:

- kvinnors och mäns upplevelse av trygghet enligt Nationella trygghetsundersökningen
- antal anmälda brott inom olika brottskategorier
- kvinnors och mäns utsatthet för brott enligt Nationella trygghetsundersökningen.

Bedömningen av brottslighetens utveckling kompletteras också med information från olika specialstudier.

När det gäller målet för rättsväsendet är den enskildes rättssäkerhet och rättstrygghet komplexa begrepp som är svåra att fånga på ett rättvist sätt i enstaka indikatorer. Såväl rättssäkerheten som rättstryggheten förutsätter ett välutvecklat och välfungerande rättsväsen, vilket kan belysas genom indikatorer som mäter kvaliteten och effektiviteten i rättsväsendets olika delar. Rättssäkerheten och rättstryggheten är också beroende av att människor har förtroende för rättsväsendet så att de väljer att anmäla brott, delta i brottsutredningar och ställa upp som vittnen. För att mäta förtroendet för

rättsväsendet används följande indikator: kvinnors och mäns förtroende för rättsväsendet enligt Nationella trygghetsundersökningen.

Nationella trygghetsundersökningen (NTU) är en frågeundersökning som Brottsförebyggande rådet (Brå) genomför årligen sedan 2006. Undersökningen riktar varje år frågor om utsatthet för brott, upplevelse av trygghet samt förtroende för och erfarenheter av rättsväsendet till ett urval av personer i befolkningen. År 2017 reviderades undersökningens metod, flera nya brottstyper infördes och urvalet av personer utökades från 20 000 till 200 000.

Resultatredovisning

Resultatredovisningen i propositionen inleds med en uppföljning av de övergripande målen för kriminalpolitiken och en beskrivning av hur flödet i rättskedjan har utvecklats. Därefter följer regeringen mer i detalj upp det senaste årets måluppfyllelse inom respektive verksamhetsområde: brottsförebyggande arbete, utredning och lagföring, dömande verksamhet, verkställighet av påföljd samt stöd till brottsoffer. I ett påföljande kapitel i propositionen redovisas regeringens analys och slutsatser.

Förtroendet för rättsväsendet

Efter att förtroendet för rättsväsendet minskat under ett par år ökade det åter 2018 enligt NTU. År 2018 uppgav 47 procent att de hade ganska eller mycket stort förtroende för rättsväsendet; motsvarande andel 2017 var 44 procent. Framför allt för Polismyndigheten ökade förtroendet 2018, men även för Åklagarmyndigheten och Kriminalvården, medan förtroendet för domstolarna var oförändrat.

Upplevd trygghet

När det gäller upplevelser av otrygghet uppger de flesta att de är trygga. Sedan 2016 har nivåerna av otrygghet varit något högre än åren dessförinnan. År 2018 uppgav 28 procent av de svarande att de var otrygga när de vistades ute sent på kvällen. Överlag upplever kvinnor betydligt större otrygghet än män. År 2018 uppgav 36 procent av kvinnorna att de kände sig otrygga när de vistades ute en sen kväll i det egna bostadsområdet, att jämföra med 19 procent av männen. Enligt regeringen finns det därför skäl att särskilt uppmärksamma kvinnors otrygghet. Otryggheten är ojämnt fördelad även på andra sätt. Exempelvis oroar sig betydligt fler äldre än yngre för brottsligheten i samhället. Otryggheten är också särskilt utbredd i vissa områden med socioekonomiska utmaningar, även här särskilt bland kvinnor.

Antalet anmälda brott

Efter en tydlig ökning av antalet anmälda brott mellan 2006 och 2009 stabiliserades nivån därefter kring 1,4 miljoner anmälda brott årligen. Sedan 2014 ökar antalet anmälda brott igen, och 2018 anmäldes ungefär 1,55 miljoner brott, vilket var ungefär samma nivå som året före.

Bedrägerier är den brottstyp där anmälningarna har ökat påtagligt under en längre tid. Sedan mitten av 00-talet har antalet anmälda bedrägerier ökat med

över 300 procent. Framför allt har antalet datorbedrägerier, exempelvis köp på internet med andras kontouppgifter, ökat. Under 2018 ökade även antalet anmälda narkotikabrott och skadegörelsebrott. De anmälda sexualbrotten fortsatte också att öka något. År 2018 anmäldes 2 procent fler sexualbrott än året före, medan antalet anmälda fall av misshandel minskade i jämförelse med året före. Detta beror framför allt på färre sådana anmälda brott mot män över 18 år. Anmäld misshandel mot kvinnor över 18 år och barn mellan 7 och 14 år ökade däremot under året. Anmäld misshandel mot barn har ökat under flera decennier, vilket enligt studier bl.a. beror på ökad anmälningsbenägenhet vid exempelvis förskolor och skolor.

När det gäller de anmälda sexualbrotten ökade framför allt antalet anmälda våldtäkter mot flickor och kvinnor. Denna utveckling kan delvis förklaras av en ökad uppmärksamhet kring sexualbrott, som sannolikt har resulterat i en högre benägenhet att anmäla sådana brott. En allt större tillgång till internet och smarta mobiltelefoner kan också i viss utsträckning ha bidragit till en ökning av vissa typer av sexualbrott. Över tid har antalet anmälda våldtäkter också påverkats av lagändringar som innebär att våldtäktsbegreppet har utvidgats.

Nationella trygghetsundersökningen

Regeringen konstaterar att långt ifrån alla brott som begås anmäls, och anmälningsbenägenheten kan variera över tid och mellan olika brottskategorier. Antalet anmälda brott är dock inte en tillförlitlig indikator på brottslighetens utveckling. Frågeundersökningar som NTU är därför ett viktigt komplement för att kunna bedöma brottsutvecklingen.

Enligt NTU har andelen hushåll som utsatts för egendomsbrott minskat tydligt sedan 2006, vilket anges bero på att de fordonsrelaterade brotten blivit färre. Ungefär 2 procent av hushållen uppger att de har utsatts för bostadsinbrott, en siffra som varit stabil genom åren.

Enligt NTU är hot, sexualbrott och trakasserier de vanligaste brotten mot både män och kvinnor. Män uppger i något högre utsträckning att de har utsatts för misshandel, personrån och bedrägerier, medan en större andel kvinnor uppger att de har utsatts för trakasserier. Det är vidare betydligt vanligare att kvinnor uppger att de utsatts för sexualbrott. Det är också vanligare att kvinnor uppger att de utsatts för brott i en nära relation.

Efter några år på lägre nivåer har utsattheten för misshandel ökat något sedan 2016, från 3,1 procent till 3,3 procent. Utsattheten för misshandel bland unga män, som är den mest utsatta gruppen, är dock fortfarande tydligt lägre än för tio år sedan. Uppgifter från Socialstyrelsen (2018) visar också att allt färre personer det senaste decenniet har intagits i slutenvård och öppen specialistvård på grund av misshandel, en utveckling som är än mer tydlig i relation till den växande befolkningen.

De senaste tre åren har utsattheten för sexualbrott enligt NTU ökat tydligt, bland både kvinnor och män. I NTU innefattar sexualbrott ett brett spektrum av brott, från lindrigare händelser som kränkande sexuella kommentarer till

mycket allvarliga händelser som våldtäkt. Mest utsatta är yngre kvinnor. Utvecklingen är dock svårtolkad. Registeruppgifter från sjukvården fram till 2016 visar ingen ökning av antalet personer som sökt vård till följd av sexuella övergrepp. År 2017 noterades dock även i detta avseende en viss ökning. Enligt Brå (2019:5) avser de senaste årens ökningarna i NTU främst mindre allvarliga sexualbrott. Till en betydande del handlar detta förmodligen om en ökad benägenhet bland kvinnor att tala öppet om sin utsatthet. Enligt Brå är det dock inte möjligt att dra några säkra slutsatser kring utvecklingen, och sexualbrotten behöver även fortsättningsvis följas noga över tid.

NTU mäter även upplevd utsatthet för hatbrott. Hatbrott med främlingsfientliga motiv är klart vanligast, oftast uttryckta som hot eller trakasserier. Enligt de senaste resultaten, som avser ett medelvärde för 2014–2016, uppgav 1,6 procent av befolkningen att de utsatts för främlingsfientliga hatbrott. Majoriteten av brotten anmäls inte (Brå 2018:10). Kvinnor och män är utsatta för främlingsfientliga hatbrott i ungefär samma utsträckning.

Av NTU framgår att utsattheten för brott är ojämnt fördelad över befolkningen; 6,5 procent av de tillfrågade hade drabbats av drygt 75 procent av de brott mot personer som rapporterades i undersökningen för 2018.

Vissa typer av brott ingår inte i NTU, t.ex. narkotikabrott och brott mot företag. Det går inte heller, vare sig utifrån kriminalstatistik eller utifrån NTU, att få en bild av den organiserade brottslighetens omfattning. Enligt Brå (2016:12) finns dock en bredd av aktörer och nätverk inom den organiserade brottsligheten med delvis olika sammansättning och karaktär. Enligt Polismyndigheten har antalet skjutningar med dödlig utgång i kriminella miljöer ökat sedan mitten av 00-talet. Enligt Polismyndigheten uppgick det totala antalet skjutningar 2018 till 306, vilket var något färre än 2017 då 324 skjutningar bekräftades. I en studie av Brå (2019:3) beskrivs skjutvapenvåldet ofta ha sin grund i konflikter om narkotikamarknaden eller i personliga relationer. Användning av skjutvapen kan även vara ett sätt att bygga upp, stärka och upprätthålla en position i den kriminella miljön, samtidigt som våldet kan öka behovet av att skydda sig från andra individer som agerar på samma sätt. Av flera undersökningar (t.ex. Brå 2015:8 och SOU 2017:37) framgår det vidare att det förekommer ett omfattande utnyttjande av välfärds- och förmånssystemen, ofta med företag och falska eller manipulerade intyg och identitetshandlingar som brottsverktyg.

År 2018 konstaterades totalt 108 fall av dödligt våld. Det är fem fall färre än året före. Samtidigt som antalet fall av dödligt våld med skjutvapen har ökat betydligt de senaste åren har dödligt våld mot barn och alkoholrelaterat dödligt våld mellan vuxna män minskat över tid. Det dödliga våldet mot kvinnor har också minskat de senaste decennierna. År 2018 var dock antalet fall av dödligt våld mot kvinnor något större än åren dessförinnan.

Flödet i rättskedjan

En viktig del i bedömningen av rättsväsendets resultat är att följa upp hur de brott som anmäls hanteras i rättskedjans olika delar. Efter att ha minskat under lång tid har sedan 2017 såväl andelen ärenden som redovisas till åklagare som andelen personupplästa brott ökat något. Av propositionen framgår vidare att antalet lagföringsbeslut, som under många år minskat, ökade under 2018. Under året fattades ca 101 200 lagföringsbeslut, vilket är ca 4 000 fler beslut än 2017. Domstolarnas belastning när det gäller brottmål har till viss del minskat till följd av en regelförändring 2008. Å andra sidan har domstolarnas belastning ökat genom att tiderna för huvudförhandling har blivit längre. Att den totala förhandlingstiden ökar kan vara ett tecken på att rättsväsendet i allt större utsträckning hanterar komplex brottslighet som är tidskrävande att utreda och lagföra.

Antalet dömda till fängelse

Antalet domslut med huvudpåföljden fängelse har enligt redovisningen minskat kontinuerligt under en längre tid. År 2018 utdömdes ca 10 900 fängelsepåföljder, vilket är knappt 500 fler än året före. Detta är dock närmare 30 procent färre än i mitten av 00-talet.

När det gäller återfall i brott noterar regeringen en positiv trend över tid. År 2003 återföll, enligt preliminär statistik, 54 procent av dem som frigavs från fängelse inom ett år, jämfört med 44 procent av dem som frigavs 2016. En jämförelse mellan 2007 och 2016 visar att minskningen är särskilt tydlig bland dem som dömts till fängelsestraff på mellan fyra månader och två år (en minskning med ca 10 procentenheter). Enligt både Kriminalvården (2018) och Brå (Kortanalys 4/2017) kan den minskande andelen återfall i brott efter frigivning från anstalt delvis förklaras av en förändrad klientsammansättning vad gäller exempelvis ålder, tidigare brottsbelastning och typ av brott.

Regeringens analys och slutsats

Regeringen gör i sin analys bedömningen att de övergripande målen för kriminalpolitiken och rättsväsendet delvis har uppnåtts. Även om de flesta människor i samhället känner sig trygga har dock nivåerna av otrygghet enligt NTU stigit de tre senaste åren. Regeringen ser allvarligt på detta och att otryggheten fortsätter att vara särskilt utbredd bland kvinnor och i socialt utsatta områden. Otrygghet är emellertid ett komplext och mångfasetterat fenomen som är svårt att mäta och där nivåerna kan variera relativt kraftigt mellan olika år. Brottslighetens omfattning är också svår att beskriva på ett heltäckande sätt. Utsattheten för brott mot person var något högre i NTU 2018 än 2017. Den sammantagna brottsutvecklingen är emellertid inte entydig.

Förtroendet för rättsväsendet ökade under 2018; särskilt tydligt ökade förtroendet för Polismyndigheten. Regeringen följer utvecklingen på dessa områden noga, och insatser för att öka tryggheten samt bekämpa och förebygga brott är även i fortsättningen högt prioriterade.

Regeringen konstaterar vidare att rättsväsendet fått betydande resursförstärkningar de senaste tio åren, men att rättsväsendets verksamhetsvolymer trots detta präglats av minskningar sedan ett antal år tillbaka. Sedan 2017 redovisar Polismyndigheten dock något fler ärenden till åklagare, och antalet personupplklarade brott och domslut har ökat något. Regeringen anser att det är av stor vikt att antalet redovisade ärenden från polis till åklagare och antalet personupplklarade brott fortsätter att öka. I detta sammanhang är det också enligt regeringen angeläget att Polismyndigheten, efter övergången till en enhetlig nationell polismyndighet, fortsätter att kontinuerligt anpassa sin verksamhet för att öka effektiviteten i brottsupplklaringen. Inom Kriminalvården har minskningarna av antalet personer placerade i anstalt planat ut och beläggningen ökar i både häkten och anstalter. Regeringen följer utvecklingen noga och vidtar de åtgärder som bedöms vara nödvändiga. Det myndighetsgemensamma arbetet mot organiserad brottslighet har fortsatt att visa goda resultat. Regeringen bedömer att det gemensamma arbetet ger ett tydligt mervärde i kampen mot den organiserade brottsligheten.

Utskottets ställningstagande

Utskottet konstaterar att resultatredovisningen i budgetpropositionen liksom de senaste åren är utformad på ett pedagogiskt och tydligt sätt, vilket ger utskottet goda möjligheter att både bedöma resultaten och följa resultatutvecklingen över tid.

Inledningsvis konstaterar utskottet att förtroendet för rättsväsendet ökade under 2018 efter att ha minskat under ett par år. Inte minst har förtroendet för Polismyndigheten ökat tydligt, vilket är glädjande. Som utskottet anför i samband med behandlingen av de senaste årens budgetpropositioner är det emellertid viktigt att rättsväsendet fortsätter att utveckla sitt arbete för att höja förtroendet. Allmänhetens förtroende är avgörande för att rättsväsendet på ett effektivt sätt ska kunna förebygga, bekämpa och lagföra brott.

Det är däremot oroande att upplevelsen av otrygghet har ökat under de senaste åren och fortsatte att göra det under 2018. Utskottet noterar dessutom att otryggheten fortfarande är ojämnt fördelad. Den är betydligt högre bland kvinnor än bland män, och den är särskilt utbredd i områden med socioekonomiska utmaningar.

När det gäller brottslighetens utveckling är den, som regeringen också anför, svår att beskriva på ett heltäckande sätt. Antalet anmälda brott har ökat de senaste åren men var under 2018 på ungefär samma nivå som året före. Utsattheten för brott mot person var något högre i NTU 2018 än 2017. Särskilt ökade utsattheten bland unga kvinnor, vilket i huvudsak berodde på att fler uppgav att de utsatts för sexualbrott. Även om den sammantagna brottsutvecklingen inte är entydig – och det finns områden där utvecklingen går åt rätt håll, t.ex. vad gäller tillgreppsbrott – finns det enligt utskottet anledning att hysa oro över utvecklingen. Detta gäller inte minst den ökade utsattheten för sexualbrott mot kvinnor och det ökade skjutvapenvåldet. Det är

viktigt att regeringen, i enlighet med vad man anför i propositionen, följer utvecklingen noga på dessa områden och prioriterar insatser för att öka tryggheten samt bekämpa och förebygga brott.

Trots att rättsväsendet fått betydande resursförstärkningar under de senaste tio åren har resultaten under lång tid präglats av försämringar. Under de senaste åren har dock vissa förbättringar skett. Efter att ha minskat under lång tid, har sedan 2017 såväl andelen ärenden som polisen redovisade till åklagare som andelen personupplärade brott ökat något. Även antalet lagföringsbeslut, som under många år minskat, ökade under 2018. Som utskottet konstaterade förra året är det för tidigt att avgöra om detta innebär ett trendbrott. Utskottet ser dock fortfarande positivt på de tecken som finns på att den negativa trenden är på väg att vända, och anser att det är angeläget att den utvecklingen fortsätter.

Utskottet anser vidare att den ökade beläggningsgraden i Kriminalvården är oroande och att den riskerar att försämma möjligheterna till återfallsförebyggande arbete och säkerhetsarbete. Det är viktigt att regeringen följer utvecklingen noga och vidtar de åtgärder som bedöms vara nödvändiga.

Utskottet anser sammanfattningsvis, mot bakgrund av de iakttagelser som gjorts ovan, att de övergripande målen för kriminalpolitiken och rättsväsendet endast delvis har uppnåtts.

Statens budget inom utgiftsområde 4

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen anvisar anslagen för 2020 inom utgiftsområde 4 Rättsväsendet enligt regeringens förslag och lämnar det bemyndigande som regeringen har begärt.

Motionärernas alternativa förslag till statens budget för 2020 inom utgiftsområde 4 avslås.

Jämför särskilt yttrande 1 (M), 2 (SD), 3 (V) och 4 (KD).

Inledning

I detta avsnitt behandlar utskottet regeringens budgetförslag och de motioner som har väckts med anledning av budgetpropositionen och som avser anslagsfördelningen inom utgiftsområde 4 Rättsväsendet. Det gäller följande motioner: 2019/20:3319 av Johan Forssell m.fl. (M), 2019/20:2632 av Adam Marttinen m.fl. (SD), 2019/20:2698 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) och 2019/20:2727 av Andreas Carlson m.fl. (KD). I motionerna föreslås ändringar inom ett flertal anslag enligt vad som närmare beskrivs nedan.

Vidare behandlar utskottet ytterligare några motionsyrkanden som bedöms påverka anslagen inom utgiftsområde 4 för budgetåret 2020.

1:1 Polismyndigheten

Regeringens och motionärernas förslag i fråga om anslaget 1:1 Polismyndigheten för 2020 sammanfattas i följande tabell.

Anslag till Polismyndigheten

Tusental kronor

Anslag 2019	Prop. 2020	M	SD	V	KD
26 106 720	28 546 852	+1 865 000	+2 675 000	±0	+ 250 000

Propositionen

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar 28 546 852 000 kronor för 2020 till anslaget 1:1 Polismyndigheten.

Anslaget får användas för utgifter för Polismyndighetens verksamhet. Anslaget får också användas för bidrag till organisationer som hjälper personer att lämna ett liv i kriminalitet (avhopparverksamhet).

För 2019 uppgår anslaget till drygt 26,1 miljarder kronor. Vid ingången av 2019 fanns ett anslagssparande om drygt 1 miljard kronor. Utgiftsprognosen för 2019 är drygt 26 miljarder kronor.

I propositionen redogör regeringen för ett antal förändringar av anslaget som regeringen bedömt vara nödvändiga.

Regeringen föreslår inledningsvis att anslaget ökas med 120 000 000 kronor fr.o.m. 2020. Antalet polisanställda ska successivt öka fram till 2024 med sammantaget 10 000 personer. Regeringen föreslår därför att Polismyndigheten tillförs ytterligare medel som bl.a. ska säkerställa satsningen på hemlig dataavläsning samt att attraktiviteten i polisyrket ska förstärkas genom bättre villkor.

Sedan den 1 augusti 2019 bedriver Säkerhets- och integritetsskyddsnämnden tillsyn över Säkerhetspolisens och Polismyndighetens tillämpning av den nya lagen (2019:547) om förbud mot användning av vissa uppgifter för att utreda brott, som ger de båda myndigheterna utökad tillgång till uppgifter från signalspaning i försvarsunderrättelseverksamhet. För att finansiera den nya tillsynsuppgiften föreslås anslaget minskas med 2 000 000 kronor fr.o.m. 2020. Anslaget 1:16 Säkerhets- och integritetsskyddsnämnden ökas med motsvarande belopp.

För att fortsätta bidra till finansieringen av arbetet med den nationella trygghetsundersökningen och för att säkerställa fortsatt kvalitet och bibehållen urvalsstorlek föreslår regeringen att anslaget minskas med 3 500 000 kronor fr.o.m. 2020. Anslaget 1:7 Brottsförebyggande rådet ökas med motsvarande belopp.

Vidare föreslår regeringen att anslaget minskas med 2 400 000 kronor fr.o.m. 2020 för att finansiera en kanslifunktion till Rådet för digitalisering av rättsväsendet. Kanslifunktionen placeras på Brå och anslaget 1:7 Brottsförebyggande rådet föreslås därmed ökas med motsvarande belopp.

Motionerna

I kommittémotion 2019/20:3319 av Johan Forssell m.fl. (M) yrkande 1 i denna del och yrkandena 3–10 föreslås att anslaget 1:1 Polismyndigheten ökas med 1 865 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. Tillskottet ska bl.a. användas till att påtagligt öka antalet poliser för att Polismyndigheten avsevärt ska kunna förbättra sin förmåga att utreda och klara upp brott. Polisen behöver även bli mer synlig och närvarande i hela landet. Målet är att öka antalet polisanställda med 10 000 personer till 2024. Vidare vill motionärerna göra det möjligt för Polismyndigheten att anställa eller anlita ordningsvakter för att omedelbart och fram till dess att polisen är fullt återuppbyggd börja använda sig av ordningsvakter för vissa uppgifter som poliser i nuläget utför. Tillskottet ska även möjliggöra en höjning av polisernas löner, återanställning av pensionerade poliser och poliser som lämnat yrket, rekrytering av administrativt stöd till utredningsverksamheten samt en förstärkning av Nationellt forensiskt centrum. Vidare ska tillskottet användas till åtgärder som ska säkerställa att det går att nå Polismyndigheten inom rimlig tid även vid icke akuta ärenden, för att stärka myndighetens hantering av vapentillstånd i syfte att förkorta handläggningstiderna samt ge myndigheten förutsättningar att fyrdubbla kamerabevakningen. Motionärerna uppger även en önskan om att förstärka polisens hundresurser med målet att dessa bl.a. ska användas som sökhundar för att hitta vapen och narkotika. Vidare vill motionärerna återställa regeringens tidigare neddragning av Polismyndighetens anslag som gjordes med anledning av Kriminalvårdens ökade kostnader för transportverksamhet. För att bygga ut gränspolisens verksamhet, möjliggöra fler inre utlänningskontroller och snabbt stärka det svenska gränsskyddet vill motionärerna även att gränspolisverksamheten stärks.

I kommittémotion 2019/20:2632 av Adam Martinen m.fl. (SD) i denna del föreslås att anslaget 1:1 Polismyndigheten ökas med 2 675 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. Tillskottet ska bl.a. möjliggöra en höjning av polisernas löner i syfte att bl.a. främja att medarbetare vid myndigheten stannar kvar samt skapa incitament för återrekrytering av poliser som för närvarande arbetar med annat. Vidare ska tillskottet finansiera anställandet av administrativ personal som kan avlasta polisutbildade, en upprustning och utveckling av polisens utrustning, investeringar i teknik samt utökad kamerabevakning. Motionärerna framför även att tillskottet ska användas för att förstärka gränspolisen, nationella insatsstyrkan och Nationellt forensiskt centrum samt till att återinföra beredskapspolisen.

I kommittémotion 2019/20:2727 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 1 i denna del föreslås att anslaget 1:1 Polismyndigheten ökas med 250 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. Tillskottet ska användas till att öka antalet anställda vid Polismyndigheten, både poliser och civilanställda. Målet är att ytterligare 10 000 poliser ska anställas fram till 2024. Tillskottet ska även användas till en lönesatsning för poliser, en satsning för att locka tillbaka pensionerade poliser som tidigare har arbetat som utredare samt till kompetensutveckling för ett stärkt polisiärt ledarskap. Motionärerna vill även

att anslagsökningen ska finansiera förstärkta gränskontroller samt inrättandet av ett nytt organ inom myndigheten: Polisens forskningsinstitut.

1:2 Säkerhetspolisen

Regeringens och motionärernas förslag i fråga om anslaget 1:2 Säkerhetspolisen för 2020 sammanfattas i följande tabell.

Anslag till Säkerhetspolisen

Tusental kronor

Anslag 2019	Prop. 2020	M	SD	V	KD
1 578 009	1 641 279	+115 000	+210 000	-35 000	±0

Propositionen

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar 1 641 279 000 kronor för 2020 till anslaget 1:2 Säkerhetspolisen.

Anslaget får användas för Säkerhetspolisens förvaltningsuppgifter.

För 2019 uppgår anslaget till knappt 1,6 miljarder kronor. Vid ingången av 2019 hade en anslagskredit om knappt 1,5 miljoner kronor utnyttjats. Utgiftsprognosen för 2019 är knappt 1,6 miljarder kronor.

Regeringen föreslår att anslaget ökas med 35 000 000 kronor fr.o.m. 2020 för att säkerställa satsningen på hemlig dataavläsning.

Motionerna

I kommittémotion 2019/20:3319 av Johan Forssell m.fl. (M) yrkande 1 i denna del och yrkande 11 föreslås att anslaget 1:2 Säkerhetspolisen ökas med 115 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. Anslagsökningen ska användas för att möta de ökade krav som ställs i arbetet för att förebygga, förhindra och upptäcka terroristbrottslighet. Enligt motionärerna innebär resurserna att myndigheten kan öka bemanningen och i högre grad följa de hotaktörer som bedöms vilja skada samhället. Myndigheten kan även använda resurserna inom övriga verksamhetsområden.

I kommittémotion 2019/20:2632 av Adam Marttinen m.fl. (SD) i denna del föreslås att anslaget 1:2 Säkerhetspolisen ökas med 210 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. Tillskottet ska användas till att stärka Säkerhetspolisens förmåga att bekämpa extremism och terrorism.

I partimotion 2019/20:2698 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) i denna del föreslås att anslaget 1:2 Säkerhetspolisen minskas med 35 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. Anledningen är att motionärerna avvisar regeringens föreslagna satsning på 35 miljoner kronor till hemlig dataavläsning.

1:3 Åklagarmyndigheten

Regeringens och motionärernas förslag i fråga om anslaget 1:3 Åklagarmyndigheten för 2020 sammanfattas i följande tabell.

Anslag till Åklagarmyndigheten

Tusental kronor

Anslag 2019	Prop. 2020	M	SD	V	KD
1 610 760	1 698 586	+54 000	±0	+10 000	±0

Propositionen

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar 1 698 586 000 kronor för 2020 till anslaget 1:3 Åklagarmyndigheten.

Anslaget får användas för Åklagarmyndighetens förvaltningsutgifter.

För 2019 uppgår anslaget till drygt 1,6 miljarder kronor. Vid ingången av 2019 fanns ett anslagssparande om drygt 25,6 miljoner kronor. Utgiftsprognosen för 2019 är knappt 1,6 miljarder kronor.

För att Åklagarmyndigheten ska kunna bibehålla och utveckla kvaliteten och effektiviteten i verksamheten föreslår regeringen att anslaget ökas med 61 000 000 kronor fr.o.m. 2020.

Vidare föreslår regeringen att anslaget minskas med 700 000 kronor fr.o.m. 2020 för att finansiera en kanslifunktion till Rådet för digitalisering av rättsväsendet. Kanslifunktionen placeras på Brå och anslaget 1:7 Brottsförebyggande rådet föreslås därmed ökas med motsvarande belopp.

Motionerna

I kommittémotion 2019/20:3319 av Johan Forssell m.fl. (M) yrkande 1 i denna del och yrkande 12 föreslås att anslaget 1:3 Åklagarmyndigheten ökas med 54 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. Tillskottet ska användas till att ge Åklagarmyndigheten rätt förutsättningar att utreda och lagföra brott. För att möta brottsutvecklingen i samhället behöver antalet åklagare bli fler, och dessutom kräver många brott alltmer komplicerade och tidskrävande utredningsåtgärder. För att Åklagarmyndigheten ska vara rätt rustad krävs det, inte minst på grund av utbildningstiden för åklagare, att myndigheten har långsiktiga förutsättningar att anställa fler medarbetare. Vidare föreslår motionärerna att Riksenheten för säkerhetsmål och Riksenheten för internationell och organiserad brottslighet vid Åklagarmyndigheten ska förstärkas så att inga terroristbrott och krigsbrott ska förbli outhärdade.

I partimotion 2019/20:2698 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) i denna del föreslås att anslaget 1:3 Åklagarmyndigheten ökas med 10 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. Syftet med anslagsökningen är att Åklagarmyndigheten ska kunna verka för att rättegångar där barn utsatts för brott ska hållas inom tre månader.

I kommittémotion 2019/20:2727 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 2 begär motionärerna ett tillkännagivande om Åklagarmyndigheten. De anför att liksom övriga delen av rättsväsendet har Åklagarmyndigheten att hantera allt mer komplexa brottsutredningar, en växande befolkning, grövre brott, mer omfattande förundersökningar och internationell samverkan. Myndigheten behöver också en långsiktig planeringshorisont. Enligt motionärerna innebär regeringens budget nedskärningar redan 2021, då det inflationsjusterade anslaget börjar sjunka. För att säkerställa hela rättsväsendets långsiktiga behov och stärka Åklagarmyndigheten satsar motionärerna 77 miljoner kronor 2021 och 118 miljoner kronor 2022.

1:4 Ekobrottsmyndigheten

Regeringens och motionärernas förslag i fråga om anslaget 1:4 Ekobrottsmyndigheten för 2020 sammanfattas i följande tabell. I anslaget för 2019 är de föreslagna anslagsändringarna i regeringens höständringsbudget (prop. 2019/20:2) medräknade.

Anslag till Ekobrottsmyndigheten

Tusental kronor

Anslag 2019	Prop. 2020	M	SD	V	KD
693 548	736 115	±0	+28 000	±0	±0

Propositionen

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar 736 115 000 kronor för 2020 till anslaget 1:4 Ekobrottsmyndigheten.

Anslaget får användas för Ekobrottsmyndighetens förvaltningsutgifter.

För 2019 uppgår anslaget till knappt 694 miljoner kronor. Vid ingången av 2019 fanns ett anslagssparande om drygt 16 miljoner kronor. Utgiftsprognosen för 2019 är knappt 710 miljoner kronor.

För att stärka Ekobrottsmyndighetens kapacitet att möta det ökande ärendeinflödet och säkerställa utredning och lagföring i resurskrävande ärenden, såsom bekämpning av systematiska välfärdsbrott, föreslår regeringen att anslaget ökas med 19 000 000 kronor 2020 och med 35 000 000 kronor fr.o.m. 2021.

För att kompensera för de utgifter som uppstår hos Ekobrottsmyndigheten till följd av vidtagna eller planerade åtgärder för att öka attraktiviteten i polisyrket och förbättra villkoren föreslår regeringen att anslaget ökas med 8 600 000 kronor 2020 och med 12 900 000 kronor fr.o.m. 2021.

Vidare föreslår regeringen att anslaget minskas med 80 000 kronor fr.o.m. 2020 för att finansiera en kanslifunktion till Rådet för digitalisering av rättsväsendet. Kanslifunktionen placeras på Brå och anslaget 1:7 Brottsförebyggande rådet föreslås därmed ökas med motsvarande belopp.

Motionen

I kommittémotion 2019/20:2632 av Adam Marttinen m.fl. (SD) i denna del föreslås att anslaget 1:4 Ekobrottsmyndigheten ökas med 28 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. Enligt motionärerna behöver Ekobrottsmyndigheten tillföras utredningsresurser eftersom ärendeinflödet ökar och enskilda ärenden blir alltmer komplexa.

1:5 Sveriges Domstolar

Regeringens och motionärernas förslag i fråga om anslaget 1:5 Sveriges Domstolar för 2020 sammanfattas i följande tabell. I anslaget för 2019 är de föreslagna anslagsändringarna i regeringens höständringsbudget (prop. 2019/20:2) medräknade.

Anslag till Sveriges Domstolar

Tusental kronor

Anslag 2019	Prop. 2020	M	SD	V	KD
5 988 514	6 241 698	+270 000	+597 000	+5 000	+440 000

Propositionen

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar 6 241 698 000 kronor för 2020 till anslaget 1:5 Sveriges Domstolar.

Anslaget får användas för utgifter för de allmänna domstolarnas, de allmänna förvaltningsdomstolarnas, hyres- och arrendenämndernas, Rättshjälpsmyndighetens, Rättshjälpsnämndens, Notariennämndens samt Domstolsverkets verksamhet. Vidare får anslaget användas för utgifter för den regionala avdelningen vid den enhetliga patentdomstolen.

För 2019 uppgår anslaget till knappt 6 miljarder kronor. Vid ingången av 2019 fanns ett anslagssparande om knappt 13 miljoner kronor. Utgiftsprognosen för 2019 är drygt 5,9 miljarder kronor.

Regeringen anför att situationen vid Sveriges Domstolar är ansträngd till följd av att antalet inkomna mål och ärenden till domstolarna har ökat markant. Det behövs enligt regeringen en resursförstärkning för att mål och ärenden även i fortsättningen ska kunna avgöras med bibehållen hög kvalitet och effektivitet. Regeringen föreslår därför att anslaget ökas med 280 000 000 kronor 2020. Från och med 2021 beräknas anslaget öka med 275 000 000 kronor.

Vidare föreslår regeringen att anslaget ökas med 30 000 000 kronor för 2020 samt med 50 000 000 kronor för 2021 och 2022. Bakgrunden är att vattenverksamheter som producerar vattenkraftsel kommer att prövas av mark- och miljödombstolarna för ett nytt tillstånd med moderna miljövillkor. Denna omprövning berör uppskattningsvis ca 7 400 verksamheter. För att hantera omprövningen behöver Sveriges Domstolar tillföras medel. Denna kostnadsökning finansieras genom prövningsavgiften, som i enlighet med

propositionen Vattenmiljö och vattenkraft ses över så att den ger full kostnadstäckning (prop. 2017/18:243, bet. 2017/18:CU31, rskr. 2017/18:383).

Regeringen föreslår även att anslaget minskas med 1 100 000 kronor fr.o.m. 2020 för att finansiera en kanslifunktion till Rådet för digitalisering av rättsväsendet. Kanslifunktionen placeras på Brå för digitalisering av rättskedjan och anslaget 1:7 Brottsförebyggande rådet föreslås därmed ökas med motsvarande belopp.

Regeringen aviserar i budgetpropositionen att ett ekonomiskt arbetsgivarbegrepp bör införas vid beskattning av personer som är bosatta utomlands och tillfälligt arbetar i Sverige och att det bör träda i kraft den 1 januari 2021. Dessa förslag medför en ökning av antalet mål i de allmänna förvaltningsdomstolarna. Regeringen föreslår därför att anslaget ökas med 4 500 000 kronor 2021 och med 9 000 000 kronor fr.o.m. 2022.

Motionerna

I kommittémotion 2019/20:3319 av Johan Forssell m.fl. (M) yrkande 1 i denna del och yrkande 13 föreslås att anslaget 1:5 Sveriges Domstolar ökas med 270 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. Motionärerna anför att ärendemängden i domstolarna har ökat. Dessutom kommer satsningarna på fler poliser och åklagare på sikt att öka måltillströmningen i betydande omfattning, vilket ställer krav på förstärkta resurser. Utöver ett större ärendeflöde kräver också brottslighetens allt grövre art förstärkta resurser samtidigt som hög säkerhet behövs i domstolarna.

I kommittémotion 2019/20:2632 av Adam Martinen m.fl. (SD) i denna del föreslås att anslaget 1:5 Sveriges Domstolar ökas med 597 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. Tillskottet är enligt motionärerna nödvändigt för att möta det ökande flödet av inkomna mål vid domstolarna som är en följd av övriga satsningar på rättsväsendet. Tillskottet ska även användas till kompetensförsörjning, viss digitalisering samt fortsatt arbete med utökad trygghet och säkerhet vid domstolarna.

I partimotion 2019/20:2698 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) i denna del föreslås att anslaget 1:5 Sveriges Domstolar ökas med 5 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. Syftet med anslagsökningen är att domstolarna ska kunna verka för att rättegångar där barn utsatts för brott ska hållas inom tre månader.

I kommittémotion 2019/20:2727 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 1 i denna del och yrkande 3 föreslås att anslaget 1:5 Sveriges Domstolar ökas med 440 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. Tillskottet till Sveriges Domstolar ska täcka upp för en ökad måltillströmning och möjliggöra förbättrad säkerhet i domstolarna. Dessutom vill motionärerna att det ska finnas domstolar på fler platser i Sverige än det gör i dag.

1:6 Kriminalvården

Regeringens och motionärernas förslag i fråga om anslaget 1:6 Kriminalvården för 2020 sammanfattas i följande tabell. I anslaget för 2019 är de föreslagna anslagsändringarna i regeringens höständringsbudget (prop. 2019/20:2) medräknade.

Anslag till Kriminalvården

Tusental kronor

Anslag 2019	Prop. 2020	M	SD	V	KD
9 546 540	9 448 433	+150 000	+1 900 000	+20 000	+120 000

Propositionen

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar 9 448 433 000 kronor för 2020 till anslaget 1:6 Kriminalvården.

Anslaget får användas för Kriminalvårdens förvaltningsutgifter. Vidare får anslaget användas för utgifter för övervakningsnämnderna, övervakare, biträdande övervakare, förtroendemän och statsbidrag till organisationer inom kriminalvårdens område.

För 2019 uppgår anslaget till drygt 9,5 miljarder kronor. Vid ingången av 2019 hade en anslagskredit om knappt 562 miljoner kronor utnyttjats. Utgiftsprognosen för 2019 är drygt 9,1 miljarder kronor.

Mot bakgrund av den ansträngda beläggningssituationen i häkten och anstalter anser regeringen att Kriminalvårdens anslag behöver tillföras ytterligare medel för att ge myndigheten förutsättningar att skapa fler tillfälliga och permanenta platser. Regeringen avser att lämna ett antal propositioner inom det straffrättsliga området, vilka medför ökade kostnader för Kriminalvården. För att förslagen ska kunna finansieras och Kriminalvården ska kunna upprätthålla kvalitet, effektivitet och tillräckligt god säkerhet inom verksamheten föreslår regeringen att anslaget ökas med 130 000 000 kronor 2020, 569 000 000 kronor 2021 och 729 000 000 kronor fr.o.m. 2022.

Vidare föreslår regeringen att anslaget minskas med 1 100 000 kronor fr.o.m. 2020 för att finansiera en kanslifunktion till Rådet för digitalisering av rättsväsendet. Kanslifunktionen placeras på Brå och anslaget 1:7 Brottsförebyggande rådet föreslås därmed ökas med motsvarande belopp.

Motionerna

I kommittémotion 2019/20:3319 av Johan Forssell m.fl. (M) yrkande 1 i denna del och yrkande 14 föreslås att anslaget 1:6 Kriminalvården ökas med 150 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. Motionärerna anför att det behövs fler platser i häkten och anstalter, och att det behövs en kapacitetsgenomlysning av Kriminalvården. Även föreslagna kriminalpolitiska skärpningar kommer på sikt att leda till ett ökat tryck på Kriminalvården med ökad beläggning på både häkten och anstalter. Därutöver anför motionärerna att det behöver vidtas åtgärder för att förkorta tiden mellan

lagakraftvunnen dom och verkställighet. Fler nödvändiga åtgärder är bl.a. att säkerställa att permissioner genomförs utan ytterligare avvikelser och rymningar, t.ex. genom ökad användning av elektronisk övervakning. För att skapa ett starkare fokus på de unga personer som rekryteras och används av de kriminella gängen vill motionärerna att det ska inrättas en ny enhet hos Kriminalvården för unga mellan 15 och 18 år som har begått grova brott.

I kommittémotion 2019/20:2632 av Adam Marttinen m.fl. (SD) i denna del föreslås att anslaget 1:6 Kriminalvården ökas med 1 900 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. Enligt motionärerna ska anslagsökningen användas för att utveckla kapaciteten i både häkten och anstalter samt tillgodose att beslutade straffskärpningar kan genomföras. I den utsträckning det finns hinder för ut- och nybyggnad under anslagsperioden bör de till fördelade medlen kunna användas till anstaltsplatser utomlands.

I partimotion 2019/20:2698 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) i denna del föreslås att anslaget 1:6 Kriminalvården ökas med 20 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. Syftet med anslagsökningen är att inrätta behandlingsprogram för personer som begått hedersrelaterade brott. Vidare föreslår motionärerna en omDispositionering av Kriminalvårdens anslag för att användningen av intensivövervakning med elektronisk kontroll inom frivården ska byggas ut för personer som dömts till fängelse i upp till ett år. Av anslaget ska 43 miljoner kronor öronmärkas till en utökning av frivården i detta syfte.

I kommittémotion 2019/20:2727 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 1 i denna del och yrkande 4 föreslås att anslaget 1:6 Kriminalvården ökas med 120 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. Motionärerna anför att det enligt Kriminalvårdens egen bedömning kommer att krävas en ökning till minst 6 300 anstaltsplatser och 3 200 häktesplatser till 2029. Tillskottet ska därför användas för att möta behovet av ett ökat antal platser men även till att möjliggöra en bra miljö i Kriminalvården, vilket är en förutsättning för rehabilitering av de intagna. I motionen, liksom i kommittémotion 2019/20:2729 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 6, anför motionärerna att det ska inrättas en särskild enhet inom Kriminalvården för unga gängmedlemmar. En sådan enhet skulle enligt motionärerna behöva utveckla det återfallsförebyggande arbetet och avhoppbarverksamheten. Innehållet i verkställigheten behöver också bli mer meningsfullt och innehålla tydliga utbildningsplaner. För att lyckas bättre med unga gängmedlemmar bör individanpassade program användas i högre utsträckning för att bryta det kriminella beteendet. De erfarenheter som Kriminalvården har och bygger upp på den föreslagna enheten kan enligt motionärerna ligga till grund för metodstöd inom andra aktörers arbete med unga kriminella i gängmiljö.

1:7 Brottsförebyggande rådet

Regeringens och motionärernas förslag i fråga om anslaget 1:7 Brottsförebyggande rådet för 2020 sammanfattas i följande tabell.

Anslag till Brottsförebyggande rådet

Tusental kronor

Anslag 2019	Prop. 2020	M	SD	V	KD
149 806	166 347	±0	±0	±0	±0

Propositionen

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar 166 347 000 kronor för 2020 till anslaget 1:7 Brottsförebyggande rådet.

Anslaget får användas för Brottsförebyggande rådets förvaltningsutgifter. Anslaget får även användas för utgifter för verksamheten vid ett nationellt centrum för det förebyggande arbetet mot våldsbejakande extremism.

För 2019 uppgår anslaget till drygt 149 miljoner kronor. Vid ingången av 2019 fanns ett anslagssparande om drygt 15 miljoner kronor. Utgiftsprognosen för 2019 är drygt 152 miljoner kronor.

För att fortsätta bidra till finansieringen av arbetet med den nationella trygghetsundersökningen och för att säkerställa fortsatt kvalitet och bibehållen urvalsstorlek föreslår regeringen att anslaget ökas med 3 500 000 kronor fr.o.m. 2020. Anslaget 1:1 Polismyndigheten minskas med motsvarande belopp.

Vidare föreslår regeringen att anslaget ökas med 5 540 000 kronor fr.o.m. 2020 för att finansiera en kanslifunktion till Rådet för digitalisering av rättsväsendet. Kanslifunktionen placeras på Brottsförebyggande rådet och finansieras genom att anslaget 1:1 Polismyndigheten minskas med 2 400 000 kronor, anslaget 1:5 Sveriges Domstolar och anslaget 1:6 Kriminalvården minskas med 1 100 000 kronor vardera, anslaget 1:3 Åklagarmyndigheten minskas med 700 000 kronor, anslaget 1:4 Ekobrottsmyndigheten och anslaget 1:8 Rättsmedicinalverket minskas med 80 000 kronor vardera samt att anslaget 2:1 Kustbevakningen inom utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap minskas med 80 000 kronor.

1:8 Rättsmedicinalverket

Regeringens och motionärernas förslag i fråga om anslaget 1:8 Rättsmedicinalverket för 2020 sammanfattas i följande tabell.

Anslag till Rättsmedicinalverket

Tusental kronor

Anslag 2019	Prop. 2020	M	SD	V	KD
429 169	455 273	±0	±0	±0	±0

Propositionen

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar 455 273 000 kronor för 2020 till anslaget 1:8 Rättsmedicinalverket.

Anslaget får användas för Rättsmedicinalverkets förvaltningsutgifter.

För 2019 uppgår anslaget till drygt 429 miljoner kronor. Vid ingången av 2019 fanns ett anslagssparande om drygt 11 miljoner kronor. Utgiftsprognosen för 2019 är knappt 445 miljoner kronor.

För att bl.a. möta den ökade efterfrågan på Rättsmedicinalverkets tjänster föreslår regeringen att anslaget ökas med 15 000 000 kronor fr.o.m. 2020.

Vidare föreslår regeringen att anslaget minskas med 80 000 kronor fr.o.m. 2020 för att finansiera en kanslifunktion till Rådet för digitalisering av rättsväsendet. Kanslifunktionen placeras på Brå för digitalisering av rättskedjan, och anslaget 1:7 Brottsförebyggande rådet föreslås därmed ökas med motsvarande belopp.

1:9 Gentekniknämnden

Regeringens och motionärernas förslag i fråga om anslaget 1:9 Gentekniknämnden för 2020 sammanfattas i följande tabell.

Anslag till Gentekniknämnden

Tusental kronor

Anslag 2019	Prop. 2020	M	SD	V	KD
5 615	5 709	±0	±0	±0	±0

Propositionen

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar 5 709 000 kronor för 2020 till anslaget 1:9 Gentekniknämnden.

Anslaget får användas för utgifter för Gentekniknämndens verksamhet.

För 2019 uppgår anslaget till drygt 5,6 miljoner kronor. Vid ingången av 2019 fanns ett anslagssparande om 684 000 kronor. Utgiftsprognosen för 2019 är drygt 5,9 miljoner kronor.

Den 1 september 2019 blev Vetenskapsrådet värmyndighet åt Gentekniknämnden. Vetenskapsrådet ansvarar därmed för att bl.a. upplåta lokaler och utföra administrativa och handläggande uppgifter åt Gentekniknämnden. Enligt regeringen innebär den organisatoriska förändringen att de administrativa kostnaderna för Gentekniknämnden på sikt blir lägre. Regeringen föreslår därför att anslaget minskas med 1 000 000 kronor fr.o.m. 2021.

1:10 Brottsoffermyndigheten

Regeringens och motionärernas förslag i fråga om anslaget 1:10 Brottsoffermyndigheten för 2020 sammanfattas i följande tabell.

Anslag till Brottsoffermyndigheten*Tusental kronor*

Anslag 2019	Prop. 2020	M	SD	V	KD
46 685	48 374	±0	±0	±0	±0

Propositionen

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar 48 374 000 kronor för 2020 till anslaget 1:10 Brottsoffermyndigheten.

Anslaget får användas för Brottsoffermyndighetens förvaltningsutgifter. För 2019 uppgår anslaget till drygt 46 miljoner kronor. Vid ingången av 2019 fanns ett anslagssparande om drygt 1,8 miljoner kronor. Utgiftsprognosen för 2019 är drygt 47 miljoner kronor.

1:11 Ersättning för skador på grund av brott

Regeringens och motionärernas förslag i fråga om anslaget 1:11 Ersättning för skador på grund av brott för 2020 sammanfattas i följande tabell.

Anslag till Ersättning för skador på grund av brott*Tusental kronor*

Anslag 2019	Prop. 2020	M	SD	V	KD
121 953	121 953	+40 000	+125 000	±0	±0

Propositionen

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar 121 953 000 kronor för 2020 till anslaget 1:11 Ersättning för skador på grund av brott.

Anslaget får användas för utgifter för ersättning för skador på grund av brott i enlighet med bestämmelserna i brottsskadelagen (2014:322).

För 2019 uppgår anslaget till knappt 122 miljoner kronor. Vid ingången av 2019 fanns ett anslagssparande om drygt 34 miljoner kronor. Utgiftsprognosen för 2019 är drygt 123 miljoner kronor.

Regeringen avser att se över nivån på kränkingsersättningen till brottsoffer. Eftersom den befintliga ersättningsnivån innebär att anslaget inte tas i anspråk i sin helhet föreslår regeringen att anslaget tills vidare minskas med 40 000 000 kronor 2020 och 80 000 000 kronor 2021. Anslagsnivån återställs fr.o.m. 2022 för att möjliggöra en översyn av nivån på kränkingsersättningen.

Motionerna

I kommittémotion 2019/20:3319 av Johan Forssell m.fl. (M) yrkande 1 i denna del och yrkande 15 föreslås att anslaget 1:11 Ersättning för skador på grund av brott ökas med 40 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. Motionärerna vill fördubbla nivån på den kränkingsersättning som brottsoffer kan få rätt till. Som utgångspunkt är det förövaren som ska betala

ersättning för skadestånd på grund av brott, och den ordningen ska enligt motionärerna bibehållas även med de högre nivåerna. Anslagsökningen ska dock finansiera den kostnadsökning som förslaget innebär för staten i form av högre utgifter för brottsskadeersättning.

I kommittémotion 2019/20:2632 av Adam Marttinen m.fl. (SD) i denna del föreslås att anslaget 1:11 Ersättning för skador på grund av brott ökas med 125 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. Motionärerna anför att det bör införas en statlig skadeståndsgaranti som innebär att staten går in och betalar det skadestånd som domstolen dömt ut till brottsoffret för att därefter kräva gärningsmannen på motsvarande belopp.

1:12 Rättsliga biträden m.m.

Regeringens och motionärernas förslag i fråga om anslaget 1:12 Rättsliga biträden m.m. för 2020 sammanfattas i följande tabell.

Anslag till Rättsliga biträden m.m.

Tusental kronor

Anslag 2019	Prop. 2020	M	SD	V	KD
3 021 357	2 356 357	±0	+144 000	+6 600	±0

Propositionen

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar 2 356 357 000 kronor för 2020 till anslaget 1:12 Rättsliga biträden m.m.

Anslaget får användas för utgifter för rättsliga biträden som enligt 21 kap. 10 § rättegångsbalken, lagen (1988:609) om målsägandebiträde och rättshjälpslagen (1996:1619) ska betalas av allmänna medel. Anslaget får vidare användas för utgifter som enligt lagen (1996:1620) om offentligt biträde ska betalas av allmänna medel, exklusive utgifter som avser offentligt biträde i ärenden enligt utlänningslagen (2005:716) och lagen (1991:572) om särskild utlänningskontroll. Anslaget får även användas för utgifter för medlare enligt 6 kap. 18 a § och 21 kap. 13 § andra stycket föräldrabalken samt rättegångsbiträde enligt 20 kap. 2 b § föräldrabalken. Anslaget får användas för utgifter för särskilda företrädare för barn enligt 12 § lagen (1999:997) om särskild företrädare för barn samt för utgifter för bevisning, parter, tolk, översättning, god man, förvaltararvoden m.m. i konkurser samt ersättning till likvidatorer och bouppteckningsförrättare. Dessutom får anslaget användas för utgifter som hänför sig till internationellt straff- och civilrättsligt samarbete och som inte ska betalas av en annan myndighet.

För 2019 uppgår anslaget till drygt 3 miljarder kronor. Vid ingången av 2019 hade en anslagskredit om knappt 223 miljoner kronor utnyttjats. Utgiftsprognosen för 2019 är drygt 3 miljarder kronor.

Regeringen aviserar i budgetpropositionen att ett ekonomiskt arbetsgivarbegrepp bör införas vid beskattning av personer som är bosatta utomlands och tillfälligt arbetar i Sverige och att det bör träda i kraft den

I januari 2021. De kommande förslagen medför en ökning av antalet mål i de allmänna förvaltningsdomstolarna med behov av tolk- och översättartjänster vid målhanteringen. Regeringen föreslår därför att anslaget ökas med 500 000 kronor fr.o.m. 2021.

Motionerna

I kommittémotion 2019/20:2632 av Adam Marttinen m.fl. (SD) i denna del föreslås att anslaget 1:12 Rättsliga biträden m.m. ökas med 144 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. Enligt motionärerna svarar det tillkommande anslaget mot ett ökat behov av rättsliga biträden då måltillströmningen i domstolarna förutses öka.

I partimotion 2019/20:2698 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) i denna del föreslås att anslaget 1:12 Rättsliga biträden m.m. ökas med 6,6 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. Motionärerna anför att de avvisar den minskning på 6,6 miljoner kronor som regeringen föreslår till rättsliga biträden och därför föreslår en ökning av anslaget med motsvarande belopp jämfört med regeringen.

1:13 Kostnader för vissa skaderegleringar m.m.

Regeringens och motionärernas förslag i fråga om anslaget 1:13 Kostnader för vissa skaderegleringar m.m. för 2020 sammanfattas i följande tabell. I anslaget för 2019 är de föreslagna anslagsändringarna i regeringens höständringsbudget (prop. 2019/20:2) medräknade.

Anslag till Kostnader för vissa skaderegleringar m.m.

Tusental kronor

Anslag 2019	Prop. 2020	M	SD	V	KD
94 987	39 987	±0	±0	±0	±0

Propositionen

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar 39 987 000 kronor för 2020 till anslaget 1:13 Kostnader för vissa skaderegleringar m.m.

Anslaget får användas för utgifter som uppkommer för staten i samband med vissa skaderegleringar samt för utgifter för ersättning för vissa ombuds- och rättegångskostnader. Anslaget får även användas för utgifter i samband med statens skadeståndsansvar om den enhetliga patentdomstolen överträder EU-rätten.

För 2019 uppgår anslaget till knappt 95 miljoner kronor. Vid ingången av 2019 hade en anslagskredit om 459 000 kronor utnyttjats. Utgiftsprognosen för 2019 är knappt 96 miljoner kronor.

1:14 Avgifter till vissa internationella sammanslutningar

Regeringens och motionärernas förslag i fråga om anslaget 1:14 Avgifter till vissa internationella sammanslutningar för 2020 sammanfattas i följande tabell.

Anslag till Avgifter till vissa internationella sammanslutningar

Tusental kronor

Anslag 2019	Prop. 2020	M	SD	V	KD
24 174	24 174	±0	±0	±0	±0

Propositionen

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar 24 174 000 kronor för 2020 till anslaget 1:14 Avgifter till vissa internationella sammanslutningar.

Anslaget får användas till årsavgifter och bidrag till vissa internationella sammanslutningar, internationellt samarbete och forskning med anknytning till rättsväsendets område. Vidare får bidrag till vissa andra internationella sammanslutningar samt internationellt samarbete och forskning med anknytning till Justitiedepartementets område betalas från anslaget.

För 2019 uppgår anslaget till drygt 24 miljoner kronor. Vid ingången av 2019 fanns ett anslagssparande om knappt 6 miljoner kronor. Utgiftsprognosen för 2019 är knappt 20 miljoner kronor.

1:15 Bidrag till lokalt brottsförebyggande arbete

Regeringens och motionärernas förslag i fråga om anslaget 1:15 Bidrag till lokalt brottsförebyggande arbete för 2020 sammanfattas i följande tabell.

Anslag till Bidrag till lokalt brottsförebyggande arbete

Tusental kronor

Anslag 2019	Prop. 2020	M	SD	V	KD
47 157	57 157	±0	±0	±0	±0

Propositionen

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar 57 157 000 kronor för 2020 till anslaget 1:15 Bidrag till lokalt brottsförebyggande arbete.

Anslaget får användas för utgifter i syfte att stimulera lokalt brottsförebyggande arbete. Brå belastar anslaget med vissa egna kostnader som är direkt kopplade till denna verksamhet. Anslaget får även användas för utgifter för statsbidrag till åtgärder mot våldsbejakande extremism.

För 2019 uppgår anslaget till drygt 47 miljoner kronor. Vid ingången av 2019 fanns ett anslagssparande om 216 000 kronor. Utgiftsprognosen för 2019 är drygt 46,6 miljoner kronor.

Regeringen föreslår att anslaget ökas med 10 000 000 kronor årligen för 2020–2025 för att finansiera statsbidrag för verksamhet som värnar

demokratien mot våldsbejakande extremism. Anslaget 6:1 Allmänna val och demokrati inom utgiftsområde 1 Rikets styrelse minskas med motsvarande belopp.

1:16 Säkerhets- och integritetsskyddsnämnden

Regeringens och motionärernas förslag i fråga om anslaget 1:16 Säkerhets- och integritetsskyddsnämnden för 2020 sammanfattas i följande tabell.

Anslag till Säkerhets- och integritetsskyddsnämnden

Tusental kronor

Anslag 2019	Prop. 2020	M	SD	V	KD
20 924	21 224	±0	±0	±0	±0

Propositionen

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar 21 224 000 kronor för 2020 till anslaget 1:16 Säkerhets- och integritetsskyddsnämnden.

Anslaget får användas för Säkerhets- och integritetsskyddsnämndens förvaltningsutgifter. För 2019 uppgår anslaget till knappt 21 miljoner kronor. Vid ingången av 2019 fanns ett anslagssparande om drygt 3,5 miljoner kronor. Utgiftsprognosen för 2019 är drygt 19 miljoner kronor.

Sedan den 1 augusti 2019 bedriver nämnden tillsyn över Säkerhetspolisens och Polismyndighetens tillämpning av den nya lagen (2019:547) om förbud mot användning av vissa uppgifter för att utreda brott, som ger dessa myndigheter utökad tillgång till uppgifter från signalspaning i försvarsunderrättelseverksamhet. Regeringen föreslår att anslaget ökas med 2 miljoner kronor fr.o.m. 2020 för den nya tillsynsuppgiften. Anslaget 1:1 Polismyndigheten minskas med motsvarande belopp.

1:17 Domarnämnden

Regeringens och motionärernas förslag i fråga om anslaget 1:17 Domarnämnden för 2020 sammanfattas i följande tabell.

Anslag till Domarnämnden

Tusental kronor

Anslag 2019	Prop. 2020	M	SD	V	KD
8 441	8 574	±0	±0	±0	±0

Propositionen

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar 8 574 000 kronor för 2020 till anslaget 1:17 Domarnämnden.

Anslaget får användas för Domarnämndens förvaltningsutgifter. För 2019 uppgår anslaget till drygt 8 miljoner kronor. Vid ingången av 2019 fanns ett

anslagssparande om 949 000 kronor. Utgiftsprognosen för 2019 är drygt 8 miljoner kronor.

1:18 Från EU-budgeten finansierade insatser avseende EU:s inre säkerhet

Regeringens och motionärernas förslag i fråga om anslaget 1:18 Från EU-budgeten finansierade insatser avseende EU:s inre säkerhet för 2020 sammanfattas i följande tabell. I anslaget för 2019 är de föreslagna anslagsändringarna i regeringens höständringsbudget (prop. 2019/20:2) medräknade.

Anslag till Från EU-budgeten finansierade insatser avseende EU:s inre säkerhet

Tusental kronor

Anslag 2019	Prop. 2020	M	SD	V	KD
108 000	113 000	±0	±0	±0	±0

Propositionen

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar 113 000 000 kronor för 2020 till anslaget 1:18 Från EU-budgeten finansierade insatser avseende EU:s inre säkerhet.

Vidare föreslås att riksdagen bemyndigar regeringen att under 2020 för anslaget 1:18 ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 185 miljoner kronor 2021–2022.

Anslaget får användas för utgifter för verksamhet som bedrivs inom ramen för Fonden för inre säkerhet samt för administration av fonden.

För 2019 uppgår anslaget till 108 miljoner kronor. Vid ingången av 2019 fanns ett anslagssparande om drygt 20 miljoner kronor. Utgiftsprognosen för 2019 är knappt 107 miljoner kronor.

Fonden för inre säkerhet är en del av flera EU-fonder kopplade till EU:s fleråriga budgetram som sträcker sig fr.o.m. 2014 t.o.m. 2020. Utbetalningar av fondmedel kommer dock att göras även under 2021 och 2022. Verksamheten ska bedrivas utifrån ett nationellt program som delvis omfattar fleråriga projekt. Åtaganden under anslaget medför således utgifter för kommande budgetår. Regeringen bör därför bemyndigas att under 2020 för anslaget 1:18 Från EU-budgeten finansierade insatser avseende EU:s inre säkerhet ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 185 miljoner kronor 2021–2022.

Kommunala insatser mot våldsbejakande terror (förslag till nytt anslag 99:1)

I kommittémotion 2019/20:2727 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 1 i denna del föreslås ett nytt anslag för att stärka de nationella insatsteamens mot

våldsbejakande terror. Motionärerna föreslår att det anslås 30 miljoner kronor för detta ändamål 2020.

Beredskapspolis (förslag till nytt anslag 99:2)

I kommittémotion 2019/20:2727 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 1 i denna del föreslås att beredskapspolisen återinförs. Beredskapspoliser är civilpliktiga poliser som kan kallas in vid allvarliga eller omfattande störningar i samhället ur ordnings- eller säkerhetssynpunkt. Motionärerna föreslår att ett nytt anslag skapas för detta ändamål och att det anslås 40 miljoner kronor för 2020.

Forced Marriage Unit (förslag till nytt anslag 99:3)

I kommittémotion 2019/20:2727 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 1 i denna del föreslås att det inom Polismyndigheten inrättas en särskild enhet vars uppgift är att hjälpa flickor och pojkar som riskerar att giftas bort mot sin vilja. En sådan enhet bör lämpligen placeras vid Nationella operativa avdelningen inom Polismyndigheten. Motionärerna föreslår att ett nytt anslag skapas för detta ändamål och att det anslås 10 miljoner kronor för 2020. Liknande förslag framställs även i kommittémotionerna 2019/20:3124 av Désirée Pethrus m.fl. (KD) yrkande 16 och 2019/20:3191 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 16.

Utskottets ställningstagande

Målet för kriminalpolitiken är att minska brottsligheten och öka människors trygghet. Målet för rättsväsendet är den enskildes rättssäkerhet och rättstrygghet. För att skapa ett tryggt samhälle behövs såväl ett strategiskt och målmedvetet brottsförebyggande arbete som ett brottsbekämpande arbete. I likhet med regeringen finner utskottet att det är centralt att fler brott förhindras och att fler brott klaras upp. För att den målsättningen ska bli verklighet krävs det enligt utskottet satsningar på breda och långsiktiga åtgärder. Utskottet delar vidare regeringens uppfattning om vikten av att brottsoffer och vittnen fritt kan tala med polis och åklagare samt vittna i domstol. Den organiserade brottslighetens gränsöverskridande inslag kräver också väl fungerande internationella samarbeten, vilket regeringen prioriterar. Utskottet är också positivt till att regeringen prioriterar arbetet med att skapa ett mer jämställt samhälle, där bl.a. insatser mot mäns våld mot kvinnor och hedersrelaterad brottslighet är centrala.

För att möta de ökade kraven som ställs på Polismyndigheten till följd av utvecklingen i omvärlden och i vårt samhälle har regeringen i årets budgetproposition föreslagit en fortsatt kraftig resursförstärkning till myndigheten, vilket utskottet är positivt till. Regeringen anför i budgetpropositionen att polisverksamheten är en personalintensiv verksamhet,

och för att stärka och utveckla denna är det främst mer personal som behövs. Enligt regeringen innebär satsningen på Polismyndigheten att myndigheten till 2024 ska ha ökat antalet anställda med sammantaget 10 000 personer jämfört med hur många anställda som fanns vid ingången av 2016. Ambitionen är att upprätthålla fördelningen mellan civilanställda och poliser.

Utskottet delar regeringens uppfattning att tillgången till rätt kompetens är avgörande för att verksamheten ska kunna utvecklas på rätt sätt. Utskottet ser positivt på att den satsning som riksdagen beslutade om i den senaste budgeten i fråga om högre löner, bättre villkor och en ökad attraktivitet för polisyrket håller på att genomföras. Vidare instämmer utskottet i att Polismyndigheten behöver fortsätta att stärka den lokala närvaron i hela landet och att det är viktigt att det ökade antalet anställda får tydligt genomslag såväl på landsbygden som i glesbygden och i de större städerna. Arbetet i de utsatta områdena behöver även fortsättningsvis prioriteras.

Det är enligt utskottet också viktigt att Polismyndigheten har tillräcklig kapacitet och förmåga att i samverkan med andra myndigheter hantera brott som har begåtts mot särskilt utsatta brottsoffer, exempelvis personer utsatta för brott i nära relationer, hedersrelaterade brott, sexualbrott och människohandel. Som regeringen anför ska Polismyndigheten även säkerställa att den gränspolisiära verksamheten prioriteras på ett sådant sätt att gränskontrollerna bedrivs och utvecklas ändamålsenligt. Myndigheten ska även se till att arbetet med återvändande av personer som saknar rätt att vistas i landet fortsätter och förbättras.

Utskottet delar regeringens uppfattning att det i anslutning till de kraftfulla satsningarna på att stärka polisens verksamhet också behöver tillföras resurser för att stärka andra delar av det brottsutredande arbetet. Utskottet ser därför positivt på de föreslagna ökade anslagen till Åklagarmyndigheten och Ekobrottsmyndigheten.

Till följd av att antalet inkomna mål och ärenden till domstolarna har ökat markant är situationen vid Sveriges Domstolar ansträngd. Utskottet instämmer i regeringens bedömning att det behövs en resursförstärkning för att mål och ärenden ska kunna fortsätta att avgöras med bibehållen hög kvalitet och effektivitet.

Det senaste årets kraftiga beläggningsökning i häkten och anstalter har inneburit en stor utmaning för Kriminalvården. Straffrättsliga reformer och en förväntad ökad effektivitet i övriga rättskedjan kommer enligt regeringen att påverka beläggningen och platsbehovet i Kriminalvården även framöver. För att möta platsbehovet på kort sikt, men även för att kunna påbörja det långsiktiga arbetet med att planera för den framtida platskapaciteten, ser utskottet ett stort behov av resurser till myndigheten, vilket det föreslagna anslaget möjliggör. Frivårdens insatser för att stärka individernas förutsättning att lämna en kriminell livsstil behöver också utvecklas.

I propositionen redogör regeringen för vissa förstärkta straffrättsliga åtgärder, och flera av dem ligger i linje med tillkännagivanden från riksdagen. I Regeringskansliet bereds nu förslag på bl.a. en ny straffbestämmelse om

barnäktenskap, en särskild straffskärpningsgrund för brott med hedersmotiv och ett utreseförbud för barn som riskerar att föras utomlands för att ingå äktenskap eller könsstympas. Det har även tillsatts en utredning om straffansvar för hedersrelaterat våld och förtryck. Regeringen arbetar även med förslag som rör tillgreppsbrottslighet, påföljder för unga lagöverträdare och villkorlig frigivning. Utskottet ser positivt på att arbete pågår inom dessa viktiga områden.

För att öka tryggheten och minska brottsligheten i samhället behövs kraftfulla åtgärder för att bekämpa såväl brotten som brottens orsaker. Det måste också bedrivas ett brett och långsiktigt brottsförebyggande arbete som involverar många aktörer i samhället, inte minst i de socialt utsatta områden som under senare år präglats av grov våldsbrottslighet och utbredd otrygghet. Enligt regeringen fortsätter Brås och länsstyrelsernas roll att stödja arbetet. Regeringen avser även att följa upp det brottsförebyggande programmet Tillsammans mot brott, som presenterades i mars 2017.

Utskottet delar regeringens uppfattning att det krävs både långsiktiga reformer och riktade kriminalpolitiska åtgärder för att minska brottsligheten och öka tryggheten i de socialt utsatta bostadsområdena. I socialt utsatta områden, liksom i andra delar av landet, krävs kraftfulla insatser mot organiserad brottslighet. Utskottet ser mycket allvarligt på att förekomsten av explosiva varor och skjutvapen i kriminella kretsar samt dödligt våld där skjutvapen varit involverade har ökat kraftigt. Regeringen framhåller i budgetpropositionen att en stark polisiär närvaro med en tydlig lokal förankring är nödvändig för att bryta brottslighetens utveckling i de utsatta områdena. Utskottet har flera gånger genom tillkännagivanden pekat på just vikten av polisens närvaro i särskilt brottsutsatta områden (bet. 2015/16:JuU1 punkt 7, rskr. 2015/16:106, bet. 2016/17:JuU1 punkt 17, rskr. 2016/17:90 samt bet. 2017/18:JuU1 punkt 41, rskr. 2017/18:92). Utskottet har vid dessa tillfällen även framhållit att en kontinuerlig polisiär närvaro och personkännedom bidrar till att återupprätta förtroendet för polisen och övriga myndigheter. Utskottet ser sammanfattningsvis positivt på de åtgärder som regeringen har vidtagit och avser att vidta för att bekämpa den organiserade brottsligheten men vill samtidigt understryka att mycket arbete återstår.

Regeringen pekar på att bekämpandet av terrorism är ett ansvar för hela samhället och att samverkan mellan ansvariga aktörer är en förutsättning för att arbetet ska bli framgångsrikt. Det är även av största vikt att Sverige har en bred och effektiv terrorismlagstiftning, och utskottet ser positivt på det arbete som bedrivs på området. Utskottet delar regeringens uppfattning att det förebyggande arbetet mot radikaliserings-, våldsbejakande extremism och terrorism är särskilt viktigt och att arbetet behöver förstärkas.

I propositionen redogör regeringen avslutningsvis för vissa insatser för att möta den tekniska utvecklingen. Utskottet instämmer i det regeringen anför om att den brottsbekämpande förmågan måste bibehållas och lagstiftningen anpassas i takt med den tekniska utvecklingen samt att möjligheten för de brottsbekämpande myndigheterna att få tillgång till uppgifter om elektronisk

kommunikation är ett oundgängligt verktyg i brottsbekämpningen. Utskottet ser positivt på arbetet med att skapa effektivare verktyg för brottsbekämpningen. Slutligen är utskottet positivt till att det inrättas ett råd för digitalisering av rättsväsendet och tillstyrker således regeringens förslag till anslagsfördelning i denna del.

Sammanfattningsvis ställer sig utskottet bakom regeringens inriktning av kriminalpolitiken. Utskottet delar vidare regeringens syn på vilka åtgärder som bör vidtas för att minska brottsligheten och öka tryggheten samt för att stärka den enskildes rättssäkerhet och rättstrygghet. Med regeringens förslag till anslagsfördelning får rättsväsendet goda förutsättningar att genomföra dessa åtgärder. Utskottet tillstyrker således regeringens förslag till anslagsfördelning inom utgiftsområde 4 Rättsväsendet och regeringens förslag till bemyndigande.

Därmed ställer utskottet inte sig bakom de motioner som föreslår en annan anslagsfördelning. Utskottet avstyrker därmed samtliga motionsyrkanden som behandlas i detta avsnitt.

Återrapportering av vissa tillkännagivanden om rättsväsendet

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om att de åtgärder som regeringen vidtagit med anledning av riksdagens tillkännagivande om specialenheter inom Polismyndigheten, som regeringen nu anser är slutbehandlat, inte är tillräckliga.

Jämför reservation 1 (M).

Propositionen

I budgetpropositionen lämnar regeringen en återrapportering av vissa tillkännagivanden om rättsväsendet. Sammanlagt rör det sig om 28 tillkännagivanden, varav merparten gjorts efter förslag från justitieutskottet. Följande tillkännagivanden redovisar regeringen som slutbehandlade:

- uppföljning av den nya regleringen om avlägsnande (bet. 2016/17:CU13 punkt 1 b, rskr. 2016/17:275, s. 49)
- förrättningskostnader vid verkställighet av ett avlägsnande (bet. 2016/17:CU13 punkt 5, rskr. 2016/17:275, s. 49 f.)
- Polismyndighetens befogenheter (bet. 2016/17:CU13 punkt 2, rskr. 2016/17:275, s. 50)
- kompetensen inom rättsväsendet i arbetet mot människohandel med barn (bet. 2017/18:JuU1 punkt 65, rskr. 2017/18:92, s. 50 f.)
- direktåtkomst för Tullverket till personuppgifterna i passagerarregistret (bet. 2018/19:JuU18 punkt 2, rskr. 2018/19:159, s. 51)

- fler områdespoliser och kommunpoliser (bet. 2016/17:JuU1 punkt 12, rskr. 2016/17:90, s. 54 f.)
- uppföljning av den nya polisorganisationen (bet. 2015/16:JuU1 punkt 2, rskr. 2015/16:106, s. 55 f.)
- specialenheter inom Polismyndigheten (bet. 2018/19:JuU10 punkt 12, rskr. 2018/19:191, s. 57)
- åtgärder mot bedrägeribrott (bet. 2016/17:JuU1 punkt 49, rskr. 2016/17:90, s. 59 f.)
- brott mot äldre (bet. 2016/17:JuU1 punkt 35, rskr. 2016/17:90, s. 60)
- mer praktik i polisutbildningen (bet. 2016/17:JuU1 punkt 21, rskr. 2016/17:90, s. 61)
- information om möjlighet till vittnesstöd (bet. 2015/16:JuU1 punkt 46, rskr. 2015/16:106, s. 62)
- att förhindra radikaliserings och rekrytering i digitala miljöer (bet. 2015/16:KU4 punkt 7, rskr. 2015/16:137, s. 63)
- nationell samordning (bet. 2017/18:KU34 punkt 17, rskr. 2017/18:270, s. 65).

När det gäller det ovannämnda tillkännagivandet om specialenheter inom Polismyndigheten anför regeringen att Polismyndigheten har haft regeringens uppdrag att redovisa hur de resursförstärkningar som myndigheten har fått ska användas för att på bästa sätt stärka och utveckla polisverksamheten. Det hör till Polismyndighetens uppgifter att planera för och rekrytera rätt kompetens. Regeringen anför vidare att man vid flera tillfällen har klargjort att det är verksamhetens behov som ska styra sammansättningen av kompetenser i Polismyndigheten och att myndigheten i linje med detta har fått i uppdrag att ta fram en strategisk och långsiktig plan för att säkerställa att rätt kompetens finns i organisationen. Uppdraget redovisades den 23 maj 2018.

Polismyndigheten har beslutat om att inrätta specialiserade utredningsgrupper för att hantera internetrelaterade sexuella övergrepp mot barn. Grupperna ska vara en del av de regionala it-brottscentrum som nu håller på att inrättas i Polismyndigheten. Etableringen av regionala it-brottscentrum ska vara klar 2020.

Med hänsyn till de åtgärder som vidtagits och de ställningstaganden som görs anser regeringen att tillkännagivandet om specialenheter kan anses slutbehandlat.

Regeringen återrapporterar också ett antal tillkännagivanden som inte är slutbehandlade tillsammans med en redogörelse för vilka åtgärder som hittills vidtagits. Detta rör följande tillkännagivanden:

- straffvärdesbedömning (bet. 2016/17:JuU16 punkt 19, rskr. 2016/17:211, s. 50)
- arbetet mot brott som begås av djurrättsaktivister ska prioriteras (bet. 2014/15:JuU1 punkt 22, rskr. 2014/15:77, s. 52)
- fler lokala poliser (bet. 2014/15:JuU1 punkt 10, rskr. 2014/15:77, s. 52 f.)

- en lokalt förankrad polis (bet. 2016/17:JuU1 punkt 9, rskr. 2016/17:90, s. 52 f.)
- en lokalt förankrad, närvarande och synlig polis i hela landet (bet. 2017/18:JuU1 punkt 36, rskr. 2017/18:92, s. 52 f.)
- en effektivare polis (bet. 2015/16:JuU1 punkt 3, rskr. 2015/16:106, s. 53 f.)
- polisens närvaro i brottsutsatta områden (bet. 2015/16:JuU1 punkt 7, rskr. 2015/16:106 och bet. 2016/17:JuU1 punkt 17, rskr. 2016/17:90, s. 57–59)
- utredning, uppföljning och återkoppling till brottsoffer (bet. 2015/16:JuU1 punkt 44, rskr. 2015/16:106 och bet. 2017/18:JuU1 punkt 73, rskr. 2017/18:92, s. 61 f.)
- brottsförebyggande arbete (bet. 2016/17:JuU15 punkt 5, rskr. 2016/17:321, s. 62 f.)
- bättre anpassade frivårdsinsatser för unga gängkriminella (bet. 2017/18:JuU16 punkt 9, rskr. 2017/18:184, s. 63)
- beredskap att hantera avhoppare och individer som lämnar extremistiska miljöer samt kunskaphöjande åtgärder (bet. 2015/16:KU4 punkt 9, rskr. 2015/16:137, s. 63 f.)
- ensamagerande våldsvverkare (bet. 2016/17:KU23 punkt 10, rskr. 2016/17:294, s. 64 f.)
- ett nationellt exitprogram (bet. 2018/19:JuU13 punkt 3, rskr. 2018/19:192, s. 65).

Motionen

I kommittémotion 2019/20:3319 av Johan Forssell m.fl. (M) yrkande 16 anför motionärerna att de anser att de åtgärder som regeringen vidtagit med anledning av riksdagens tillkännagivande om specialenheter inom Polismyndigheten (bet. 2018/19:JuU10 punkt 12, rskr. 2018/19:191), som regeringen nu anser är slutbehandlat, inte är tillräckliga.

Konstitutionsutskottets uttalande våren 2017 om tillkännagivanden

I samband med att konstitutionsutskottet våren 2017 behandlade regeringens skrivelse 2016/17:75 tog man upp behandlingen av tillkännagivanden och anförde följande (bet. 2016/17:KU21 s. 37 f.):

Konstitutionsutskottet har tidigare välkomnat att regeringen tydligt redovisar när den behandlar ett tillkännagivande i t.ex. budgetpropositionen. Vissa utskott, t.ex. justitieutskottet och näringsutskottet, tar i sina yttranden till konstitutionsutskottet om den nu aktuella skrivelse 75 upp frågor där regeringen hänvisar till behandlingen i en tidigare framlagd proposition. Det kan gälla både ej slutbehandlade och slutbehandlade tillkännagivanden. Konstitutionsutskottet vill framhålla att det är angeläget att regeringen är tydlig i den aktuella propositionen huruvida den anser att ett tillkännagivande är slutbehandlat eller inte med det som redovisas och föreslås. Utskotten ges därmed en möjlighet att reagera i

samband med att regeringen gör sin bedömning. Frågan kan därmed behandlas i sitt sakliga sammanhang. Lämpligen kan berört utskott således redovisa sin syn i samband med att regeringen i t.ex. budgetpropositionen redovisar sin behandling av ett tillkännagivande. Om regeringen har redovisat sin syn för riksdagen i en proposition eller skrivelse och inte mött invändningar bör den, inför framtagandet av skrivelse 75, kunna utgå från att riksdagen inte har invändningar mot den hantering som redovisats. Det finns dock inget formellt hinder mot att ett utskott som av något skäl inte uppmärksammat regeringens redovisning återkommer i samband med behandlingen av skrivelse 75.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har inget att invända mot regeringens redovisning av tillkännagivanden om rättsväsendet.

Av detta följer att utskottet inte delar den uppfattning som förs fram i motion 2019/20:3319 (M) yrkande 16 om att tillkännagivandet om specialenheter inom Polismyndigheten borde redovisas som öppet och inte som slutbehandlat. Utskottet avstyrker således motionen.

Det kan vidare nämnas att flera av de frågor som berörs i tillkännagivandena tas upp på andra ställen i betänkandet.

Prioritering av arbetet mot olika slags brott

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motioner om prioritering av arbetet mot olika slags brott.

Jämför reservation 2 (M, KD), 3 (V), 4 (V), 5 (SD) och 6 (KD).

Propositionen

Regeringen anför i budgetpropositionen (prop. 2019/20:1 utg.omr. 4 s. 65) att för att skapa ett tryggt samhälle krävs såväl ett strategiskt och målmedvetet brottsförebyggande arbete som ett brottsbekämpande arbete. Det är centralt att fler brott förhindras och att fler brott klaras upp. Det gäller både vardagsbrott och brottslighet som utgör ett hot mot det demokratiska samhället, som organiserad brottslighet, terrorism och hatbrott.

Möjligheten att leva ett tryggt liv utan brottslighet ska inte vara beroende av i vilket område eller vilken del av landet man bor eller vem man är. Regeringen satsar på att genom breda och långsiktiga åtgärder bygga ett samhälle där rättsväsendet förstärks och tillsammans med andra aktörer tar ansvar för att ge människor en tryggare tillvaro.

I propositionen framhåller regeringen arbetet mot vissa brottstyper som särskilt angeläget.

Regeringen anför (s. 67) att hedersrelaterat våld och förtryck måste bekämpas med kraft. I Regeringskansliet bereds nu förslag på bl.a. en ny

straffbestämmelse om barnäktenskap, en särskild straffskärpningsgrund för brott med hedersmotiv och ett utreseförbud för barn som riskerar att föras utomlands för att ingå äktenskap eller könsstympas. Regeringen beslutade även den 18 juli 2019 att tillsätta utredningen Straffansvar för hedersrelaterat våld och förtryck (dir. 2019:43).

Som anförts tidigare är kvinnors upplevda otrygghet betydligt större än mäns. Regeringen prioriterar arbetet med att skapa ett mer jämställt samhälle högt, och i detta arbete är insatser mot mäns våld mot kvinnor centralt. Även ökat skydd för barn och unga är centralt (s. 65 f.).

Regeringen anför att alla barn har rätt till en trygg uppväxt och en trygg hemmiljö. Förslag om att stärka det straffrättsliga skyddet för barn som bevittnar våld eller andra brottsliga handlingar är för närvarande ute på remiss.

Regeringen anför vidare att det är viktigt att Polismyndigheten har tillräcklig kapacitet och förmåga att i samverkan med andra myndigheter hantera brott som har begåtts mot särskilt utsatta brottsoffer, exempelvis personer utsatta för brott i nära relationer, hedersrelaterade brott, sexualbrott och människohandel (s. 66).

Det är enligt regeringen även angeläget att ta krafttag mot de problem som finns med tillgreppsbrottlighet, inte minst när det gäller internationella stödlidiga. I Regeringskansliet bereds nu förslag som tar sikte på bl.a. tillgrepp av egendom efter intrång i en bostad och systematiska stölder respektive hälerier.

Regeringen pekar (s. 68) vidare på att det är viktigt med tydliga och konsekventa ungdomspåföljder som kan bidra till att förebygga och hindra att unga fortsätter begå brott. Det finns behov av ett nytt påföljdsalternativ för de fall då varken ungdomsvård eller ungdomstjänst är lämpliga eller tillräckligt ingripande. Regeringen arbetar med förslag om att införa en ny ungdomspåföljd, ungdomsövervakning, som föreslås innefatta tydliga inskränkningar i den unges rörelsefrihet.

Regeringen anger också att det är viktigt att myndigheterna fortsätter att bidra till och utveckla samverkan inom ramen för arbetet med att bekämpa organiserad brottlighet, inte minst i särskilt utsatta områden. Även övriga delar av rättsväsendet liksom kommuner och andra aktörer behöver genomföra insatser inom ramen för sina ansvarsområden. Att bekämpa narkotikabrottsligheten är ett viktigt led i arbetet med att försvåra finansieringen av den organiserade brottligheten och öka tryggheten hos befolkningen t.ex. i socialt utsatta områden. Regeringen gav i augusti 2019 Polismyndigheten i uppdrag att stärka bekämpningen av illegal handel med narkotika och kommer att ge Brå i uppdrag att studera narkotikamarknaden i Sverige. Även ett fortsatt arbete mot vapenbrott är centralt för att bl.a. minska det dödliga skjutvapenvåldet i kriminella miljöer och öka människors trygghet.

Regeringen ser även behov av förstärkta åtgärder mot återfall i brott. I nuläget bereds i Regeringskansliet förslag om att i fler fall än i dag kunna skjuta upp den villkorliga frigivningen på grund av den dömdes beteende under anstaltsvistelsen.

När det gäller bekämpandet av terrorism pekar regeringen (s. 69) på att det just nu görs en systematisk översyn av hela den straffrättsliga terrorismlagstiftningen. Förutom skärpta straff ska det straffbara området för handlingar som främjar terrorism utökas. Regeringen arbetar med ett förslag som ska kriminalisera vissa former av samröre med en terroristorganisation om gärningen är ägnad att främja, stärka eller understödja terroristorganisationen.

Regeringen anför att rättsväsendet även fortsättningsvis kommer att lägga stor vikt vid arbetet för att motverka och bekämpa hatbrott och andra brott som hotar demokratin.

I Polismyndighetens arbete med att bekämpa brottsligheten vid Sveriges gränser understryker regeringen (s. 69) vikten av god samverkan med andra brottsbekämpande myndigheter som Tullverket och Kustbevakningen. Regeringen avser också att utreda frågan om effektiva polisiära kontroller i gränsnära zoner, som kan ha stor betydelse för bekämpningen av gränsöverskridande brottslighet.

Regeringen anför (s. 67) att Ekobrottsmyndigheten ska tillföras ytterligare resurser, bl.a. för att säkerställa myndighetens förmåga att hantera särskilt resurskrävande ärenden, t.ex. systematiska brott mot välfärdssystemen.

Regeringen pekar (s. 50 f.) på att Polismyndigheten i regleringsbrevet för 2018 fick i uppdrag att identifiera och redogöra för vilka åtgärder som myndigheten vidtar för att stärka förmågan att bekämpa människohandel i hela landet. Av slutredovisningen av uppdraget den 13 december 2018 framgick att Polismyndigheten har identifierat framgångsrika arbetssätt och arbetar för att utveckla och sprida metoderna, att Polismyndigheten tagit fram en plan mot människohandel och att kompetenshöjande insatser har genomförts bl.a. för de regionala människohandelsgrupperna och för gränspoliserna. Även Åklagarmyndigheten har vidtagit ett flertal åtgärder för att höja kompetensen och ge åklagarna bättre förutsättningar att utreda och lagföra brott som rör människohandel.

Vad gäller bedrägerier anför regeringen (s. 59 f.) att Polismyndigheten i regleringsbrevet för 2018 fick i uppdrag att redovisa och bedöma effekten av vidtagna åtgärder mot bedrägeribrott och brott mot äldre. Polisen har inrättat ett nationellt bedrägericenter för att effektivisera och strukturera arbetet mot bedrägerier. Polismyndigheten arbetar också aktivt i samverkan med andra aktörer inom bl.a. bank- och finanssektorn samt e-handelsbranschen. Under 2017 tillsatte regeringen en utredning för att se över frågan om bedrägerier som begås med falska eller stulna id-handlingar. Utredningen redovisade sina resultat i SOU 2019:14 Ett säkert statligt ID-kort – med e-legitimation, där en ny lag föreslås om statliga identitetshandlingar med bestämmelser om ett statligt identitetskort och en statlig e-legitimation. Regeringen har vidare lämnat förslag till ny lagstiftning i propositionen Finansiella företags uppgifter till brottsutredande myndigheter (prop. 2017/18:291) som riksdagen beslutade om under 2018. Lagändringen innebär att bankerna ska svara de brottsutredande myndigheterna skyndsamt och i digital form fr.o.m. den 1 september 2019. Regeringen framhåller även (s. 70) att den har låtit en

utredning se över och föreslå en modernisering av reglerna om beslag och husrannsakan, bl.a. för att det ska bli lättare att få fram och säkra bevisning som finns lagrad elektroniskt. Det är angeläget att regelverken på dessa områden är uppdaterade med den tekniska utvecklingen. Inom ramen för ett regeringsuppdrag riktat till Myndigheten för samhällsskydd och beredskap deltog Polismyndigheten i en nationell informationskampanj för att öka allmänhetens samt små och medelstora företags kunskap om vilka grundläggande säkerhetsåtgärder som kan och bör vidtas för att skydda sig mot it-incidenter inklusive id-stöld. Fokusområden var lösenordshantering, kortbedrägerier samt identitetskapningar med koppling till företagande.

Regeringen redogör (s. 52) även för att den i mars 2019 gav Polismyndigheten i uppdrag att redovisa hur myndigheten arbetar för att motverka brottslighet kopplad till djurrättsaktivism. Redovisningen ska lämnas senast den 1 mars 2020.

Motionerna

Frågor om att prioritera arbetet mot olika slags brott behandlas i ett flertal motioner.

I partimotion 2019/20:2832 av Ulf Kristersson m.fl. (M) yrkande 8 begärs ett tillkännagivande om att det ska råda nolltolerans mot all form av brottslighet, även den som ibland anses vara bagatellartad. I kommittémotion 2019/20:3243 av Larry Söder m.fl. (KD) yrkande 57 krävs ett tillkännagivande om behovet av att förbättra skyddet mot bedrägerier för enskilda personer och företag. I motion 2019/20:891 av Lars Beckman (M) anförs att regeringen bör överväga att i exempelvis regleringsbrevet till Polismyndigheten poängtera vikten av att även vardagsbrott mot företagare ska prioriteras högre.

I partimotion 2019/20:1633 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 9 begärs ett tillkännagivande om att stärka rättsväsendets arbete med arbetsmiljöbrott.

I kommittémotion 2019/20:528 av Linda Westerlund Snecker m.fl. (V) yrkande 2 anförs att regeringen bör ge Polismyndigheten i uppdrag att satsa på arbetet med att motverka gränsöverskridande stödligor och trafficking. I motion 2019/20:1946 av Ida Drougge (M) yrkande 2 begärs ett tillkännagivande om att aktivt arbeta för att stoppa utländska stödligor. En likalydande begäran finns i motion 2019/20:2945 av Edward Riedl (M). I motion 2019/20:1310 av Åsa Coenraads (M) begärs att arbetet mot utländska stödligor prioriteras bl.a. genom fler poliser och ökade befogenheter för tullen.

I kommittémotion 2019/20:379 av Eric Palmqvist m.fl. (SD) yrkande 7 begärs ett tillkännagivande om Sverigebildens. Motionärerna anför att exempelvis oseriös taxiverksamhet, svarttaxi, förekomsten av tiggeri och dubbel på gator och torg inte bara är negativt för Sveriges invånare utan allvarligt riskerar att skada besökares syn på Sverige. I kommittémotion 2019/20:3347 av Thomas Morell m.fl. (SD) yrkande 49 anför motionärerna att lagstiftningen om svarttaxiverksamhet ska skärpas. I motionerna

2019/20:2973 och 2019/20:2983 av Edward Riedl (M) begärs tillkännagivanden om att uppmärksamma förmedlingen av svarttaxi via nätet för att prioritera stävjandet av detta. Motionären anser att det bör övervägas att ge rättsvårdande myndigheter i uppdrag att prioritera stävjandet av svarttaxi.

I kommittémotion 2019/20:3248 av Johan Hedin m.fl. (C) yrkande 25 begärs en nationell handlingsplan mot mutor och korruption.

I kommittémotion 2019/20:2761 av Kjell-Arne Ottosson m.fl. (KD) yrkande 58 anförs att det behövs ökade resurser till utredning och lagföring av miljöbrott.

I motion 2019/20:1317 av Betty Malmberg och Marléne Lund Kopparklint (båda M) yrkande 2 anförs att mer måste göras för att stävja id-kapningar. I samma motion yrkande 3 anför motionärerna att personupplklaringsprocenten då det gäller id-kapningar måste öka. I motion 2019/20:1704 av Johnny Skalin (SD) begärs ett tillkännagivande om att tillsätta en utredning om hur identitetsstöder effektivare ska beivras.

Betty Malmberg och Marléne Lund Kopparklint (båda M) anför i motion 2019/20:1343 yrkande 1 att antalet öppna våldtäktsärenden måste minska. I samma motion yrkande 2 anförs att personupplklaringsprocenten måste höjas avsevärt och i yrkande 3 begärs ett tillkännagivande om att den oacceptabla utvecklingen med ett stort antal sexualbrott och våldtäkter snarast måste brytas. I motion 2019/20:1923 av Gulan Avci (L) begärs ett tillkännagivande om att utreda förutsättningarna för att öronmärka resurser för att utreda sexbrott, trafficking, människohandel och prostitution.

I kommittémotion 2019/20:600 av Runar Filper m.fl. (SD) yrkande 1 begärs att Polismyndigheten ska åläggas att ta ett nationellt helhetsansvar för att kartlägga, bekämpa och lagföra de individer och organisationer som ägnar sig åt kriminell djurrättsaktivism. I motion 2019/20:2165 av Lars-Arne Staxäng (M) begärs att s.k. djurrättsaktivism tydligare ska bekämpas. Cecilia Widegren (M) anför i motion 2019/20:2500 yrkande 2 att samhällets skydd för näringsidkare som arbetar med djurhållning måste utvecklas. I samma motion yrkande 3 anförs att samhällets skydd för forskare som arbetar med djurförsök och deras forskningsresultat måste utvecklas. I motion 2019/20:1767 av Helena Lindahl och Peter Helander (båda C) anför motionärerna att regeringen bör se över möjligheten att skärpa åtgärderna mot brott begångna av djurrättsaktivister och därmed öka tryggheten och skyddet för utsatta bönder.

Josefin Malmqvist (M) anför i motion 2019/20:1967 yrkande 4 att det bör säkerställas att anmälningar om bidragsbrott också utreds och lagförs.

Bakgrund

Utskottet har tidigare vid ett flertal tillfällen behandlat motionsyrkanden om att arbetet mot olika typer av brott ska prioriteras, senast i 2017 års budgetbetänkande 2017/18:JuU1 (s. 44 f.). Utskottet avstyrkte då samtliga motionsyrkanden.

När det gäller bidragsbrott har regeringen gett Polismyndigheten och Åklagarmyndigheten ett uppdrag om förbättrad hantering av bidragsbrott enligt följande:

Polismyndigheten och Åklagarmyndigheten ska kartlägga hur utredningar av bidragsbrott bedrivs idag, analysera hur handläggningen kan förbättras och effektiviseras samt vidta lämpliga åtgärder i syfte att uppnå en ökad upplärning. Uppdraget redovisas gemensamt i en delredovisning senast den 21 oktober 2019 och en slutredovisning senast den 19 oktober 2020 (Ju2018/03037/KRIM).

I en interpellationsdebatt den 30 januari 2018 om svarttaxi på nätet (ip. 2017/18:213) anförde dåvarande inrikes- och justitieminister Morgan Johansson bl.a. att taxiverksamhet precis som annan verksamhet ska bedrivas lagligt, annars skapas det en osund konkurrens. Regeringen var, enligt ministern, medveten om att det fanns problem med fusk inom taxibranschen, främst genom att taxametrar inte användes i enlighet med fastställda krav. När det gällde frågan om samåkning redogjorde ministern för att regeringen i grunden ser det som något positivt, men att sådan samåkning som kunde kategoriseras som svarttaxi skulle beivras. Polismyndigheten genomför årligen kontroller av yrkestrafiken. I de fall där verksamhet med svarttaxi misstänks utreds brottet. Vidare hade regeringen tillfört medel för att stärka myndigheternas arbete mot osund konkurrens, varför ministern ansåg att regeringen vidtagit åtgärder som skulle komma att motverka fusk och oegentligheter inom bl.a. taxiverksamheten.

I regeringens skrivelse 2018/19:148 Riksrevisionens rapport om köp på saklig grund konstaterar regeringen att flera internationella undersökningar pekar på att Sverige är ett av de länder i världen som har lägst korruption, men att förtroendet för den offentliga förvaltningen inte kan tas för givet. Regeringen anser därför att det är viktigt att agera och ta krafttag mot varje misstanke om korruption, jäv, mutor eller andra oegentligheter. Sedan den 1 januari 2017 har Statskontoret i uppgift att främja och samordna arbetet för en god förvaltningskultur i staten. Regeringen har även gett Statskontoret i uppdrag att stärka arbetet mot korruption och andra oegentligheter i statsförvaltningen, bl.a. genom att inrätta ett statligt nätverk mot korruption (Fi2017/01595/SFÖ).

Utskottets ställningstagande

Utskottet har inte någon invändning mot det som regeringen anför i propositionen om olika brottstyper och betydelsen av att de nämnda brotten på olika sätt uppmärksammas särskilt. Som regeringen anför måste det t.ex. ständigt vara högt prioriterat att bekämpa organiserad brottslighet.

Av propositionen framgår att regeringen prioriterar arbetet mot flera av de brottstyper som motionärerna efterfrågar. Utskottet konstaterar att regeringen framhåller att det är centralt att fler brott förhindras och att fler brott klaras upp. Det gäller både vardagsbrott och brottslighet som utgör ett hot mot det

demokratiska samhället, som organiserad brottslighet, terrorism och hatbrott. Regeringen anför vidare att det är angeläget att ta krafttag mot de problem som finns med tillgreppsbrotslighet, inte minst när det gäller internationella stödligor.

Flera av motionerna betonar vikten av att brottslighet kopplad till djurrättsaktivism bekämpas. Utskottet konstaterar att regeringen har gett Polismyndigheten i uppdrag att redovisa hur myndigheten arbetar för att motverka denna typ av brottslighet.

Att vissa brottstyper ska ägnas särskild uppmärksamhet innebär inte att arbetet mot annan brottslighet ska läggas åt sidan. Vilken sorts insatser som ska göras mot olika typer av brottslighet bör enligt utskottet avgöras vid Polismyndigheten och Åklagarmyndigheten inom ramen för statsmaktens prioriteringar. Utskottet föreslår sammanfattningsvis att riksdagen avslår samtliga motionsyrkanden som behandlas i detta avsnitt.

Polisens organisation m.m.

I de följande avsnitten behandlas ett stort antal motionsyrkanden som tar upp olika frågor om polisens organisation m.m. Yrkandena rör bl.a. frågor om en mer effektiv polis, en synlig polis i hela landet, rekrytering till Polismyndigheten, karriärvägar inom polisen, polislöner, deltidspoliser, beredskapspolis, trafikpoliser, polisens samarbete med Försvarsmakten och en trygghetsberedning. Därefter behandlas vissa frågor som rör andra myndigheter inom rättsväsendet.

Motionsyrkandena om polisens organisation m.m. har ett sådant samband med många av de frågor som berörs i budgetpropositionen att utskottet anser att de bör behandlas i detta sammanhang. Inledningsvis redogörs därför översiktligt för vad som anförs i budgetpropositionen.

Propositionen

Effektivitet och resultat

Regeringen anför i propositionen att det ställs stora krav på rättsväsendet, som har fått allt fler ärenden att hantera (s. 14). Som framgår under avsnittet Resultatredovisning har antalet anmälda brott ökat sedan 2014.

Vad gäller Polismyndighetens resultat konstaterar regeringen att antalet ärenden som redovisas till åklagare har efter tydliga ökning under åren efter 2007 följts av markanta minskningar under senare år (s. 20). Regeringen framhåller att de senaste årens försämrade utredningsresultat avser många olika brottsområden. Till de brottstyper som minskat mest i antal personupklarade brott sedan den nedåtgående trenden startade hör misshandel, bedrägerier, vissa stöldbrott och trafikbrott. Sedan 2017 ökar dock såväl antalet ärenden som polisen redovisar till åklagare som misstankar som har kommit in till Åklagarmyndigheten och antalet personupklarade brott.

Till stor del förklaras detta av ökning av brottstyperna narkotika- och trafikbrott, men det finns även ökning i andra brottstyper som exempelvis bedrägerier. Vad gäller andelen personupplärd brott var denna 2016 lägre än på flera decennier. Att andelen ärenden som polisen redovisar till åklagare har minskat på ett liknande sätt indikerar att minskningarna kan härledas redan till detta led. Sedan 2017 har dock, som angetts ovan, såväl andelen ärenden redovisade till åklagare som andelen personupplärd brott ökat något.

Ärendebalansen hos Polismyndigheten i form av antal öppna ärenden minskade något förra året men ligger fortfarande på en hög nivå (s. 30). Medelgenomströmningstiden för bearbetade ärenden hos Polismyndigheten, dvs. ärenden där en förundersökning eller någon annan slags brottsutredning bedrivits, minskade från 98 till 97 dagar mellan 2017 och 2018. Den brottskategori som upptar mest utredningstid i Polismyndigheten är våldsbrott.

Enligt regeringen (s. 42) visar NTU att knappt hälften (49 procent) av de personer som var i kontakt med polisen med anledning av utsatthet för brott var nöjda med polisens tillgänglighet 2018. Det är samma nivå som för 2017. Brottsoffer utsattas upplevelse av polisens effektivitet och förmåga att utreda och klara upp brottet låg däremot fortfarande på samma låga nivå. Knappt en femtedel (19 procent) uppgav att de var nöjda. Andelen som var nöjda med polisens effektivitet var dock något högre i fråga om brott som innehöll hot eller våld.

Regeringen pekar på (s. 46) att rättsväsendet har fått betydande resursförstärkningar de senaste tio åren. Regeringen uppger att man också fortsätter att genomföra sådana satsningar, bl.a. genom betydande förstärkningar av Polismyndigheten. Under ett antal år har dock rättsväsendets verksamhetsvolymerna alltså präglats av minskningar trots ökade resurser. Regeringen noterar att Polismyndigheten emellertid sedan 2017 redovisar något fler ärenden till åklagare och att antalet personupplärd brott och domslut har ökat något. Regeringen anser att det är av stor vikt att antalet redovisade ärenden från polisen till åklagare och antalet personupplärd brott fortsätter att öka. Enligt regeringen är målet att brottsupplärdningen ska öka uppnått, men nivån på upplärdningen är fortfarande inte tillfredsställande (s. 47). I detta sammanhang, anför regeringen (s. 46), är det också angeläget att Polismyndigheten, efter övergången till en enhetlig nationell polismyndighet 2015, fortsätter att kontinuerligt anpassa sin verksamhet för att öka effektiviteten i brottsupplärdningen. Regeringen uppger att man följer utvecklingen noga och vidtar de åtgärder som man bedömer vara nödvändiga.

Brå, anför regeringen, har de senaste åren identifierat ett antal faktorer som har påverkat resultatutvecklingen negativt. Bland dessa kan nämnas en ökad användning av förundersökningsbegränsning och ett ökat inflöde av svårupplärd bedrägerier. Enligt Brå (Kortanalys 1/2018) förklarar också förändringar i sammansättningen av anmälda brott att andelen upplärd brott ökade mellan 00-talets början och 2010, framför allt genom minskningar i den ofta svårupplärd stöldbrottsligheten och genom ett större fokus på narkotikabrott, som i allmänhet är relativt enkla att klara upp. Däremot kan de

tydliga minskningarna åren därefter endast till en mindre del förklaras med förändringar i brottsammansättningen. Arbete med anledning av ökad migration, terrorism, hot och grova våldsbrott samt ombildningen av polisen till en nationell myndighet kan ha haft betydelse för Polismyndighetens negativa resultatutveckling. Regeringen delar Brås bedömning att ett flertal faktorer tillsammans har påverkat resultatutvecklingen negativt de senaste åren. Polismyndighetens omorganisation är nu emellertid genomförd och regeringen har, som framgår ovan, vidtagit ett flertal åtgärder för att stärka Polismyndighetens verksamhet. Regeringen anför att man har höga förväntningar på att resultaten ska fortsätta att förbättras.

Regeringen framhåller vidare (s. 53) att polisverksamhet är en personalintensiv verksamhet, och för att stärka och utveckla den polisiära verksamheten är det därför främst mer personal som behövs. Regeringens satsning på Polismyndigheten i form av väsentligt ökade resurser ger myndigheten förutsättningar att till 2024 ha ökat antalet anställda med sammantaget 10 000 personer jämfört med vid ingången av 2016.

För att göra polisverksamheten mer effektiv har regeringen dessutom renodlat verksamheten. Vissa uppgifter, exempelvis en del transporter av frihetsberövade och en del djurärenden, har flyttats till andra myndigheter. Syftet med dessa reformer är att frigöra tid för polisens kärnverksamhet.

Bemanning och nyrekrytering

Regeringen uppger i propositionen (s. 53) att den genomför en kraftfull satsning på Polismyndigheten med anledning av de ökade krav som ställs på myndigheten till följd av utvecklingen i omvärlden och i vårt samhälle. Regeringen har för detta ändamål bl.a. tillfört myndigheten väsentligt ökade resurser. Som framgår ovan pekar regeringen på att polisverksamhet är en personalintensiv verksamhet. Mer än 70 procent av myndighetens resurser läggs på personal. För att stärka och utveckla verksamheten är det därför enligt regeringen främst mer personal som behövs. Regeringens satsning på Polismyndigheten ska ge myndigheten förutsättningar att till 2024 ha ökat antalet anställda med sammantaget 10 000 personer jämfört med hur många anställda som fanns vid ingången av 2016. Ambitionen är att upprätthålla fördelningen mellan civilanställda och poliser (s. 66).

Polismyndigheten, anför regeringen, har haft regeringens uppdrag att redovisa hur resursförstärkningarna ska användas för att på bästa sätt stärka och utveckla polisverksamheten. Polismyndigheten har genom uppdraget tagit fram en plan för hur myndigheten ska kunna öka antalet anställda med 10 000 till 2024. Den betydande personalökningen kommer att innebära att både antalet civilanställda och antalet poliser kommer att bli väsentligt större. Den personella ökningen kommer också att innebära att fler poliser kommer att kunna arbeta med uppgifter där polisiär kompetens är nödvändig. Redan i dag finns möjligheter för civilanställda att få polisiära befogenheter. Antalet civilanställda som arbetar med utredningsverksamhet har ökat stort under

senare år. Polismyndigheten genomför härutöver funktionsutbildningar och avser att utvidga dessa ytterligare. Utifrån den kraftfulla satsning som görs på polisverksamheten kommande år förväntar sig regeringen att verksamheten utvecklas och stärks vartefter personalresurserna ökar (s. 54).

Regeringen framhåller (s. 66) att den snabba expansionen medför stora utmaningar för Polismyndigheten. Fler än 20 000 personer behöver rekryteras under perioden för att antalet polisanställda ska kunna öka med sammantaget 10 000. Det behövs både fler poliser och fler civila medarbetare. Sedan januari 2019 finns det fem lärosäten som bedriver polisutbildning. Sammantaget kan drygt 1 000 nya studenter per termin erbjudas plats. Antalet sökande till utbildningen har stadigt ökat, och under 2019 har 1 710 studenter antagits till utbildningen. Tillgången på rätt kompetens är enligt regeringen avgörande för att verksamheten ska kunna utvecklas på rätt sätt. Den satsning som riksdagen beslutade om i den senaste budgeten i fråga om högre löner, bättre villkor och en ökad attraktivitet för polisyrket håller enligt regeringen på att genomföras.

Regeringen uppger (s. 61), vad gäller polisutbildningens innehåll, att Polismyndigheten har utformat utbildningen så att det ska vara en ändamålsenlig balans mellan teori och praktik. Generellt sett innehåller utbildningen många löpande praktiska moment. Utbildningen innehåller dessutom en hel termins praktik, den s.k. aspiranttjänstgöringen. För att återigen pröva om det råder balans mellan teori och praktik har Polismyndigheten på eget initiativ inlett en översyn av utbildningens innehåll.

Lokalt förankrad polis

Regeringen anför (s. 52 f.) att ett av syftena med ombildningen av polisen 2015 var att säkerställa en lokalt förankrad och synlig polis i hela landet. Regeringen framhåller vidare att kommunpoliser och områdespoliser etablerades som viktiga polisiära funktioner i lokalsamhället genom myndighetsombildningen. Kommunpolisernas huvuduppdrag är att driva myndighetens brottsförebyggande och trygghetsskapande arbete i samverkan med kommunen och övriga samhället. Områdespoliserna ska arbeta långsiktigt med kontaktskapande, brottsförebyggande och trygghetsskapande arbete utifrån framtagna problembilder. De ska vara kända i lokalsamhället och ha goda kunskaper om sitt område. Områdespoliserna kan tas i anspråk som en ingripanderesurs och vid kommenderingar, men helst inom sitt eget område. Av Polismyndighetens årsredovisning för 2018 framgår att samtliga kommuner vid 2018 års utgång hade tillgång till en kommunpolis. I vissa fall finns flera kommunpoliser i samma kommun, och i andra fall finns kommunpoliser som ansvarar för flera kommuner samtidigt. Antalet områdespoliser har ökat från 580 i december 2017 till nuvarande 616 stycken. Områdespoliser finns nu i 90 av de 95 lokalpolisområdena, jämfört med december 2016 då det fanns områdespoliser i drygt hälften av lokalpolisområdena.

I regleringsbrevet för 2018 gav regeringen Polismyndigheten i uppdrag att redovisa i vilken utsträckning det finns områdespoliser på lokalpolisområdesnivå och i vilken utsträckning dessa arbetar fredat med kontaktskapande, brottsförebyggande och trygghetsskapande arbete. Vidare fick Polismyndigheten i uppdrag att analysera i vilken utsträckning det finns likvärdiga möjligheter att få akut hjälp från polisen över hela landet samt bedöma i vilken utsträckning ingripandepersonalen kan arbeta brottsförebyggande och vidta långtgående förstahandsåtgärder. Genom den verksamhetsuppföljning som Polismyndigheten under 2018 månatligen redovisade till Regeringskansliet har utvecklingen också varit möjlig att följa i fråga om bl.a. var regionernas resurser är placerade. I november 2017 redovisades att 49,4 procent av regionernas resurser finns på lokalpolisområdesnivå. Av Polismyndighetens årsredovisning för 2018 framgår att andelen nu ökat till 50 procent. Genom att öka resurserna vid lokalpolisområdena har det skapats bättre förutsättningar att bedriva polisverksamheten nära medborgarna.

Den 1 april 2014 fick Statskontoret i uppdrag att utvärdera ombildningen av polisen, och den 28 september 2018 lämnade Statskontoret sin slutrapport. Med utgångspunkt i slutrapporten fortsätter Polismyndigheten sitt utvecklingsarbete för att uppnå reformens intentioner. Regeringen anför att man följer detta arbete noga och får löpande information om det.

Regeringen anför att utifrån den kraftfulla satsning som görs på polisverksamheten kommande år förbättras förutsättningarna avsevärt för fler områdespoliser och kommunpoliser i hela landet. Regeringen anser dock att det ligger inom Polismyndighetens ansvar att organisera de funktioner som finns inom myndigheten på det sätt som den anser lämpligt (s. 55). Det är enligt regeringen viktigt att Polismyndigheten fortsätter att stärka den lokala närvaron i hela landet och det är därför viktigt att det ökade antalet anställda får tydligt genomslag såväl på landsbygden som i glesbygden och i de större städerna (s. 66).

Brottsförebyggande arbete

Regeringen uppger (s. 24 f.) att Brå har fått ett regeringsuppdrag att årligen ta fram en rapport om hur det brottsförebyggande arbetet har bedrivits och utvecklats på lokal, regional och nationell nivå. Av Brås årsrapport framgår att det i de flesta kommuner finns samverkansöverenskommelser och medborgarlöften, som utgör grunden för samarbetet mellan kommunerna och polisen i området. Det finns vidare ett lokalt brottsförebyggande råd eller motsvarande i närmare nio av tio av de kommuner som deltog i Brås undersökning 2018, vilket är något fler än året före. Samverkan mellan kommunerna och polisen är etablerad i det brottsförebyggande arbetet, men det är enligt Brå viktigt att i högre grad involvera även andra aktörer. Många kommuner och kommunpoliser uppger att de samverkar med andra aktörer i samhället utöver kommunen och polisen. Exempelvis uppger drygt 40 procent

av kommunerna och 64 procent av kommunpoliserna att de samverkar med civilsamhället. Kommunpoliserna samverkar i samma utsträckning med näringslivet, medan sådan samverkan endast förekommer i en tredjedel av kommunerna.

Regeringen anför att Polismyndigheten har en central roll i det brottsförebyggande arbetet, vilket omfattar såväl planerad som händelsestyrd verksamhet. Förutom insatser som primärt syftar till att förebygga brott omfattas också insatser som vidtas för att öka tryggheten, upprätthålla ordning och säkerhet och att ingripa när brott begås. Enligt Polismyndigheten är det komplicerat att bedöma resultatet av dess brottsförebyggande arbete eftersom det finns flera osäkerhetsfaktorer att beakta. Regeringen kan emellertid konstatera att Polismyndigheten bedriver ett aktivt utvecklingsarbete och att flera åtgärder har vidtagits för att förstärka det brottsförebyggande arbetet och uppföljningen av detta.

En av utgångspunkterna för Polismyndigheten är en polis närmare medborgarna. Det innebär att det lokala arbetet ska vara fundamentet i myndighetens verksamhet, med ökad närvaro och tillgänglighet som grundas på lokala förutsättningar och behov. Inom varje polisregion finns ett antal polisområden, och inom varje polisområde finns lokalpolisområden där mycket av det brottsförebyggande och trygghetsskapande arbetet utförs. Inom lokalpolisområdena finns kommun- och områdespoliser som har etablerats som viktiga polisiära funktioner i lokalsamhället. Kommunpolisernas huvuduppgift är, som framgår av föregående avsnitt, att driva myndighetens brottsförebyggande och trygghetsskapande arbete i samverkan med kommunen och övriga samhället. Områdespoliser ska arbeta långsiktigt med kontaktskapande, brottsförebyggande och trygghetsskapande utifrån en framtagna problembild. De ska vara kända i lokalsamhället och ha goda kunskaper om sitt område. Som också framgår ovan hade samtliga 290 kommuner vid slutet av 2018 tillgång till en kommunpolis, men många saknar fortfarande en egen sådan. Antalet områdespoliser hade samtidigt ökat från 580 till 616 stycken, och dessa bemannade vid årsskiftet 90 av de 95 lokalpolisområdena. I och med de kommande rekryteringarna av fler polisanställda bedömer regeringen att det på sikt skapas förutsättningar för fler kommun- och områdespoliser i hela landet. I sitt arbete använder polisen medborgarlöften, medborgardialoger och lokal samverkan som verktyg för att skapa en effektivare brottsförebyggande och trygghetsskapande verksamhet. Medborgardialoger, anför regeringen, ger en fördjupad kunskap om den lokala lägesbilden och bidrar samtidigt till att medborgarnas förtroende för polisen ökar genom den relation som uppstår vid mötet. Samverkansöverenskommelser utgör grunden till arbetet med medborgarlöften, som enligt Polismyndigheten är av stor betydelse för samverkan mellan myndigheten och kommunerna. Polismyndighetens utvärdering av arbetet med medborgarlöften visade att dessa bidrog till ett mer effektivt brottsförebyggande och trygghetsskapande arbete genom ett förbättrat samarbete med kommuner och

lokalsamhället. Vid utgången av 2018 fanns utfärdade medborgarlöften i 287 av landets 290 kommuner, vilket är en ökning i förhållande till 2017.

Regeringens bedömning (s. 46 f.) är att det i vissa delar har skett en positiv utveckling inom den brottsförebyggande verksamheten. Arbetet behöver emellertid fortsätta att utvecklas och fler aktörer involveras, inte minst i områden med en utbredd problematik med brott och otrygghet. Mycket talar för att Polismyndigheten i dagsläget får ta ett stort ansvar för problem som berör andra aktörer på lokal nivå. Det är därför viktigt att det finns en samordning på kommunal nivå för att hålla ihop arbetet. Dessutom finns det fortfarande ett stort behov av ökad kunskap bland brottsförebyggande aktörer. Det brottsförebyggande arbetet måste också i högre grad utgå från den lokala problembilden och omfatta såväl sociala som situationella insatser.

Polismyndigheten har enligt regeringen bedrivit ett omfattande utvecklingsarbete under de senaste åren för att öka tillgängligheten och komma närmare medborgarna, vilket också omfattar metoder för brottsförebyggande verksamhet. Arbetet har börjat få visst genomslag i verksamheten, och regeringen bedömer att den utveckling som har skett är positiv. En lokalt förankrad och närvarande polis är, anför regeringen, grundläggande för att skapa förtroende, inte minst i utsatta områden. Ett kunskapsbaserat arbetssätt, genomarbetade lokala problembilder och uppföljningsbara aktiviteter är centralt för ett framgångsrikt brottsförebyggande och brottsbekämpande arbete. Det är enligt regeringen därför av stor betydelse att Polismyndigheten utvecklar metoder för att följa upp och utvärdera effekterna av de åtgärder som vidtas. Polismyndigheten behöver t.ex. vidta ytterligare åtgärder för att områdespoliser ska få större möjlighet att arbeta fredat med kontaktskapande och brottsförebyggande arbete. Regeringen anser även att ingripandeverksamhetens förutsättningar att bidra till det planlagda brottsförebyggande arbetet behöver förbättras. En fortsatt ökning av antalet polisanställda bedöms förbättra förutsättningarna för ett än mer effektivt och ändamålsenligt brottsförebyggande arbete.

Avslutningsvis anför regeringen (s. 68) att dess brottsförebyggande satsning fortsätter. För att öka tryggheten och minska brottsligheten i samhället behövs kraftfulla åtgärder för att bekämpa såväl brotten som brottens orsaker. Satsningar på fler poliser, effektiva brottsbekämpande metoder och ändamålsenlig lagstiftning är enligt regeringen nödvändiga men inte tillräckliga. Det måste också bedrivas ett brett och långsiktigt brottsförebyggande arbete som involverar många aktörer i samhället. Inte minst i de socialt utsatta områden som under senare år präglats av grov våldsbrottslighet och utbredd otrygghet. Brås och länsstyrelsernas roll att stödja arbetet fortsätter och regeringen avser att följa upp det brottsförebyggande programmet Tillsammans mot brott.

En mer effektiv polis

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motioner om en mer effektiv polis.

Jämför reservation 7 (M), 8 (SD) och 9 (V).

Motionerna

I partimotion 2019/20:2832 av Ulf Kristersson m.fl. (M) yrkande 2 anförs att det finns ett uppenbart behov att stärka polisens kapacitet bl.a. för att polisen ska bli mer effektiv i arbetet mot gängkriminalitet. Motionärerna begär därför ett tillkännagivande om att stärka polisens kapacitet på kort och lång sikt. I samma motion yrkande 9 anförs att Polismyndighetens verksamhet behöver följas upp både kvantitativt och kvalitativt. Denna uppföljning ska göras på ett sådant sätt att ansvar kan utkrävas av chefer för situationen i deras region eller ansvarsområde. För att kunna göra detta bör lokal brottsstatistik tillgängliggöras för allmänheten och följas upp på ett tydligare sätt. Vidare anförs att Polismyndigheten enligt lag bl.a. har skyldighet att arbeta brottsförebyggande och svara för allmän säkerhet och ordning. Motionärerna anser att detta uppdrag behöver konkretiseras eftersom otydligheter i myndighetens roll och uppdrag medför att det blir svårt att följa upp och utvärdera verksamheten. Enligt motionärerna bör en utredning tillsättas som syftar till att ta fram en tydlig definition av vad som är myndighetens uppdrag, vilken förmåga myndigheten bör ha och vilka krav som bör ställas på myndigheten (yrkande 10).

I kommittémotion 2019/20:528 av Linda Westerlund Snecker m.fl. (V) yrkande 1 begärs ett tillkännagivande om att regeringen bör ge Polismyndigheten i uppdrag att stärka förmågan till strategisk planering och styrning, att utveckla uppföljningen och att stärka det lokala polisarbetet. Motionärerna anför att omorganisationen inom polisen har förbättrat förutsättningarna för polisens verksamhet men att det trots detta finns flera problem som behöver åtgärdas snarast. Motionärerna anser att det bl.a. behöver vidtas åtgärder för att polisen ska nå målsättningen om bättre verksamhetsresultat och högre kvalitet i polisens arbete.

I kommittémotion 2019/20:553 av Adam Marttinen m.fl. (SD) yrkande 11 begärs ett tillkännagivande om kvantitet före kvalitet. Motionärerna anför att i stället för att Polismyndighetens verksamhet utgår från kvalitativt arbete råder det en kvantitativ målsättning där det är viktigare att fokusera på brott som genererar mätbara resultat.

I kommittémotion 2019/20:3248 av Johan Hedin m.fl. (C) yrkande 3 begärs ett tillkännagivande om en mer effektiv poliskår med tillgång till bättre och tydligare resultatuppföljning. Motionärerna anför att det bristande resultatrapporteringsystemet inom polisen bidrar till otydlighet och bristande förutsättningar att fördela resurser rätt.

I motion 2019/20:710 av Josef Fransson m.fl. (SD) yrkande 2 anförs att en parlamentarisk utredning bör tillsättas för att utreda om Polismyndighetens samlade byråkrati kan minskas och organisationen göras mer effektiv.

I motion 2019/20:898 av Lars Beckman (M) anförs att brottsstatistik bör redovisas länsvis. Motionären anför att statistiken sedan den nya polisorganisationen trädde i kraft i stället utgår från de nya polisregionerna.

Bakgrund

Polisens uppdrag och mål framgår bl.a. av Polismyndighetens instruktion, polislagen (1984:387), polisförordningen (2014:1104), budgetpropositionen och myndighetens regleringsbrev. Enligt regleringsbrevet ska Polismyndigheten ha som mål att brottsligheten ska minska och människors trygghet öka. Genom att fullgöra sina uppgifter ska Polismyndigheten bidra till en sådan utveckling i hela landet. Polismyndigheten ska ha allmänhetens förtroende och bidra till ett högt förtroende för rättsväsendet som helhet. Av 2 § polislagen framgår att till Polismyndighetens uppgifter hör att förebygga, förhindra och upptäcka brottslig verksamhet och andra störningar av den allmänna ordningen eller säkerheten, övervaka den allmänna ordningen och säkerheten och ingripa när störningar har inträffat, utreda och beivra brott som hör under allmänt åtal och lämna allmänheten skydd, upplysningar och annan hjälp.

Den 1 januari 2015 ombildades polisen till en sammanhållen myndighet, Polismyndigheten. Regeringen gav i april 2014 Statskontoret i uppdrag att utvärdera ombildningen av polisen (Ju2014/2492/PO). Utvärderingen skulle omfatta en bedömning av i vilken utsträckning ombildningen har skapat bättre förutsättningar för ett förbättrat verksamhetsresultat och en högre kvalitet i polisens arbete. Slutredovisningen lämnades i september 2018.

Av rapporten (Ombildningen till en sammanhållen polismyndighet – Slutrapport, 2018:18) framgår att Statskontorets sammanfattande slutsatser är bl.a. följande (s. 7 f.):

Statskontoret bedömer att ombildningen har skapat bättre förutsättningar för polisen att bedriva sin verksamhet. De hinder för en effektivare verksamhet som Polisorganisationskommittén pekade på inför reformen har i stor utsträckning undanröjts. Den sammanhållna myndigheten är mer enhetlig, och ombildningen har förbättrat informationsutbytet och samverkan inom polisen. Den samlade organisationen gör det även lättare att använda resurserna på ett flexibelt sätt. Den operativa ledningen har blivit tydligare, bland annat genom att polisen har inrättat regionledningscentraler och en nationell operativ avdelning. Sammantaget innebär detta att Polisen till stora delar har uppnått de mål som syftade till att förbättra förutsättningarna för myndighetens verksamhet.

Även om ombildningen har skapat bättre förutsättningar för polisens verksamhet, är inte målsättningarna om bättre verksamhetsresultat och högre kvalitet i polisens arbete uppnådda. Polisens förmåga att ingripa mot brott vid de allvarligaste händelserna har visserligen stärkts, men för övriga brott är förmågan oförändrad. Polisens tillgänglighet och kontakterna med medborgarna har inte heller förbättrats på något entydigt

sätt. Vi konstaterar också att utredningsverksamhetens resultat har fortsatt att försämrats även efter ombildningen.

Det finns flera skäl till varför målen med reformen inte har uppfyllts. Ett skäl är att det kan vara för tidigt att se effekterna av åtgärder som polisen nyligen har genomfört. I andra fall är åtgärderna ännu inte helt genomförda. Exempel på sådana åtgärder är att införa områdespoliser samt förstärka jourverksamheten och samordningen av ärenden.

I rapporten lyfter vi fram tre huvudsakliga förklaringar till varför alla åtgärder inte har blivit genomförda på det sätt som regeringen avsåg med reformen:

- Polismyndigheten utnyttjar inte fullt ut de fördelar en samlad organisation ger för att styra verksamheten.
- Det har inte funnits tillräckligt med resurser för att infria flera av målen. Ombildningen har ännu inte frigjort resurser i den omfattning som Genomförandekommittén förväntade sig.
- Omorganiseringen har i delar varit svårare att genomföra än beräknat.

Polisen har bildat nationella gemensamma avdelningar och mer kraftfulla ledningsfunktioner, vilket har förbättrat förutsättningarna för att styra myndigheten. Men Statskontoret bedömer att polisen inte har utnyttjat de förbättrade styringsmöjligheterna fullt ut. [...]

Statskontorets slutsats är att den tillgängliga personalen inte har varit tillräcklig för att bemanna den nya organisationen. Detta märks särskilt på den lokala nivån, där både polisanställda och kommunala företrädare i många fall upplever att tillgängligheten har försämrats sedan ombildningen.

Reformens ambition är att höja förmågan och kvaliteten i arbetet inom hela organisationen, särskilt inom polisens kärnverksamhet. Men vare sig Genomförandekommittén eller Polismyndigheten gjorde någon samlad analys av vilka resurser som skulle krävas för att infria ambitionerna. Vi konstaterar också att Polismyndigheten inte har kunnat genomföra de besparingar och effektiviseringar som är nödvändiga för att kunna bemanna den nya organisationen fullt ut.

Statskontoret konstaterar i de två tidigare delrapporterna att omorganiseringen i vissa avseenden verkar ha varit svårare och tagit längre tid att genomföra än väntat. En sannolik orsak till detta är att det finns både chefer och medarbetare som har ett svagt förtroende för omorganiseringen. Även ombildningen av Polisens stödfunktioner till nationella gemensamma avdelningar har tagit längre tid än förutsett, vilket har påverkat omorganiseringen negativt.

Statskontoret lämnar i sin slutrapport sju rekommendationer för att nå målen för reformen:

- Stärk förmågan till strategisk planering och styrning.
- Stärk genomslaget för styrningen.
- Utveckla uppföljningen så att den stöder verksamhetens behov.
- Var uthållig i att stärka det lokala polisarbetet.
- Fortsätt att analysera vad som ska vara enhetligt i organisationen.
- Utveckla de nationella gemensamma avdelningarna.
- Undvik att it-systemen blir en flaskhals.

I regeringens skrivelse 2018/19:75 Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2018 anges att rapporten nu bereds i Regeringskansliet.

Regeringen gav i regleringsbrevet för 2019 Polismyndigheten i uppdrag att varje månad redovisa en uppföljning av ekonomi, verksamhet, personal, statistik över utredningsverksamheten och skjutningar samt en uppskattning av antalet fall av dödligt våld.

Polismyndigheten ska också följa upp och kvartalsvis redovisa ett antal polisiärt relevanta indikatorer som tillsammans ger en bild av situationen i utsatta områden.

En uppföljning med en fördjupad analys av samtliga nämnda statistikdelar överlämnades i enlighet med uppdraget till regeringen (Justitiedepartementet) i september 2019 för perioden januari t.o.m. juni 2019.

Tidigare riksdagsbehandling

Utskottet har vid flera tillfällen under de senaste åren föreslagit tillkännagivanden till regeringen om polisens organisation i olika avseenden. Vid behandlingen av budgetbetänkandet för 2016 (bet. 2015/16:JuU1) föreslog utskottet bl.a. tillkännagivanden om krav på uppföljning av den nya polisorganisationen och om redovisning av åtgärder för en effektivare polis. Riksdagen följde utskottets förslag (rskr. 2015/16:106). Vid behandlingen av budgetbetänkandet för 2017 anförde utskottet att det mot bakgrund av fjolårets tillkännagivande om en effektivare polis inte fanns anledning att på nytt föreslå att riksdagen skulle göra ett tillkännagivande i den frågan (bet. 2016/17:JuU1 s. 68). Utskottet, som utgick från att Polismyndigheten såg till att man utformade lämpliga mål för verksamheten både lokalt och nationellt, fann inte heller anledning till något initiativ i frågan om tydliga och mätbara mål för att underlätta en uppföljning av polisens verksamhet. Motioner med detta innehåll avstyrktes.

I samband med behandlingen av budgetpropositionen för 2018 anförde utskottet att resultatet i den brottsutredande verksamheten inte levde upp till förväntningarna, och att det var oroande att kvaliteten och produktiviteten i utredningsarbetet hade försämrats. För att öka effektiviteten och uppnå en större likvärdighet över landet när det gäller arbetssätt, brottsutredningars kvalitet och utredningsresultat måste uppföljningen av polisens resultat förbättras. För detta krävdes enligt utskottet att Polismyndigheten hade tydliga och mätbara mål för verksamheten. Utskottet föreslog ett tillkännagivande i enlighet därmed. Riksdagen följde utskottets förslag (bet. 2017/18:JuU1 s. 86, rskr. 2017/18:92).

Utskottet avstyrkte i samma betänkande motioner om en effektivare polis med hänvisning till att Polismyndigheten hade aviserat ett flertal åtgärder för att vända utvecklingen och att regeringen gett Polismyndigheten medel och ett flertal uppdrag för att stärka verksamheten.

Vid behandlingen av ett betänkande om polisfrågor våren 2019 noterade utskottet att de tidigare tillkännagivandena – om en uppföljning av den nya polisorganisationen, om en effektivare polis och om tydligare och mätbara mål – inte var slutbehandlade och att Statskontorets slutrapport bereddes i

Regeringskansliet. Utskottet anförde vidare att Polismyndigheten de senaste åren, liksom i 2019 års budget, hade tillförts ökade resurser för att kunna förbättra sina resultat. Utskottet konstaterade i sammanhanget att Polismyndigheten redovisat vissa förbättrade resultat under 2018 jämfört med det föregående året och i sin återrapportering till regeringen i fråga om resultat och långsiktiga mål. Utskottet utgick från att regeringen följde frågan noga. Mot den bakgrunden fann utskottet inte skäl att åter föreslå ett tillkännagivande om en mer effektiv polis, om en bättre mätmetod och om tydliga och mätbara mål för myndighetens verksamhet (bet. 2018/19:JuU10 s. 27 f.).

Utskottets ställningstagande

Utskottet har vid flera tillfällen behandlat frågan om polisens effektivitet och också föreslagit flera tillkännagivanden i denna och närliggande frågor till regeringen. Trots att polisens resultat i vissa avseenden förbättrats sedan tidigare år vidhåller utskottet sin tidigare redovisade uppfattning att resultaten i den brottsutredande verksamheten inte lever upp till förväntningarna och att en större effektivitet i polisorganisationen är av största angelägenhet. Utskottet anser också att det är viktigt att hela rättskedjan stärks för att säkerställa en högre andel lagförda brott. Utskottet noterar dock att tidigare tillkännagivanden om en effektivare polis (bet. 2015/16:JuU1 punkt 3, rskr. 2015/16:106) och om tydligare och mätbara mål (bet. 2017/18:JuU1 punkt 21, rskr. 2017/18:92) inte är slutbehandlade samt att Statskontorets slutrapport om polisens ombildning för närvarande bereds i Regeringskansliet. Utskottet konstaterar vidare att det numera finns en bred samsyn om en satsning på resursförstärkningar till Polismyndigheten, som innebär att myndigheten till 2024 ska ha ökat antalet anställda med sammanlagt 10 000 personer jämfört med 2016. Utskottet noterar också den återrapportering som skett till regeringen i fråga om resultat och långsiktiga mål. Utskottet utgår från att regeringen följer frågan noga. Därför anser utskottet att det inte i nuläget finns skäl att föreslå ett tillkännagivande om att stärka polisens kapacitet, om en mer effektiv polis eller om lokal brottsstatistik. Motionerna 2019/20:528 (V) yrkande 1, 2019/20:553 (SD) yrkande 11, 2019/20:710 (SD) yrkande 2, 2019/20:2832 (M) yrkandena 2, 9 och 10 samt 2019/20:3248 (C) yrkande 3 avstyrks därför.

Sedan den nya polisorganisationen trädde i kraft redovisas brottsstatistiken efter de sju polisregionerna. Utskottet finner inte skäl att ställa sig bakom förslaget i motion 2019/20:898 (M) om att statistiken i stället ska redovisas länsvis. Motionen bör därför avslås.

Fler poliser

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om fler poliser.

Jämför reservation 10 (M), 11 (SD) och 12 (KD).

Motionerna

I kommittémotion 2019/20:553 av Adam Marttinen m.fl. (SD) yrkande 1 begärs ett tillkännagivande om fler poliser. I yrkande 2 anförs att det bör inrättas ett relativt riktal om 250 poliser per 100 000 invånare.

I kommittémotion 2019/20:823 av Richard Jomshof m.fl. (SD) yrkande 6 begärs ett tillkännagivande om att utbilda fler poliser.

I kommittémotion 2019/20:3069 av Johan Forssell m.fl. (M) yrkande 1 begärs ett tillkännagivande om att stärka Polismyndigheten med 10 000 fler polisanställda till 2024. Även i kommittémotion 2019/20:3191 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 1 framställs ett liknande förslag.

I motion 2019/20:2709 av Lars Püss (M) yrkande 1 framställs också ett yrkande om fler poliser.

Bakgrund

I Polismyndighetens årsredovisning för 2018 anförs följande i den sammanfattande bedömningen av polisens kompetensförsörjning (s. 72):

Polismyndigheten leder det brottsbekämpande arbetet och ska ha förmåga att anpassa verksamheten i en snabbt föränderlig omvärld. Ett aktivt arbete med kompetensförsörjning är en förutsättning för att utveckla och styra Polismyndighetens verksamhet.

Den sammanfattande bedömningen av arbetet med kompetensförsörjningen under 2018, är att myndigheten har tagit nödvändiga steg för att bättre klara uppdraget och nå verksamhetsmålen. Detta arbete har påbörjats genom att förbättra arbetsvillkor och arbetsmiljö, stärka ledarskapet, fortsatt arbete för likabehandling samt att lyfta fram betydelsen av motivation och delaktighet för att kunna attrahera och behålla nödvändig kompetens. Den främsta utmaningen inom kompetensförsörjningsområdet är att tillföra myndigheten resurser. Rekryterings- och bemanningsarbetet har inte kunnat möta verksamhetens behov i form av volymer. Dessutom har utbildningsplatserna vid grundutbildningen inte kunnat fyllas.

Vidare anför Polismyndigheten under rubriken Antal anställda ska öka:

Polismyndigheten har beslutat att öka antalet poliser med 1 500 och antalet civila med 1 600 jämfört med 2015 fram till och med 2020. Ökningen av antalet civila har redan genomförts medan ökningen av antalet poliser främst kommer att ske under 2019 och 2020, vilket överensstämmer med myndighetens plan för att genomföra den beslutade ökningen.

Regeringen anför i sitt ändrade regleringsbrev för 2019 för Polismyndigheten följande:

Polismyndighetens anslag för 2019 har ökats i enlighet med den budget som riksdagen har beslutat om. Myndigheten ska redovisa de särskilda åtgärder som i samråd med berörda parter har vidtagits för att öka attraktiviteten i polisyrket och förbättra villkoren. Av redovisningen ska också framgå vilka åtgärder som har vidtagits för att göra Polismyndigheten än mer attraktiv som arbetsgivare i syfte att nå målet om 10 000 fler anställda till 2024.

Tidigare riksdagsbehandling

Frågan om fler poliser har varit uppe för behandling vid ett flertal tillfällen, senast i våras i ett betänkande om polisfrågor (bet. 2018/19:JuU10). Utskottet anförde då bl.a. följande (s. 42):

Det är utskottets uppfattning att Polismyndigheten för att klara sina uppgifter måste öka antalet anställda väsentligt. Detta gäller både poliser och civilanställda. Riksdagen har i linje med detta också, på utskottets förslag, beslutat att Polismyndigheten i budgeten för innevarande år skulle få ökade resurser för att bl.a. ge myndigheten förutsättningar för nyanställningar. Härutöver noterar utskottet de kompetensförsörjande åtgärder som för närvarande vidtas inom myndigheten. Utskottet anser därför inte att det i nuläget finns tillräckliga skäl att föreslå något nytt tillkännagivande om fler poliser, eller om ett rikttal för antalet poliser.

Utskottets ställningstagande

Utskottet vidhåller sin tidigare uppfattning att Polismyndigheten, för att klara sina uppgifter, måste öka antalet anställda väsentligt. Utskottet välkomnar därför regeringens förslag om en satsning på Polismyndigheten som ska ge myndigheten förutsättningar att till 2024 ha ökat antalet anställda med sammantaget 10 000 personer jämfört med antalet anställda vid ingången av 2016. Utskottet finner mot den bakgrunden inte tillräckliga skäl att föreslå ett nytt tillkännagivande om fler poliser eller om ett rikttal för antalet poliser per invånare. Samtliga motioner i detta avsnitt bör därför avslås.

En närvarande och synlig polis i hela landet

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om en närvarande och synlig polis i hela landet.

Motionerna

I motion 2019/20:654 av John Widegren (M) begärs ett tillkännagivande om att öka den polisiära närvaron på Östergötlands landsbygd.

Runar Filper (SD) begär i motion 2019/20:1060 yrkande 2 att öppettiderna för polisstationerna på landsbygden utökas kraftigt.

I motion 2019/20:1755 av Per Åsling (C) yrkande 3 begärs ett tillkännagivande om en förbättring av landsbygdstryggheten som ska utgå från

regionala och lokala behov. Det krävs enligt motionären nya och flexibla lösningar för att trygghet ska kunna skapas i hela länet. Ett liknande yrkande framställs i motion 2019/20:1763 av Helena Lindahl och Peter Helander (båda C) som anför att regeringen för Polismyndigheten bör påtala vikten av att prioritera säkerhet i hela landet och sedan följa upp myndighetens arbete med detta. Glesbygden är enligt motionärerna bortprioriterad.

I motion 2019/20:1871 av Saila Quicklund (M) efterfrågas en översyn av möjligheten till tidssatta krav för polisiär uttryckning vid allvarliga brott för att skapa trygghet oavsett var i landet man bor.

Cecilia Widegren (M) anför i motion 2019/20:2501 yrkande 2 att polisen efter genomförd kvalitetsprövning ska kunna leva upp till en kontaktgaranti. Inom en viss rimlig tid bör man enligt motionären kunna få kontakt med polisen oavsett var i Sverige man bor. De som svarar bör också så långt som möjligt ha kännedom om lokala förhållanden.

I motion 2019/20:2939 av Edward Riedl (M) begärs en översyn av möjligheten att förstärka polisen i Norrland. Det är enligt motionären orimligt att lämna stora delar av Sverige utan närvarande polis inom rimlig insatstid.

Samma motionär begär i motion 2019/20:2957 ett tillkännagivande om att ge regeringen i uppdrag att utreda hur mycket glesbygd fördyrar verksamheten i Polisregion nord och sedan ersätta regionen på samma sätt som med storstadssatsningarna. För att garantera att polisen är närvarande i hela Sverige måste enligt motionären även glesbygdskostnaderna räknas in som en ytterligare kostnad som måste hanteras på samma sätt som storstadens utmaningar.

I flera motioner påtalas vikten av en stärkt polisiär närvaro i kommunerna, på landsbygden och i glesbygd. Sådana förslag framställs i motionerna 2019/20:710 av Josef Fransson m.fl. (SD) yrkande 1, 2019/20:1060 av Runar Filper (SD) yrkande 1, 2019/20:1174 av Viktor Wärnick och John Weinerhall (båda M), 2019/20:2064 av Saila Quicklund (M), 2019/20:2644 av Jörgen Berglund (M) samt 2019/20:3101 av Noria Manouchi och Boriana Åberg (båda M).

Tidigare riksdagsbehandling

Utskottet har vid flera tillfällen behandlat motionsyrkanden om betydelsen av en närvarande och lokalt förankrad polis. Riksdagen har också, som framgår ovan, gett två tillkännagivanden till regeringen om en lokalt förankrad polis (bet. 2016/17:JuU1 punkt 9, rskr. 2016/17:90) och om en lokalt förankrad, närvarande och synlig polis i hela landet (bet. 2017/18:JuU1 punkt 36, rskr. 2017/18:92). Regeringen har i budgetpropositionen uppgett att dessa tillkännagivanden inte är slutbehandlade.

I ett betänkande om polisfrågor i våras behandlade utskottet senast motionsyrkanden om en närvarande och synlig polis i hela landet (bet. 2018/19:JuU10). Utskottet anförde då att det är en fråga för Polismyndigheten att bestämma hur personalstyrkan ska fördelas mellan olika delar av

landet, varvid motionsyrkanden om fler poliser i Norrland och Östergötland avstyrktes. Utskottet anförde vidare (s. 43):

När det gäller polisens närvaro i glesbygd och på landsbygden har utskottet tidigare anfört att det för att öka tryggheten är viktigt att allmänheten upplever att polisen är närvarande och synlig såväl i storstäder som på landsbygden. Mot den bakgrunden föreslog utskottet senast hösten 2017 ett tillkännagivande till regeringen om vikten av en lokalt förankrad, närvarande och synlig polis i hela landet. Utskottet vidhåller det sagda. Utskottet anser även att resultatet av Polismyndighetens uppdrag att redovisa i vilken utsträckning områdespoliser kan arbeta fredat med bl.a. brottsförebyggande och trygghetsskapande arbete är oroande. Som redovisats konstaterar man att detta endast sker i begränsad omfattning. Med detta sagt noterar utskottet att riksdagens tillkännagivande fortfarande behandlas av regeringen och att ett aktivt arbete pågår för att åstadkomma en större lokal polisen närvaro. Bland annat redovisar regeringen att hälften av regionernas resurser nu finns på lokalpolisområdesnivå, vilket är en ökning sedan förra året. Utskottet anser mot denna bakgrund inte att det nu finns tillräckliga skäl för ett nytt tillkännagivande om polisens lokala närvaro [...].

Utskottet gör ingen annan bedömning än tidigare i fråga om motionsyrkandena om en lagstadgad minimibemanning i kommuner eller om öppettiderna för polisstationer på landsbygden.

I samma betänkande (s. 28) behandlade utskottet även motioner om polisens svarstider och uttryckningstider:

Vad gäller möjligheterna för allmänheten att komma i kontakt med polisen noterar utskottet att svarstiderna per telefon ökat det senaste året. Detta är enligt utskottet otillfredsställande. Utskottet noterar emellertid att det tidigare tillkännagivandet om att öka den polisiära tillgängligheten fortfarande behandlas och att det pågår ett aktivt arbete inom myndigheten med att korta svarstiderna. Av den anledningen avstyrks motionerna [...].

Utskottet anser att polisens uttryckningstider i första hand är en fråga som Polismyndigheten själv har att hantera inom ramen för den resurstilldelning som skett. Utskottet utgår från att myndigheten aktivt arbetar med att förkorta sina uttryckningstider och avstyrker mot den bakgrunden motionerna.

Utskottets ställningstagande

Som utskottet tidigare anfört är det en fråga för Polismyndigheten att bestämma hur personalstyrkan ska fördelas mellan olika delar av landet. Utskottet avstyrker därmed motionerna 2019/20:654 (M) och 2019/20:2939 (M) om fler poliser i Östergötland och Norrland.

Det är, som utskottet tidigare framhållit, viktigt att allmänheten upplever att polisen är närvarande och synlig såväl i storstäder som på landsbygden, detta för att öka tryggheten. Utskottet vidhåller därmed vad det anförde i våras om polisens närvaro i glesbygd och på landsbygden. Tillkännagivandet om att det behövs fler lokalt förankrade poliser som är synliga i hela landet behandlas dock fortfarande av regeringen och, som utskottet tidigare noterat, pågår ett aktivt arbete för att åstadkomma en större lokal polisen närvaro. Utskottet anser mot denna bakgrund inte att det i nuläget finns tillräckliga skäl för ytterligare

tillkännagivanden om polisens lokala närvaro. Motionerna 2019/20:1060 (SD) yrkande 1, 2019/20:1174 (M), 2019/20:1755 (C) yrkande 3, 2019/20:1763 (C), 2019/20:2064 (M), 2019/20:2644 (M) och 2019/20:3101 (M) avstyrks därför.

Utskottet gör vidare ingen annan bedömning än tidigare i fråga om motionsyrkandena om en lagstadgad minimibemanning av poliser i kommunerna eller om öppettiderna för polisstationer på landsbygden, varför motionerna 2019/20:710 (SD) yrkande 1 och 2019/20:1060 (SD) yrkande 2 avstyrks.

Vad gäller polisens svarstider och uttryckningstider vidhåller utskottet det som tidigare har anförts och avslår motionerna 2019/20:1871 (M) och 2019/20:2501 (M) yrkande 2.

Avslutningsvis är utskottet inte berett att ställa sig bakom ett sådant tillkännagivande som begärs i motion 2019/20:2957 (M) om att utreda hur mycket glesbygd fördyrar polisverksamheten, varför motionen avstyrks.

Polisens inre organisation

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om polisens inre organisation.

Jämför reservation 13 (M, KD), 14 (SD), 15 (M, KD), 16 (M), 17 (SD), 18 (KD) och 19 (M, KD).

Motionerna

I partimotion 2019/20:2832 av Ulf Kristersson m.fl. (M) yrkande 7 begärs ett tillkännagivande om att fler poliser ska arbeta i yttre tjänst. Motionärerna anför att polisen på många håll upplevs som frånvarande. Polismyndigheten bör därför få i uppdrag att säkerställa att fler poliser kommer ut i yttre tjänst.

I kommittémotionerna 2019/20:553 av Adam Marttinen m.fl. (SD) yrkande 9 och 2019/20:823 av Richard Jomshof m.fl. (SD) yrkande 5 begärs ett tillkännagivande om fler civilanställda inom polisen. Motionärerna anför att de vill att fler civilanställda ska anställas till kontorstjänster så att fler utbildade poliser kan komma ut i fält.

I kommittémotion 2019/20:3069 av Johan Forssell m.fl. (M) yrkande 2 begärs ett tillkännagivande om att ge Polismyndigheten tydligare direktiv om att den ökning av antalet poliser som ska ske under nästa mandatperiod i första hand ska placeras på lokalpolisområdesnivå. Olle Thorell m.fl. (S) framhåller i motion 2019/20:1419 vikten av en lokalt förankrad polis som har goda möjligheter att arbeta förebyggande. Fler lokalt förankrade poliser som känner sitt område och människorna som bor där är enligt motionärerna en av de viktigaste faktorerna för ett framgångsrikt förebyggande arbete.

I partimotion 2019/20:2828 av Ulf Kristersson m.fl. (M) yrkande 49 vill motionärerna se mer specialiserade narkotikapoliser för att narkotikarelaterad brottslighet ska kunna bekämpas på ett effektivare sätt. Varje polisområde där

narkotikahandeln är ett problem bör ha särskilda enheter med uppgift att förebygga och utreda narkotikabrottslighet. Ett motsvarande förslag framställs i kommittémotion 2019/20:3063 av Johan Forssell m.fl. (M) yrkande 17.

Adam Marttinen m.fl. (SD) begär i kommittémotion 2019/20:554 yrkande 4 ett tillkännagivande om att organiserad brottslighet bäst bekämpas genom att en del av Polismyndigheten har ett övergripande nationellt ansvar för att bekämpa denna brottslighet.

I kommittémotion 2019/20:3191 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 33 begärs ett tillkännagivande om att överväga om en särskild civilrättslig enhet, likt den irländska, kan införas för att stärka arbetet mot den organiserade brottsligheten. Motionärerna anför att på Irland finns Criminal Assets Bureau. Efter att enheten fått ett domstolsbeslut gör den husrannsakan och beslagtar pengar, klockor, smycken, väskor och lyxbilar om någon inte kan förklara hur hon eller han kommit över tillgångarna på laglig väg.

I motion 2019/20:282 av Mikael Larsson (C) anføres att en nationell enhet bör inrättas inom polisen för att utreda djurrättsaktivisters brott mot lantbrukare.

I motion 2019/20:1906 av Josefin Malmqvist (M) yrkande 4 begärs ett tillkännagivande om att inrätta särskilda grupper som är specialiserade på sexualbrott i alla polisregioner.

Ida Drougge (M) anför i motion 2019/20:2032 att tunnelbanepolis och polis med specialkompetens om klotter bör återinföras i Stockholms län för att säkra tryggheten i kollektivtrafiken.

I motion 2019/20:646 av Désirée Pethrus (KD) yrkande 3 begär motionären att regeringen ska få i uppdrag att snarast återkomma med ett förslag på hur man kan inrätta en verksamhet liknande den brittiska Forced Marriage Unit till stöd för flickor som riskerar att föras ut ur landet för tvångsgifte.

I kommittémotion 2019/20:3063 av Johan Forssell m.fl. (M) yrkande 9 begärs ett tillkännagivande om en särskild satsning på polisens hundresurs för att öka antalet sökhundar med förmåga att söka efter vapen och narkotika blir fler. Ett liknande yrkande framställs i motion 2019/20:531 av Lars Beckman (M).

Bakgrund

Specialenheter

Polisen ombildades den 1 januari 2015 till en sammanhållen myndighet, Polismyndigheten. Polismyndigheten består i dag av sju polisregioner, fem gemensamma avdelningar, Nationella operativa avdelningen (Noa), Nationellt forensiskt centrum (NFC) och särskilda utredningar. Polismyndigheten är en enrådsmyndighet och leds av en chef som ensam bär ansvaret för myndighetens verksamhet inför regeringen. Det är också regeringen som utser rikspolischefen.

De sju polisregionerna har ett helhetsansvar för polisverksamheten inom ett angett geografiskt område. Ansvaret omfattar bl.a. utredningsverksamhet,

brottsförebyggande verksamhet och service. Arbetet i regionen leds av en regionpolischef.

De nationella avdelningarna ska tillgodose verksamhetens och ledningens behov av strategisk styrning, verksamhetsnära stöd och stöd av mer administrativ karaktär. NFC ansvarar för hela den forensiska verksamheten inom Polismyndigheten. Noa ska inrikta och leda polisverksamheten nationellt och internationellt och stödja polisregionerna i olika typer av verksamheter. Totalt består myndigheten av knappt 30 000 medarbetare.

Enligt uppgifter från Regeringskansliet fanns det före omorganisationen 2015 olika grupper som handlade vissa specifika typer av brott vid landets 21 polismyndigheter. Dessa grupper kunde handlägga t.ex. narkotikabrott eller sexualbrott och inrättades självständigt av polismyndigheterna utifrån verksamhetens behov. Ett annat exempel på en specialenhet var tunnelbanepolisen i Stockholm. Dessa specialenheter upphörde vid omorganisationen. Vid Noa finns emellertid i dag vissa specialenheter som handlägger utredningar av vissa brottstyper som ska utredas på avdelningen. Enligt information från Polismyndigheten finns det för närvarande inga planer på att återinföra en tunnelbanepolis i Stockholm (bet. 2018/19:JuU10 s. 47 f.)

När det gäller hot och våld mot lantbrukare anförde justitie- och inrikesminister Morgan Johansson den 12 juli 2018 i ett svar på en skriftlig fråga (fr. 2017/18:1525) bl.a. att Polismyndigheten agerar tillsammans med Säkerhetspolisen mot den som utsätter t.ex. lantbrukare och näringsidkare för brott. Insatserna görs bl.a. inom ramen för det som polisen benämner som brottsaktiv inhemsk extremism.

I det ändrade regleringsbrevet för budgetåret 2019 för Polismyndigheten gavs följande uppdrag under rubriken Brottslighet kopplad till djurrättsaktivism:

Polismyndigheten ska redovisa hur myndigheten arbetar för att motverka brottslighet kopplad till djurrättsaktivism. Redovisningen ska lämnas till regeringen (Justitiedepartementet) senast den 1 mars 2020.

I augusti i år gav regeringen Polismyndigheten i uppdrag att förstärka bekämpningen av illegal handel med narkotika. I uppdraget ingår att

- utveckla åtgärderna för att minska förekomsten av narkotikahandel på offentliga platser
- utveckla arbetsmetoderna och samverkan med berörda myndigheter för att öka upptäcktsrisken och lagföringen när det gäller illegal handel med narkotika
- analysera och vid behov även föreslå åtgärder som kan vidtas för att ytterligare bekämpa den illegala handeln med narkotika.

Uppdraget ska redovisas till regeringen senast den 31 oktober 2021, och en delredovisning ska lämnas senast den 30 juni 2020.

Arbetet mot tvångsäktenskap

I juli 2014 infördes brotten äktenskapstvång och vilseledande till tvångsäktenskapsresa i brottsbalken (BrB).

Den som genom olaga tvång eller utnyttjande av utsatt belägenhet förmår en person att ingå ett äktenskap eller en äktenskapsliknande förbindelse kan dömas för äktenskapstvång till fängelse i högst fyra år (4 kap. 4 c § BrB). Den som genom vilseledande förmår en annan person att resa till en annan stat i syfte att, genom tvång eller utnyttjande, giftas bort döms för vilseledande till tvångsäktenskapsresa till fängelse i högst två år (4 kap. 4 d § BrB).

Den 1 januari 2019 ändrades lagen (1904:26 s. 1) om vissa internationella rättsförhållanden rörande äktenskap och förmynderskap på så sätt att ett äktenskap som har ingåtts enligt utländsk lag inte erkänns i Sverige om någon av parterna var under 18 år vid tidpunkten för äktenskapets ingående. Förbudet gäller oavsett parternas anknytning hit när äktenskapet ingicks eller deras ålder vid tidpunkten för erkännandeprovningen. Undantag ska aldrig kunna göras om någon av parterna fortfarande är under 18 år (prop. 2017/18:288, bet. 2018/19:CU4, rskr. 2018/19:43).

Den 29 augusti 2018 lämnade Utredningen om starkare skydd mot barnäktenskap, tvångsäktenskap och brott med hedersmotiv sitt slutbetänkande Ökat skydd mot hedersrelaterad brottslighet (SOU 2018:69).

Utredningen föreslår bl.a. att ett utreseförbud införs i skyddande syfte för barn som riskerar att föras utomlands för att ingå äktenskap eller könsstympas. Sådana åtgärder bör även omfatta barn som förs utomlands för att ingå giftermål som de till synes samtycker till, bl.a. mot bakgrund av att det i regel är skadligt för barn att gifta sig och att dessa inte bör tillerkännas förmågan att samtycka till de långtgående konsekvenser som ett giftermål medför. Utreseförbudet utgår i huvudsak från lagens befintliga systematik, vilket bl.a. innebär att ett utreseförbud som huvudregel ska meddelas av en förvaltningsdomstol, men i brådskande fall även kan meddelas tillfälligt av socialnämnden. För att vara effektivt bör enligt utredningen ett sådant utreseförbud vara straffsanktionerat och medföra inskränkningar av möjligheten att erhålla och inneha pass.

Betänkandet har remitterats och remisstiden gick ut den 28 maj 2019. Betänkandet bereds i Regeringskansliet.

Polishundar

Det finns drygt 400 polishundar och lika många hundförare i Sverige. Hundarna används vid mellan 25 000 och 30 000 insatser varje år.

Hundarna kan spåra, söka och försvara föraren, sig själva och andra. En del hundar kan också söka efter särskilda ämnen och arbeta under speciella omständigheter, t.ex. på platser där det har brunnit. Hundarna används även för att övervaka och patrullera, bl.a. vid demonstrationer, och för att leta efter narkotika, vapen, sprängämnen, brännbara vätskor, kroppsvätskor och döda kroppar.

När någon har försvunnit eller gått vilse kan hundarna hjälpa till att spåra upp honom eller henne. (Polismyndighetens webbplats november 2019.)

Tidigare riksdagsbehandling

Specialenheter

Utskottet anförde i ett betänkande om polisfrågor i våras följande i fråga om specialenheter inom polisen (bet. 2018/19:JuU10 s. 56):

I samband med polisens ombildning till en sammanhållen myndighet för fyra år sedan avvecklades vissa specialenheter som tidigare fanns vid de olika polismyndigheterna. Det är tydligt att målsättningarna med omorganisationen om bl.a. bättre utredningsresultat och högre kvalitet i polisens arbete hittills inte har uppnåtts [...]. För att öka lagföringen av exempelvis narkotikabrott och sexualbrott bör enligt utskottet vissa av polisens specialenheter återinföras. Sådan specialistkompetens är i många fall ett effektivt och behövligt sätt att bekämpa och utreda brottslighet som av olika anledningar kan medföra svårigheter i utredningsarbetet. Det är positivt att det vid Noa finns ett antal specialenheter som handlägger utredningar av vissa brottstyper som ska utredas på den avdelningen, men detta är enligt utskottet inte tillräckligt. Vad gäller sexualbrott har det de senaste åren rapporterats om hur anmälningar om sexuella övergrepp bortprioriteras eftersom en tungt belastad polis lägger resurserna på mordutredningar. Särskilda sexualbrottsgrupper bör därför införas i samtliga polisens sju regioner för att säkerställa en god kompetens beträffande denna typ av brott och för att motverka att anmälningar om sexuella övergrepp läggs på hög. Det behövs också mer specialiserade narkotikapoliser för att narkotikarelaterad brottslighet ska kunna bekämpas på ett effektivare sätt. Varje polisområde där narkotikahandeln är ett problem bör ha särskilda enheter med uppgift att utreda narkotikabrottslighet. Utskottet föreslår därför att riksdagen ställer sig bakom det som utskottet nu har anført om att återinföra vissa av polisens tidigare specialenheter och tillkännager detta för regeringen.

Riksdagen följde utskottets förslag (rskr. 2018/19:191). Utskottet var dock inte berett att ställa sig bakom motionsyrkanden om att organiserad brottslighet bäst bekämpas av Noa eller att tunnelbanepoliserna bör återinföras.

Som framgår ovan anser regeringen att tillkännagivandet om specialenheter inom Polismyndigheten är slutbehandlat. Regeringen anför följande om tillkännagivandet (prop. 2019/20:1 s. 57):

Polismyndigheten har haft regeringens uppdrag att redovisa hur resursförstärkningarna ska användas för att på bästa sätt stärka och utveckla polisverksamheten. Det hör till Polismyndighetens uppgifter att planera för och rekrytera rätt kompetens. Regeringen har vid flera tillfällen klargjort att det är verksamhetens behov som ska styra sammansättningen av kompetenser i Polismyndigheten. Polismyndigheten har i linje med detta fått i uppdrag att ta fram en strategisk och långsiktig plan för att säkerställa att rätt kompetens finns i organisationen. Uppdraget redovisades den 23 maj 2018.

Polismyndigheten har beslutat om att inrätta specialiserade utredningsgrupper för att hantera internetrelaterade sexuella övergrepp mot barn. Grupperna ska vara en del av de regionala it-brottscentrumen

som nu håller på att inrättas i Polismyndigheten. Etableringen av regionala it-brottscentrum ska vara klar 2020.

Arbetet mot tvångsäktenskap

Utskottet behandlade vidare i ett betänkande om våldsbrott och brottsoffer i våras ett motionsyrkande om att införa en tvångsäktenskapsenhet, liknande Forced Marriage Unit som finns i Storbritannien (bet. 2018/19:JuU14). Utskottet avstyrkte motionsyrkandet med hänvisning till att Utredningen om starkare skydd mot barnäktenskap, tvångsäktenskap och brott med hedersmotiv även har haft i uppdrag att bl.a. utreda frågor om åtgärder för att hindra att personer förs ut ur landet, att utredningsbetänkandet bereddes i Regeringskansliet och att resultatet av detta arbete inte borde föregripas. Riksdagen följde utskottets förslag (rskr. 2018/19:182).

Civilanställda

Vad gäller antalet civilanställda inom Polismyndigheten anförde utskottet i samband med behandlingen av budgetpropositionen för 2018 att det är Polismyndigheten själv som ska förfoga över vilken kompetens som ska rekryteras. Detta innebär enligt utskottet att myndigheten även bör avgöra hur stort antalet civilanställda bör vara. Utskottet avstyrkte därför motionsyrkanden om tillkännagivanden om antalet civilanställda inom polisen (bet. 2017/18:JuU1).

I ett betänkande om polisfrågor i våras (bet. 2018/19:JuU10) vidhöll utskottet sin tidigare uppfattning och avstyrkte även där förslag om fler civilanställda.

En närvarande och synlig polis i hela landet

Som framgår ovan har utskottet vid flera tillfällen tidigare behandlat motionsyrkanden om en lokalt förankrad, närvarande och synlig polis i hela landet. Riksdagen har vidare, som också framgår ovan, gett två tillkännagivanden till regeringen om en lokalt förankrad polis (bet. 2016/17:JuU1 punkt 9, rskr. 2016/17:90) och om en lokalt förankrad, närvarande och synlig polis i hela landet (bet. 2017/18:JuU1 punkt 36, rskr. 2017/18:92). Regeringen har i propositionen uppgett att dessa tillkännagivanden inte är slutbehandlade.

Ett motionsyrkande om en lokalt förankrad polis som har goda möjligheter att arbeta förebyggande och om att de nya poliserna i första hand ska placeras på lokalnivå behandlades senast i ett betänkande om polisfrågor i våras (bet. 2018/19:JuU10). Utskottet avstyrkte yrkandena med hänvisning till bl.a. att riksdagens tidigare tillkännagivande om en lokalt förankrad, närvarande och synlig polis i hela landet fortfarande behandlas av regeringen och att ett aktivt arbete pågår för att åstadkomma en större lokal polisen närvaro. Utskottet ansåg att det därmed inte fanns tillräckliga skäl för ett nytt tillkännagivande om polisens lokala närvaro (bet. 2018/19:JuU10 s. 43). Riksdagen följde utskottets förslag (rskr. 2018/19:191).

Polishundar

Vad gäller frågan om användningen av polishundar behandlade utskottet ett motionsyrkande om detta i budgetbetänkandet för 2018 (bet. 2017/18:JuU1). Utskottet anförde då att frågor om användning av polishundar är något som Polismyndigheten är bäst lämpad att avgöra, varför motionen avstyrktes.

Utskottets ställningstagande

Som anförs ovan är det utskottets uppfattning att Polismyndigheten för att klara sina uppgifter måste öka antalet anställda väsentligt. Detta gäller både poliser och civilanställda. Det är dock, som utskottet tidigare anført, Polismyndigheten själv som bör förfoga över vilken kompetens som ska rekryteras inom ramen för det anslag som myndigheten tilldelats. Utskottet anser också att det är en fråga för Polismyndigheten att bestämma hur personalstyrkan ska fördelas mellan inre och yttre tjänst inom myndigheten. Utskottet avstyrker därmed motionerna 2019/20:553 (SD) yrkande 9, 2019/20:823 (SD) yrkande 5 och 2019/20:2832 (M) yrkande 7.

Utskottet gör ingen annan bedömning än tidigare i fråga om motionsyrkandena om polisens lokala närvaro. Motionerna 2019/20:1419 (S) och 2019/20:3069 (M) yrkande 2 avstyrks därför.

Som framgår ovan har utskottet inget att invända mot regeringens bedömning att riksdagens tillkännagivande om specialenheter inom Polismyndigheten är slutbehandlat genom de åtgärder som vidtagits och de ställningstaganden som regeringen gör. Utskottet anser vidare att det är en fråga för Polismyndigheten att självständigt inrätta eventuella specialenheter samt i övrigt fördela arbetet inom myndigheten utifrån verksamhetens behov. Utskottet är därför inte berett att föreslå tillkännagivanden om att inrätta olika former av specialenheter. Utskottet avstyrker därför motionerna 2019/20:282 (C), 2019/20:554 (SD) yrkande 4, 2019/20:1906 (M) yrkande 4, 2019/20:2032 (M), 2019/20:2828 (M) yrkande 49, 2019/20:3063 (M) yrkande 17 och 2019/20:3191 (KD) yrkande 33.

Vad gäller motionsyrkandet om att inrätta en verksamhet liknande den brittiska Forced Marriage Unit till stöd för flickor som riskerar att föras ut ur landet för tvångsäktenskap, noterar utskottet att Utredningen om starkare skydd mot barnäktenskap, tvångsäktenskap och brott med hedersmotiv även har haft i uppdrag att bl.a. utreda frågor om åtgärder för att hindra att personer förs ut ur landet. Utredningsbetänkandet bereds i Regeringskansliet. Utskottet anser liksom tidigare att resultatet av detta arbete inte bör föregripas, varför motion 2019/20:646 (KD) yrkande 3 avstyrks.

Avslutningsvis vidhåller utskottet sin tidigare uppfattning att det är Polismyndigheten som är bäst lämpad att avgöra frågan om användningen av polishundar. Det är också Polismyndighetens uppgift att inom ramen för tilldelade anslag fördela sina resurser så att verksamheten fungerar så bra som möjligt. Utskottet avstyrker därför motionerna 2019/20:531 (M) och 2019/20:3063 (M) yrkande 9.

Polisutbildningen och rekryteringen

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om polisutbildning och rekrytering.

Jämför reservation 20 (M), 21 (SD), 22 (V), 23 (M), 24 (SD), 25 (V), 26 (M, KD) och 27 (SD).

Motionerna

Polisutbildningen

Linda Westerlund Snecker m.fl. (V) begär i kommittémotion 2019/20:528 yrkande 5 att regeringen snarast ska återkomma till riksdagen med ett förslag som innebär att polisutbildningen blir en högskoleutbildning. Motionärerna anför att Polisutbildningsutredningen i sitt betänkande Polis i framtiden – polisutbildningen som högskoleutbildning (SOU 2016:39) bl.a. har föreslagit att den nuvarande polisutbildningen ska omformas till en treårig högskoleutbildning och att det är hög tid att regeringen presenterar en proposition utifrån detta betänkande.

I kommittémotion 2019/20:553 av Adam Marttinen m.fl. (SD) yrkande 6 begärs att det ska vara större fokus på praktiska ämnen i polisutbildningen. I yrkande 7 begärs ett tillkännagivande om fler utbildningsplatser för att utbilda 7 000 nya poliser fram till 2025.

I kommittémotion 2019/20:3069 av Johan Forssell m.fl. (M) yrkande 7 begärs ett tillkännagivande om en reformerad polisutbildning och fler vägar till polisutbildningen. Motionärerna anför att polisutbildningen behöver anpassas för att bättre svara mot de behov som finns. Dagens utbildning är i stora delar bra, men utbildningen kan ytterligare förbättras, genom bättre möjligheter att utbilda sig på distans och mer befogenheter direkt i utbildningen. Dessa frågor skulle kunna övervägas inom ramen för en parlamentarisk utredning. Vidare anför motionärerna att även personer som rekryteras utifrån på sikt bör kunna bli poliser, med de befogenheter som tillkommer en polis. Det bör därför enligt motionärerna skapas tydligare möjligheter att få en anpassad polisutbildning för dem som har börjat arbeta hos polisen och som har en särskild kompetens eller arbetslivserfarenhet från andra områden. I yrkande 8 begärs att polisutbildningen ska förläggas till ännu fler delar av landet än vad regeringen har aviserat genom att uppdragsutbildningar ges vid fler högskolor än i dag samtidigt som möjligheterna till distansutbildning byggs ut.

I motion 2019/20:667 av Anders Hansson och Annicka Engblom (båda M) yrkande 1 begärs att det ska införas en gemensam grundutbildning för polisens, Tullverkets och Kustbevakningens brottsbekämpande personal. I yrkande 2 begärs att tull- och kustbevakningsutbildningen likställs med en högskoleutbildning.

I motion 2019/20:1491 av Lotta Olsson (M) yrkas på en översyn av möjligheten att inrätta en polisutbildning i Örebro.

I motion 2019/20:2807 av Roger Haddad (L) begärs ett tillkännagivande om att nationellt granska kvaliteten vid de lärosäten som bedriver polisutbildning. Motionären anför att med tanke på polisyrkets uppdrag och kopplingen till säkerhet, trygghet och våldsmonopol är det oerhört viktigt att staten ser till att utbildningen återkommande granskas nationellt och externt.

I motion 2019/20:2115 av Helena Gellerman (L) begärs ett tillkännagivande om att utreda möjligheterna att införa en kortare polisutbildning för akademiker som redan har en minst treårig relevant utbildning. I motion 2019/20:2349 av Lars Jilmstad (M) begärs att 10 000 nya polisanställda ska snabbutbildas. Att få fram poliser som kan verka på gator och torg kräver inte den långa utbildning som poliser i dag genomgår, enligt motionären. Ett halvårs utbildning skulle sannolikt räcka för att kunna verka som uniformerad polis.

Rekrytering

I partimotion 2019/20:2832 av Ulf Kristersson m.fl. (M) yrkande 4 anförts att det finns ett behov att en särskild satsning för att rekrytera administrativt stöd till polisen som kan bistå polisen vid enklare sysslor såsom förhørsutskrifter. I yrkande 3 begärs en särskild satsning för att återanställa t.ex. pensionerade poliser. Motionärerna anför att en sådan satsning på ett snabbt och effektivt sätt skulle öka antalet erfarna poliser i tjänst. Motsvarande förslag framförs i kommittémotion 2019/20:3069 av Johan Forssell m.fl. (M) yrkande 6.

Linda Westerlund Snecker m.fl. (V) anför i kommittémotion 2019/20:528 yrkande 6 att regeringen bör tillsätta en utredning för att se över möjligheterna att skapa fler ingångar till polisutbildningen. Alla som utbildas måste enligt motionärerna inte bli patrullerande poliser utan skulle i stället kunna utbilda sig till t.ex. it-utredare eller barnförhörare. Polisyrket är brett och då bör också ingångarna till utbildningen vara det.

I kommittémotion 2019/20:553 av Adam Marttinen m.fl. (SD) yrkande 4 begärs höjda antagningskrav till polisutbildningen i form av höjda fysiska krav på antagningstesterna till de tidigare och högre nivåerna, återinfört krav på att ha avlagt högskoleprov, liksom prov i svenska språket, och höjda begåvningskrav. I yrkande 5 begär motionärerna att positiv särbehandling och kvotering ska slopas, vilket även ska inkludera riktade kampanjer med syfte att rekrytera personer från minoritetsgrupper eller av ett visst kön.

Johan Forssell m.fl. (M) anför i kommittémotion 2019/20:3069 yrkande 9 att det bör genomföras riktade informationsinsatser till särskilda grupper och att Rekryteringsmyndigheten bör ges ett tydligt uppdrag att arbeta aktivt och uppsökande över hela landet, inte minst i olika utanförskapsområden, för att locka fler kvalificerade personer att söka till polisutbildningen.

I motion 2019/20:2501 av Cecilia Widegren (M) yrkande 1 begärs en översyn av hur rekryteringen av poliser ska gå till för att möjliggöra långsiktig tillväxt till ett viktigt framtidsyrke.

Karriärvägar och löner

I kommittémotion 2019/20:553 av Adam Marttinen m.fl. (SD) yrkande 10 anförs att det behövs fler karriärvägar inom polisen och att fler uppsatta poster inom polisorganisationen ska kräva såväl polisutbildning som erfarenhet av polisiärt arbete. I samma motion yrkande 8 begärs ett tillkännagivande om höjda polislöner. Som en del i att återupprätta polisyrkets status bör det göras en riktad lönesatsning. Även i kommittémotion 2019/20:3069 av Johan Forssell m.fl. (M) yrkande 3 begärs höjda polislöner.

I kommittémotion 2019/20:3191 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 2 begäras ett tillkännagivande om att pensionerade utredare bör lockas tillbaka till yrket med en lönebonus.

I motion 2019/20:1361 av Alexandra Anstrell och Maria Stockhaus (båda M) begärs en översyn av karriärmöjligheter för poliser i yttre tjänst.

Bakgrund

Polisutbildningen

Regeringen tillsatte i mars 2015 en utredning som skulle föreslå hur polisutbildningen kan utformas till en högskoleutbildning. Utredningen har lämnat sitt förslag Polis i framtiden – polisutbildningen som högskoleutbildning (SOU 2016:39). Betänkandet bereds i Regeringskansliet. Enligt utredningens förslag ska grundutbildningen till polis omformas till en högskoleutbildning som leder till en yrkesexamen med namnet polisexamen. Omfattningen ska vara 180 högskolepoäng, motsvarande tre års heltidsstudier. Studenterna ska genomföra en verksamhetsförlagd del av utbildningen som ska vara lika lång som den nuvarande aspiranttjänstgöringen och omfatta 37,5 högskolepoäng, vilket motsvarar 25 veckors studier.

Polisutbildningen omfattar i dag fem terminers heltidsstudier och aspiranttjänstgöring i en polisregion. Sedan januari 2019 finns utbildningen på fem platser i Sverige: Umeå universitet, Södertörns högskola i Huddinge utanför Stockholm, Högskolan i Borås, Linnéuniversitetet i Växjö och Malmö universitet. I Umeå, Växjö och Borås kan utbildningen läsas på distans.

För att utbildas till tulltjänsteman krävs att man söker och får anställning vid Tullverket. Det går inte att söka till utbildningen på samma sätt som till en högskola eller ett universitet. Grundutbildningarna skiljer sig åt beroende på vilken del av kärnverksamheten man har fått anställning inom – effektiv handel eller brottsbekämpning. Båda utbildningarna innehåller teori och praktik. Om man har blivit anställd som aspirant till Tullverkets brottsbekämpning får man först gå brottsbekämpningens grundutbildning. Man påbörjar sin anställning som tullaspirant. Aspirantanställningen är en

tidsbegränsad anställning under utbildningstiden. För att få en tillsvidareanställning måste man bli godkänd på utbildningen och bedömas som lämplig för arbete inom brottsbekämpningen. (Tullverkets webbplats oktober 2019.)

I en promemoria från Justitiedepartementet som publicerades den 2 oktober 2019 föreslås att civilanställda inom polisen ska kunna utbilda sig till polismän genom att gå en särskild polisutbildning för specialister. Det föreslås att sex månaders tjänstgöring som polisaspirant ska ingå i utbildningen. Det föreslås också att utbildningen ska byta namn till funktionsinriktad polisutbildning. Förslagen, som innebär ändringar i polisförordningen (2014:1104) och förordningen (2014:1105) om utbildning till polisman, föreslås träda i kraft den 1 mars 2020. Promemorian har remitterats och remisstiden gick ut den 15 november 2019.

Rekrytering

Totalförsvarets rekryteringsmyndighet (Rekryteringsmyndigheten) är en myndighet under Försvarsdepartementet, vars verksamhet i första hand hör till försvarsutskottets beredningsområde. Den har dock även det övergripande ansvaret för ansökan till polisutbildningen och för urval, selektering, prövning och nominering. Universitets- och högskolerådet granskar betyg och omdömen för att kontrollera studiebehörighet och räknar ut meritvärde. Polisen gör en säkerhetsprövning av alla sökande som är godkända efter den medicinska och psykologiska prövningen. Rekryteringsmyndigheten gör en sammanvägd bedömning av resultaten och rekommenderar vilka som ska antas till polisutbildningen. Det är slutligen Polismyndigheten som beslutar vem som blir antagen. (Rekryteringsmyndighetens webbplats oktober 2019.)

I det ändrade regleringsbrevet för Polismyndigheten för budgetåret 2019 gavs under rubriken Samverkan med Totalförsvarets rekryteringsmyndighet följande uppdrag:

Polismyndigheten ska använda Totalförsvarets rekryteringsmyndighet i rekryteringsprocessen för polisutbildningen. Totalförsvarets rekryteringsmyndighet har i uppdrag att tillhandahålla en prövningskapacitet som möjliggör en uppfyllnad av 1 020 utbildningsplatser till polisutbildningen under höstterminen 2019 och därefter 1 020 platser per termin tills annat anges.

Regeringen beslutade den 20 juli 2017 att ge Polismyndigheten i uppdrag att stärka kompetensförsörjningen (Ju2017/06177/PO). Bland annat skulle Polismyndigheten genomföra en kampanj för att väcka intresse för och informera om polisyrket. Uppdraget slutredovisades den 22 maj 2018 (Polismyndighetens dnr A330.338/2017). Av redovisningen framgår bl.a. följande om polisens kompetensförsörjande insatser:

Arbetet med att säkerställa kompetens sker löpande och på flera nivåer i organisationen. Under de närmaste åren kommer Polismyndigheten att särskilt prioritera kompetensförsörjande insatser på följande områden.

Attrahera och rekrytera medarbetare genom att

- arbeta för att utöka antalet platser på polisutbildningen
- ta fram polisutbildning för specialister
- göra det möjligt för tidigare anställda poliser att söka sig tillbaka till Polismyndigheten
- rekrytera specialistkompetenser
- genomföra kommunikativa insatser för att attrahera och behålla medarbetare.

Behålla och utveckla medarbetare genom att

- intensifiera arbetet för en god arbetsmiljö
- utöka arbetet med likabehandling och organisationskultur
- arbeta för konkurrenskraftiga arbetsvillkor för alla efterfrågade kompetenser
- fortsätta arbetet för att uppvärdera polisyrket lönemässigt
- erbjuda fort- och vidareutbildning utifrån verksamhetens behov
- utöka och synliggöra de interna karriär- och utvecklingsvägarna
- arbeta med successionsplanering
- fortsätta arbetet för utökad motivation och delaktighet hos medarbetarna
- fortsätta utvecklingen av ledarskapet i enlighet med myndighetens styrmodell.

Karriärvägar och lön

År 2017 fick Polismyndigheten i uppdrag av regeringen att skapa förutsättningar för ytterligare förbättringar av arbetsmiljön samt fler karriärvägar för polisanställda (dnr Ju2017/06645/PO). Bland annat skulle Polismyndigheten ta fram en strategisk plan på kort och lång sikt för fler utvecklings- och karriärvägar inom myndigheten. Uppdraget slutredovisades den 22 maj 2018. I slutredovisningen (Polismyndighetens dnr A330.338/2017) anför Polismyndigheten följande:

Arbetet med att förtydliga karriär- och utvecklingsvägar inom Polismyndigheten är omfattande och komplext då det berör fler än 30 000 anställda. Arbetet måste därför hanteras stegvis för att bli hanterbart. Den nu prioriterade delen av arbetet är tydliggörandet av hur en medarbetare kan stanna kvar och utvecklas i sin befintliga funktion, inte minst i de funktioner där det idag är svårt att behålla medarbetare. Myndigheten har i denna del, av strategiska skäl valt att inledningsvis prioritera karriär- och utvecklingsvägar – genom inrättandet av kompetensnivåer – för poliser i yttre tjänst, i synnerhet de poliser som arbetar vid lokalpolisområdena i den ingripande verksamheten. När arbetet med att ha tydliggjort karriär- och utvecklingsvägar för poliser vid lokalpolisområdena, och som arbetar i den ingripande verksamheten, har genomförts kommer det att följas av arbete med att tydliggöra kompetensnivåer för medarbetare i andra funktioner, polisiära såväl som civila. Arbetsgruppen har som målbild att senast den 1 oktober 2019 successivt ha infört kompetensnivåer för flertalet funktioner. Parallellt med detta ska tydligare dialogverktyg tas fram för att förbättra dialogen mellan chef och medarbetare rörande utveckling liksom kopplingen till lönekriterierna.

I polisens årsredovisning för 2018 anføres följande om karriär- och utvecklingsmöjligheter (s. 73):

Inom ramen för den lokala avtalsrörelsen 2017–2020 har parterna vid Polismyndigheten kommit överens om att under avtalsperioden fortsätta arbetet med att tydliggöra karriär- och utvecklingsvägar för att attrahera och behålla medarbetare. Arbetet har skett i samverkan med arbets- tagarorganisationerna. I enlighet med denna överenskommelse har parterna fortsatt att utveckla metodiken med olika kompetensnivåer för i första hand den karriärväg som möjliggör att en medarbetare utvecklas i sin redan befintliga funktion. Denna metodik ska införas successivt i organisationen med början för poliser vid ingripandeverksamheten i lokalpolisområdena. [...] Vidare påbörjades under året en genomlysning av det regelverk som gäller för polisiära tjänstegrader. Syftet är att undersöka möjligheten att koppla systematiken för tjänstegrader till de tydliggjorda karriär- och utvecklingsvägarna.

Regeringen anförde i sitt ändrade regleringsbrev för 2019 för Polismyndigheten följande:

Myndigheten ska redovisa de särskilda åtgärder som i samråd med berörda parter har vidtagits för att öka attraktiviteten i polisyrket och förbättra villkoren. Av redovisningen ska också framgå vilka åtgärder som har vidtagits för att göra Polismyndigheten än mer attraktiv som arbetsgivare i syfte att nå målet om 10 000 fler anställda till 2024.

Tidigare riksdagsbehandling

Polisutbildning och rekrytering

Utskottet har tidigare behandlat ett flertal motioner om polisutbildningen, senast i våras i ett betänkande om polisfrågor (bet. 2018/19:JuU10). Utskottet anförde då inledningsvis att polisutbildningens framtida utformning har utretts av Polisutbildningsutredningen. Dess betänkande, SOU 2016:39, bereds fortfarande inom Regeringskansliet och utskottet ville inte föregripa denna utredning, varvid ett antal motioner gällande detta avstyrktes.

Utskottet anförde vidare att nya lärosäten för polisutbildningen etablerades så sent som i januari 2019, och att det i dag vid tre av lärosätena går att studera på distans. Det saknades därför enligt utskottet anledning till några sådana tillkännagivanden om nya lärosäten och distansutbildning som föreslogs i ett antal motioner.

När det gäller ett motionsyrkande om att tull- och kustbevakningsutbildningen ska jämställas med en högskoleutbildning anförde utskottet att man inte var berett att ställa sig bakom ett sådant förslag, varför yrkandet avstyrktes.

Utskottet har också vid flera tillfällen behandlat motionsyrkanden om rekrytering av poliser, senast i det ovannämnda betänkandet om polisfrågor. Utskottet anförde då att det noterades det arbete med rekryteringsinsatser och kompetensförsörjning som pågått inom Polismyndigheten, bl.a. inom ramen för olika regeringsuppdrag. Vidare noterades utskottet att det tidigare tillkännagivandet om en myndighetsöversyn av Rekryteringsmyndigheten

fortfarande bereddes i Regeringskansliet (se bet. 2017/18:JuU1, rskr. 2017/18:93). Utskottet fann mot bakgrund av detta inte skäl att ställa sig bakom motionsyrkanden om riktade informationsinsatser, om ingångar till polisutbildningen eller om antagningskraven.

Karriärvägar och lön

Vad gäller polislöner anförde utskottet i budgetbetänkandet för 2018 (bet. 2017/18:JuU1) att goda arbetsvillkor är en viktig del i en framgångsrik rekrytering till polisyrket, liksom i att kunna behålla de poliser som redan finns. Frågor om lönesättning m.m. är emellertid upp till arbetsmarknadens parter att besluta om. Utskottet konstaterade att det genom de kraftiga tillskott till Polismyndigheten som föreslogs i budgetpropositionen skapades utrymme för särskilda lönesatningar inom polisen. Mot denna bakgrund avstyrkte utskottet ett motionsyrkande om en särskild satsning för att höja lönerna och förbättra arbetsvillkoren för vissa poliser i kärnverksamheten.

Utskottet anförde i samband med behandlingen av budgetpropositionen för 2019 följande (bet. 2018/19:JuU1 s. 43 f.):

För att möjliggöra en stor ökning av antalet poliser krävs, utöver förstärkta resurser, även särskilda åtgärder för att göra polisyrket mer attraktivt. För att behålla erfarna poliser och locka fler nya poliser till yrket behöver polislönernas höjas. Utskottet föreslår därför att Polismyndighetens anslag ökas med 360 miljoner kronor 2019, 720 miljoner kronor 2020 och 1,1 miljarder kronor 2021 för att möjliggöra en höjning av polisernas löner. Genom att skjuta till särskilda medel möjliggörs en höjning av polisernas löner med i genomsnitt 3 000 kronor i månaden under budgetperioden. Den närmare fördelningen av de tillförda medlen anser utskottet bör beslutas av myndigheten i samråd med berörda parter.

Riksdagen följde utskottets förslag (rskr. 2018/19:73).

Utskottet anförde i ett betänkande om polisfrågor i våras (bet. 2018/19:JuU10) att det är en fråga för Polismyndigheten att besluta om kriterierna för chefspositioner inom myndigheten. Utskottet noterade vidare att det pågår en översyn av karriär- och utvecklingsmöjligheterna inom polisen. Av den anledningen avstyrkte utskottet motionsyrkanden om fler karriärvägar och om behörigheten till högre polisbefattningar.

Utskottets ställningstagande

Polisutbildningen

Utskottet gör i fråga om polisutbildningens framtida utformning samma bedömning som tidigare att beredningen av Polisutbildningsutredningens betänkande SOU 2016:39 inte bör föregripas. Utskottet avstyrker därför motionerna 2019/20:528 (V) yrkande 5, 2019/20:553 (SD) yrkande 6, 2019/20:667 (M) yrkande 1, 2019/20:2115 (L), 2019/20:3069 (M) yrkande 7 och 2019/20:2349 (M).

Sedan januari i år finns fem lärosäten som bedriver polisutbildning, och vid tre av dessa lärosäten går det att studera på distans. Sammanlagt ca 1 000 studenter per termin kan erbjudas plats. Det saknas därför anledning till några sådana tillkännagivanden om nya lärosäten och distansutbildningar som föreslås i motionerna 2019/20:1491 (M) och 2019/20:3069 (M) yrkande 8. Dessa motioner avstyrks således.

Mot bakgrund av vad som anförts ovan saknas det vidare skäl för utskottet att ställa sig bakom motion 2019/20:553 (SD) yrkande 7 om fler utbildningsplatser, varför motionen avstyrks.

Vad gäller motionsyrkandet om att tull- och kustbevakningsutbildningen bör likställas med en högskoleutbildning är utskottet liksom tidigare inte berett att ställa sig bakom förslaget. Motion 2019/20:667 (M) yrkande 2 avstyrks därmed. Utskottet är vidare inte berett att ställa sig bakom förslaget i motion 2019/20:2807 (L) om att nationellt granska kvaliteten vid de lärosäten som bedriver polisutbildning, varför motionen avstyrks.

Rekrytering

När det gäller rekryteringsfrågan delar utskottet ett antal motionärers uppfattning att det är viktigt att öka antalet lämpliga kandidater till polisutbildningen. Utskottet noterar dock att det pågår arbete med rekrytering och kompetensförsörjning inom Polismyndigheten. Vidare noterar utskottet att Rekryteringsmyndigheten i regleringsbrevet för 2018 gavs uppdraget att se över mönstrings- och prövningsverksamheten för att identifiera åtgärder för att öka effektiviteten i urvalsmetoder m.m. Samtidigt fick Polismyndigheten genom sitt regleringsbrev i uppdrag att vidta åtgärder för att öka effektiviteten i antagningsprocessen. Rekryteringsmyndigheten gavs i sin tur uppdraget att stödja Polismyndigheten i detta arbete. Vidare anges i myndigheternas regleringsbrev vilka volymer som ska prövas för att säkerställa kapaciteten för polisprövningar. Omfattningen av prövningskapaciteten och den totala ekonomiska ersättning som Polismyndigheten ska ge till Rekryteringsmyndigheten för denna kapacitet regleras i Polismyndighetens regleringsbrev. Regeringen anser genom de uppdrag som getts att riksdagens tillkännagivande om att det bör göras en översyn av Rekryteringsmyndigheten (bet. 2017/18:JuU1 punkt 34, rskr. 2017/18:93) är slutbehandlat (prop. 2019/20:1 utg.omr. 6 s. 34). Därutöver noterar utskottet att promemorian Bättre polisutbildning för civilanställda bereds i Regeringskansliet. Mot denna bakgrund anser utskottet, liksom tidigare, att det inte finns skäl att ställa sig bakom motionsyrkanden om riktade informationsinsatser, om ingångar till polisutbildningen eller om antagningskrav. Motionerna 2019/20:528 (V) yrkande 6, 2019/20:553 (SD) yrkandena 4 och 5, 2019/20:2501 (M) yrkande 1 och 2019/20:3069 (M) yrkande 9 avstyrks därmed.

Vad gäller frågan om att rekrytera administrativt stöd till polisen och fler civila utredare samt återrekrytera poliser vidhåller utskottet sin tidigare uppfattning att det är Polismyndigheten själv som bör förfoga över vilka

kompetenser som ska rekryteras inom ramen för de anslag som myndigheten tilldelats. Utskottet noterar här att Polismyndigheten prioriterar arbetet med att göra det möjligt för tidigare anställda att söka sig tillbaka till myndigheten. Det bör vidare vara upp till Polismyndigheten att bedöma om det är lämpligt att anställa pensionerade poliser. Motionerna 2019/20:2832 (M) yrkandena 3 och 4 samt 2019/20:3069 (M) yrkande 6 avstyrks därmed.

Karriärvägar och lön

För att behålla erfarna poliser och locka fler nya poliser till yrket anser utskottet att polislönerna behöver höjas. Det höjda anslag som Polismyndigheten föreslås tilldelas skapar också utrymme för särskilda lönesatsningar. Själva lönebildningsprocessen bör dock i vederbörlig ordning skötas av arbetsmarknadens parter. Motionerna 2019/20:553 (SD) yrkande 8, 2019/20:3069 (M) yrkande 3 och 2019/20:3191 (KD) yrkande 2 avstyrks därmed.

Utskottet vidhåller sin tidigare uppfattning att det är Polismyndigheten som är bäst lämpad att avgöra rekryteringsbasen för högre chefsbefattningar inom myndigheten liksom karriärmöjligheterna för poliser i yttre tjänst. Motionerna 2019/20:553 (SD) yrkande 10 och 2019/20:1361 (M) avstyrks därmed.

Deltids-, beredskaps- och kommunal polis

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om deltidspoliser, beredskapspolis och kommunal polis.

Jämför reservation 28 (M) och 29 (SD, KD).

Motionerna

I kommittémotion 2019/20:3069 av Johan Forssell m.fl. (M) yrkande 13 anförs att man bör öka möjligheten att införa deltidсанställd polis. Här bör enligt motionärerna räddningstjänsten kunna tjäna som förebild. Fullt utbildade deltidspoliser – som tjänstgör som poliser vid behov – skulle kunna fylla en viktig funktion. En ordning med deltidspoliser skulle kunna skapa förutsättningar att snabbt få tillgång till utbildad polis vid akuta behov.

I kommittémotion 2019/20:553 av Adam Marttinen m.fl. (SD) yrkande 24 begärs ett tillkännagivande om att återinföra beredskapspolisen eftersom det finns behov av en förstärkningsresurs inom polisen som kan rycka ut vid allvarliga händelser. I kommittémotion 2019/20:3191 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 13 framställs ett liknande förslag.

I motion 2019/20:1446 av Pia Steensland (KD) anförs att det är viktigt att tidigt förebygga brott och att polisens roll i detta är central. För att förebygga brott bör kommuner få möjlighet att tillsammans med staten finansiera

polisverksamhet. Motionären vill mot denna bakgrund att Sörmland utses till ett pilotlän för kommunal polis.

I motion 2019/20:1452 av Michael Anefur (KD) yrkas att det ska införas en kommunal polis som finansieras av kommunen och har en ettårig utbildning. Motionären anför att den nationella polisen behöver kompletteras med en kommunal polisorganisation. Den kommunala polisens uppgifter ska vara synlighet, närvaro och vardagsbrott samt förebyggande arbete.

Bakgrund

Inom räddningstjänsten bygger verksamheten till stora delar på deltidsanställda. En deltidsanställd brandman är t.ex. enligt avtal anställd till en mindre del för att vid alarmering träda in i en professionell roll som brandman. Av Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps webbplats (oktober 2019) framgår följande:

Som räddningstjänstpersonal i beredskap är du anställd inom kommunal räddningstjänst. Du har som regel en annan huvudarbetsgivare, men du måste inte ha ett annat ordinarie arbete för att komma i fråga. Räddningstjänsten betalar ersättning för den tid du har beredskap. Dessutom får du ersättning för den tid som går åt till utryckningar, övningar och utbildning. [...]

Du har regelbundet beredskap, det vanligaste är var fjärde vecka, men även andra varianter kan förekomma. När du har beredskap ska du befinna dig så nära brandstationen att du hinner inställa dig, normalt inom fem minuter vid larm. Du deltar också i fortbildning och övningar som sker regelbundet inom den egna kåren.

Möjligheten att kalla in beredskapspolisen reglerades tidigare i förordningen (2008:1097) om beredskapspolisen. Enligt förordningen skulle beredskapspoliser kallas in till polismyndigheterna under höjd beredskap eller när regeringen hade beslutat om tjänstgöring enligt 4 kap. 8 § lagen (1994:1809) om totalförsvarspplikt. Beredskapspoliser som hade ingått avtal med Rikspolisstyrelsen om tjänstgöring fick också kallas in till en polismyndighet vid allvarliga eller omfattande störningar på samhället från ordnings- eller säkerhetssynpunkt eller vid risk för sådana störningar.

Efter att Rikspolisstyrelsen framfört att beredskapspolisen inte längre behövdes gjorde regeringen i budgetpropositionen för 2012 bedömningen att organisationen borde avvecklas under budgetåret. I budgetpropositionen anges att detta inte hindrar att regeringen, vid höjd beredskap eller när regeringen beslutat om beredskapstjänstgöring enligt lagen om totalförsvarspplikt, vid behov återinför organisationen. Beredskapspolisen avvecklades 2012.

Tidigare riksdagsbehandling

Utskottet har vid ett flertal tillfällen behandlat motionsyrkanden om deltidspoliser och om att införa en kommunal polis.

I budgetbetänkandet hösten 2016 konstaterade utskottet att polisen i dag har möjlighet att förordna ordningsvakter att medverka till att upprätthålla den allmänna ordningen. Utskottet var inte berett att ställa sig bakom motionärernas förslag om att, som ett komplement till den reguljära verksamheten, införa ett system med deltidanställda poliser liknande det som i dag finns inom räddningstjänsten med deltidanställda brandmän (bet. 2016/17:JuU1). Utskottet anförde hösten 2017 att frågan om och i vilken omfattning poliser ska ges tillfälle att arbeta deltid är en fråga för Polismyndigheten att besluta om. Utskottet ansåg därför inte att det borde göras något tillkännagivande till regeringen om att se över möjligheten att införa ett system med deltidspoliser (bet. 2017/18:JuU1).

Utskottet anförde i budgetbetänkandet hösten 2016 att det inte var berett att ställa sig bakom motionärernas förslag om att införa en kommunal polis som komplement till den statliga polisen. Motionsyrkandena avstyrktes (bet. 2016/17:JuU1). I budgetbetänkandet för 2018 vidhöll utskottet sin tidigare uppfattning och var inte heller då berett att ställa sig bakom förslag om att utreda frågan om att införa en kommunal polis (bet. 2017/18:JuU1). I betänkandet om polisfrågor i våras (bet. 2018/19:JuU10) vidhöll utskottet sin tidigare inställning.

Utskottet har även behandlat förslag om att återinföra beredskapspolisen (se bet. 2014/15:JuU1 s. 37). Utskottet anförde i betänkandet att det inte gjorde någon annan bedömning än vad försvarsutskottet gjort när det behandlade ett motionsyrkande med samma lydelse under det föregående riksmötet. Försvarsutskottet anförde då att det i avvägningen mellan behov, nyttjandegrad och kostnader inte gjorde någon annan bedömning än regeringen gjorde när den beslutade att det med dagens situation inte fanns tillräckliga skäl att upprätthålla beredskapspolisen (bet. 2013/14:FöU9 s. 22). Försvarsutskottet påminde vidare om att det finns en möjlighet att återinföra organisationen vid höjd beredskap. Justitieutskottet föreslog att motionen skulle avstyrkas och riksdagen följde utskottets förslag (rskr. 2014/15:77). Justitieutskottet vidhöll sin uppfattning vid behandlingen av motsvarande motionsyrkanden ett år senare (bet. 2015/16:JuU1 s. 51 f.). Riksdagen följde utskottets förslag (rskr. 2015/16:106).

Utskottets ställningstagande

Utskottet vidhåller sin tidigare inställning och är inte berett att ställa sig bakom ett tillkännagivande om att införa deltidanställda poliser med räddningstjänsten som förebild. Utskottet noterar vidare att Polismyndigheten också har möjlighet att förordna ordningsvakter för att upprätthålla den allmänna ordningen. Mot denna bakgrund avstyrks motion 2019/20:3069 (M) yrkande 13.

I avvägningen mellan behov, nyttjandegrad och kostnader gör utskottet heller ingen annan bedömning än tidigare i fråga om att återinföra beredskapspolisen. Utskottet noterar här att det fortfarande finns en möjlighet

att återinföra organisationen vid höjd beredskap. Motionerna 2019/20:553 (SD) yrkande 24 och 2019/20:3191 (KD) yrkande 13 avstyrks därmed.

Utskottet vidhåller även sitt tidigare ställningstagande att det inte finns anledning att föreslå ett tillkännagivande om att införa en kommunal polis som ett komplement till den statliga polisen. Motionerna 2019/20:1446 (KD) och 2019/20:1452 (KD) avstyrks.

Trafikpolisen

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om trafikpolisens organisation och vissa andra trafikpolisfrågor.

Jämför reservation 30 (M), 31 (SD), 32 (KD) och 33 (KD).

Motionerna

I kommittémotion 2019/20:2597 av Jessika Roswall m.fl. (M) yrkande 29 anförs att det bör studeras hur trafikpolisen fungerar i andra europeiska länder för att hitta goda exempel på hur svensk trafikpolis skulle kunna organiseras och arbeta på ett effektivare sätt. Motionärerna anför att Tyskland har ett system med en federal myndighet för godstransporter, Bundesamt für Güterverkehr (BAG), som inkluderar en effektiv trafikpolis med ett tydligt uppdrag. I motion 2019/20:2974 av Edward Riedl (M) framställs ett liknande yrkande.

I kommittémotion 2019/20:2775 av Magnus Jacobsson m.fl. (KD) anförs att polisens kontroller av lastbilstrafiken behöver intensifieras för att främja en sund konkurrens och för att stävja fusk och trafikbrott på vägarna (yrkande 61). Motionärerna anför dessutom att antalet nykterhetskontroller av förare i dag har mer än halverats, vilket även medför skäl att förstärka trafikpolisen (yrkande 70). Liknande förslag som i det sistnämnda yrkandet framställs i kommittémotion 2019/20:3347 av Thomas Morell m.fl. (SD) yrkande 1. I den sistnämnda motionen anförs att det bör inrättas en specialenhet på 700 tjänstemän inom polisen som enbart arbetar med kontroll av yrkesmässig trafik för att främja en sund konkurrens och säkerställa att t.ex. cabotagereglerna följs.

Frågan om polisens övervakning av lastbilstrafiken berörs även i kommittémotion 2019/20:3069 av Johan Forssell m.fl. (M) yrkande 15. Motionärerna begär en översyn av polisens samlade trafikövervakande arbete för att tillgodose en god och säker trafikmiljö. Motionärerna anför att det trafikövervakande arbetet har minskat de senaste åren och att arbetet kräver välutbildade inspektörer. Därför bör det göras en översyn av polisens samlade trafikövervakande arbete.

Liknande förslag framställs i motion 2019/20:259 av Martina Johansson och Mikael Larsson (båda C). Motionärerna anför att antalet trafikpoliser har

minskat de senaste åren och att det finns behov av fler kontroller på vägarna. För att åstadkomma detta begär motionärerna samverkan mellan trafikpolisen och utbildade fordonskontrollanter. Även i motionerna 2019/20:530 och 2019/20:2390 av Lars Beckman och Ann-Britt Åsebol (båda M) anförs att det finns behov av effektivare kontroller på vägarna för att höja kvaliteten i fordonskontrollerna.

I motion 2019/20:1040 av Pia Nilsson (S) framhålls vikten av att polisen har en ändamålsenlig organisation för trafikpolisen.

I kommittémotion 2019/20:2775 av Magnus Jacobsson m.fl. (KD) begärs att polisen ska ges tillräckliga resurser för nykterhetskontroller och möjlighet att beivra överträdelser. Det är viktigt att fortsätta arbetet med nolltolerans mot alkohol och narkotika i trafiken (yrkande 18).

Bakgrund

Det övergripande målet med allt trafiksäkerhetsarbete är att ingen ska dödas eller skadas allvarligt i trafiken (nollvisionen). Ett av målen i Polismyndighetens strategi för trafik som metod är att polisen ska bidra till att minska antalet döda och allvarligt skadade i vägtrafikmiljön. Framför allt handlar det om att bidra till att sänka medelhastigheterna på vägarna och att minska antalet förare som är påverkade av alkohol eller narkotika.

I Polismyndighetens regleringsbrev för 2019 påminner regeringen om det pågående uppdraget att vidareutveckla trafiksäkerhetsarbetet, inklusive kontroller av cabotagetransporter och flygande inspektioner av nyttofordon, och att säkerställa att insatserna på detta område förbättras. De åtgärder som vidtas ska redovisas i årsredovisningen t.o.m. 2020. I kravet på återrapportering ingår att föra ett resonemang om vilka effekter åtgärderna bedöms ha lett till eller bedöms komma att leda till. Av uppdraget framgår att myndighetens trafiksäkerhetsarbete ska bidra till att minska antalet döda och allvarligt skadade i vägtrafikmiljön i enlighet med nollvisionen.

I polisens årsredovisning för 2018 anges följande (s. 32):

Polismyndigheten [ska] i enlighet med regleringsbrevet vidareutveckla arbetet med kontroller av cabotagetransporter och flygande inspektioner av nyttofordon samt säkerställa att insatserna på dessa områden förbättras. Med anledning av detta har Polismyndigheten tillsammans med Trafikverket genomfört en omfattande inventering av trafikkontrollplatserna i landet. Resultatet är att Trafikverket nu har påbörjat en upprustning av 20 prioriterade kontrollplatser så att dessa kvalitativt uppnår de tekniska krav som ställs i EU-direktiv och i Transportstyrelsens föreskrifter. Parallellt med detta har Polismyndigheten medverkat vid Transportstyrelsens framtagande av föreskrifter för flygande inspektion samt kompetenskrav för besiktningsmän. Polismyndigheten genomförde under 2018 en utbildningsinsats gällande internationell trafik (som bl.a. innefattar cabotage) för nästan 400 poliser och bilinspektörer. Antalet ärenden redovisade till Transportstyrelsen avseende sanktionsavgifter i olaga cabotage har till följd av detta ökat avsevärt. Ett nytt it-system för rapportering av flygande inspektioner är taget i drift. Detta baseras på en applikation för mobiltelefon och surfplatta. It-systemet kommer att

förbättra och förenkla rapporteringen av flygande inspektioner. Systemet har funktioner dels för rapportering till Transportstyrelsen, dels för uppföljning av verksamheten avseende flygande inspektion. Polismyndigheten har slutit avtal med en extern leverantör som kommer att validera Polisens bilinspektörer så att de uppnår den kompetens som numera krävs enligt Transportstyrelsens föreskrifter. Vidare har utbildningar tagits fram för att säkerställa kompetensen hos de poliser som har förordnande att genomföra inspektion. Polismyndigheten har tagit fram kravspecifikationer enligt de nya kraven för att underlätta rekrytering av nya bilinspektörer med anledning av de höjda kraven. Syftet är att inom yrkestrafiken använda tekniska specialister för att frigöra poliser till det polisiära uppdraget.

Den 2 januari 2015 trädde lagändringar i kraft som syftade till att i ökad omfattning kunna använda civilanställd personal inom bl.a. Polismyndigheten för uppgifter som dittills endast hade fått utföras av poliser. Ändringarna infördes i bl.a. körkortslagen (1998:488) och vägtrafikskattelagen (2006:227). Bilinspektörer fick genom ändringarna befogenhet att besluta om vissa avgifter, meddela förbud mot fortsatt färd i vissa fall, ta hand om ett fordonas registreringsskyltar samt tillträde till fordon för kontroll av alkoholås (prop. 2013/14:232, bet. 2014/15:JuU3, rskr. 2014/15:23).

I fråga om nykterhet i trafiken anges följande i polisens årsredovisning för 2018 (s. 29):

Vid varje kontrollkontakt med förare av motordrivna fordon ska alkoholutandningsprov ske samt en bedömning av eventuella symptom på drogpåverkan hos föraren göras. En förutsättning för att andelen onyktra förare ska minska är att polisen kontinuerligt arbetar med olika preventiva metoder. Genom att exempelvis utföra många alkoholutandningsprov på platser utspridda i tid och rum – och därigenom höja den upplevda upptäcktsrisken – kan en allmänpreventiv effekt uppnås. Genom att kombinera övervakningsinsatser med informationskampanjer kan effekten ökas ytterligare. Syftet är att få förare av motordrivna fordon att avstå från att köra onyktra på grund [av] risken att ertappas. Riktade kontroller eller insatser vid specifika platser och tider där det finns ökad risk för att det rent generellt förekommer onyktra personer eller där vi genom underrättelseuppslag har information på individbasis bidrar till en individpreventiv effekt. Slutligen kan polisen påverka risken för återfall i rattfylleribrott, till exempel genom att använda metoden Smadit (Samverkan mot alkohol och droger i trafiken). Därigenom bidrar vi till en återfallspreventiv effekt.

När det gäller nykterhet görs det årligen ett stort antal alkoholutandningsprov. Sedan 2009–2011 då nivån var som högst har dock antalet prov mer än halverats. Under 2018 genomfördes ungefär 2 600 prover per dag. Utifrån genomförda trafikkontroller och utandningsprover anmäls också alkohol- och narkotikarattfylleribrott. Rattfylleri (alkohol) har fortsatt att minska (–1 377 anmälda brott eller –11,0 procent sedan 2015) medan rattfylleribrott under narkotikapåverkan fortsätter att öka (+1 203 anmälda brott eller + 9,5 procent sedan 2015).

Regeringen beslutade den 22 augusti 2019 om kommittédirektiven Effektivare kontroller av yrkestrafik på väg (dir. 2019:51). En särskild utredare ska bl.a.

- genomföra en kartläggning och en analys av den nuvarande kontrollverksamheten av yrkestrafik (med yrkestrafik menas gods-, buss- och taxitrafik)
- föreslå hur kontrollverksamheten kan förbättras inom ramen för den befintliga ansvarsfördelningen, men också en ny samlad organisation för kontrollverksamheten
- analysera vilka ytterligare överträdelse av bestämmelser på yrkestrafikområden som bör vara föremål för en sanktionsväxling från straffrättsliga påföljder till sanktionsavgifter, och lämna förslag till hur systemet då bör utformas
- lämna förslag för att möjliggöra införande av s.k. trafiksäkerhetskontrollanter som ska ha till uppgift att utföra nykterhetskontroller
- utreda förutsättningarna för att tillåta myndigheter att utföra sållningsprov i fråga om narkotika, dvs. att testa förare utan misstanke om brott för att finna personer som framför fordon när de är påverkade av narkotika.

Det övergripande syftet med översynen är att skapa en ordning för att genom effektivare kontroller och sanktionssystem främja brottsbekämpningen och trafiksäkerheten samt åstadkomma en god social situation för förarna och en sund konkurrens inom yrkestrafiken.

Uppdraget ska delredovisas senast den 30 november 2020 och slutredovisas den 1 mars 2021.

Tidigare riksdagsbehandling

Utskottet har vid ett flertal tillfällen behandlat motionsyrkanden om trafikpolisen, senast i ett betänkande om polisfrågor i våras (bet. 2018/19:JuU10). Utskottet har tidigare avstyrkt motionsyrkanden om trafikpolisen med hänvisning till att det bör vara upp till Polismyndigheten att avgöra hur trafikpolisen ska organiseras och hur deras arbete ska bedrivas samt att det är Polismyndighetens uppgift att inom ramen för tilldelade anslag fördela sina resurser så att verksamheten fungerar så bra som möjligt.

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser att det kan vara av intresse att studera hur andra länder, t.ex. Tyskland, har organiserat sin trafikpolis. Som framgår ovan har också en särskild utredare fått i uppdrag att bl.a. kartlägga och analysera den nuvarande kontrollverksamheten av yrkestrafiken. Inom detta uppdrag bör det finnas utrymme att studera andra länders organisation av trafikpolisen. Enligt utskottet bör utredningens arbete inte föregripas. Det gäller även för de övriga frågor om trafikpolisens organisation som tas upp i här aktuella motionsyrkanden. Mot denna bakgrund avstyrks motionerna 2019/20:259 (C), 2019/20:530 (M), 2019/20:1040 (S), 2019/20:2390 (M), 2019/20:2597 (M) yrkande 29, 2019/20:2775 (KD) yrkandena 61 och 70, 2019/20:2974 (M), 2019/20:3069 (M) yrkande 15 och 2019/20:3347 (SD) yrkande 1.

Arbetet mot alkohol och narkotika i trafiken är mycket angeläget. Som utskottet anført ovan bör det dock vara Polismyndighetens uppgift att själv fördela sina medel inom ramen för tilldelade anslag så att myndighetens arbete mot alkohol och narkotika i trafiken fungerar så bra som möjligt. Utskottet noterar vidare att det framgår av polisens årsredovisning att det vid kontroller av förare av motordrivna fordon regelmässigt görs dels ett alkoholutandningsprov, dels en bedömning av eventuella symtom på drogpåverkan hos föraren. Som nämns ovan har också en särskild utredare nyligen getts i uppdrag att bl.a. lämna förslag för att möjliggöra införandet av s.k. trafiksäkerhetskontrollanter som ska ha till uppgift att utföra nykterhetskontroller och att utreda förutsättningarna för att tillåta myndigheter att utföra sållningsprov i fråga om narkotika, dvs. att testa förare utan misstanke om brott för att finna personer som framför fordon när de är påverkade av narkotika. Det finns inte skäl att i nuläget föregripa denna utredning. Sammantaget finner utskottet därför inte tillräckliga skäl att föreslå ett tillkännagivande om bl.a. mer resurser till nykterhetskontroller. Motion 2019/20:2775 (KD) yrkande 18 avstyrks därmed.

Djurskyddspolis

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om djurskyddspolis.

Jämför reservation 34 (SD).

Motionerna

I kommittémotion 2019/20:359 av Angelika Bengtsson m.fl. (SD) yrkande 4 begärs ett tillkännagivande om att inrätta en nationell djurskyddspolis. Motsvarande förslag framställs i kommittémotion 2019/20:602 av Yasmine Eriksson m.fl. (SD) yrkande 15, motion 2019/20:2688 av Richard Jomshof (SD) och i motion 2019/20:3222 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkande 1. I yrkande 2 i den sistnämnda motionen yrkas även att djurskyddspolisen bör samordnas centralt för att effektivisera arbetet och också ansvara för vidareutbildning inom djurskyddsområdet.

Bakgrund

Den 1 juni 2018 trädde nya regler i kraft som syftade till att renodla polisens arbetsuppgifter genom att flytta sådana uppgifter på djurområdet som inte kräver polisens särskilda befogenheter och kompetens till länsstyrelserna (prop. 2016/17:224, bet. 2017/18:JuU6, rskr. 2017/18:145). Polismyndigheten har inte längre det huvudsakliga ansvaret enligt djurskyddslagen (1988:534) för att transportera, förvara, sälja, skänka bort eller låta avliva djur och för att därefter administrera kostnader som detta har medfört. Vidare ska

länsstyrelserna ta emot underrättelser om att någon har avlivat ett svårt sjukt eller skadat djur enligt djurskyddslagen. De flesta av arbetsuppgifterna enligt lagen (2007:1150) om tillsyn över hundar och katter har också flyttats till länsstyrelserna. Polismyndigheten har dock även fortsättningsvis rätt att fatta beslut om omedelbara omhändertaganden av djur och ansvarar för att i ett inledande skede verkställa dessa omhändertaganden. Polismyndigheten beslutar även om omedelbart omhändertagande av en hund om det är nödvändigt för att förhindra att den orsakar skada eller avsevärd olägenhet.

Tidigare riksdagsbehandling

Utskottet har flera gånger tidigare behandlat yrkanden om att inrätta en nationell djurskyddspolis, senast i våras (bet. 2018/19:JuU10). Utskottet konstaterade då att det flera gånger tidigare avstyrkt motioner om att inrätta en nationell djurskyddspolis respektive att djurskyddspolisen ska samordnas centralt. Utskottet noterade också att riksdagen antagit regeringens förslag om att flytta sådana uppgifter på djurområdet som inte kräver polisens särskilda befogenheter och kompetens till länsstyrelserna i syfte att renodla polisens arbetsuppgifter. Mot denna bakgrund avstyrkte utskottet motionsyrkandena. Riksdagen följde utskottets förslag (rskr. 2018/19:191).

Utskottets ställningstagande

Utskottet gör ingen annan bedömning än tidigare i fråga om förslagen att inrätta en nationell djurskyddspolis respektive att djurskyddspolisen ska samordnas centralt. Samtliga motionsyrkanden i detta avsnitt avstyrks därför.

Gränskontroller

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om gränskontroller och inre utlänningskontroller.

Jämför reservation 35 (SD) och 36 (KD).

Motionerna

I kommittémotion 2019/20:2988 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkande 20 begär motionärerna mer resurser till polisen för att kunna verkställa avvísningar, utvisningar och fler inre utlänningskontroller.

I kommittémotion 2019/20:3121 av Paula Bieler m.fl. (SD) yrkande 10 begärs ett tillkännagivande om att de gränskontroller som infördes under krisen 2015 vid Öresundsbron och en rad hamnar i södra Sverige, och som sedan regelbundet förlängts vid flera tillfällen, ska permanentas för att kontrollera vilka som reser in i Sverige.

Bakgrund

Gränskontroll

Genom Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 562/2006 av den 15 mars 2006 om en gemenskapskodex om gränspassage för personer infördes ett gemensamt regelverk för passage av inre och yttre gränser.

Vid allvarliga hot mot den allmänna ordningen eller den inre säkerheten i en medlemsstat är det enligt artikel 25 och 28 i förordningen möjligt att tillfälligt återinföra gränskontroller vid inre gräns. Regeringen beslutade i november 2015 att införa sådana gränskontroller. Dessa har sedan dess förlängts flera gånger. Den 31 oktober 2019 beslutade regeringen om fortsatta gränskontroller vid inre gräns t.o.m. den 12 maj 2020. Beslutet fattades i enlighet med EU:s gemensamma lagstiftning och baserades på regeringens bedömning att det fortfarande finns ett hot mot den allmänna ordningen och den inre säkerheten i Sverige.

Polismyndigheten har i regleringsbrevet för budgetåret 2019 fått i uppdrag att göra de prioriteringar och vidta de åtgärder som krävs för att kunna bedriva en fullt fungerande ordinarie gränskontroll vid yttre gräns under årets samtliga månader. Myndigheten har därutöver fått i uppdrag att fortsätta att utveckla sin beredskap och förmåga att vid behov kunna bedriva en ändamålsenlig gränskontroll vid inre gräns.

Inre utlänningskontroll

Med inre utlänningskontroll avses en åtgärd som vidtas med stöd av 9 kap. 9 § utlänningslagen (2005:716). I bestämmelsen föreskrivs att en utlänningskontroll som vistas i Sverige är skyldig att på begäran av en polis överlämna pass eller andra handlingar som visar att han eller hon har rätt att uppehålla sig i Sverige. Utlänningen är också skyldig att efter kallelse av Migrationsverket eller Polismyndigheten komma till verket eller myndigheten och lämna uppgifter om sin vistelse här i landet.

Rikspolisstyrelsen har utfärdat föreskrifter och allmänna råd om inre utlänningskontroller (RPSFS 2011:4, FAP 273-1). Dessa gäller fortfarande. Av föreskrifterna framgår att inre utlänningskontroll ska bedrivas över hela det svenska territoriet och vara en integrerad del av polisens olika verksamhetsgrenar. Polismyndigheten bör i sin verksamhets- och personalplanering beakta behovet av inre utlänningskontroll.

Tidigare riksdagsbehandling

Gränskontroll

Frågan om att göra de tillfälliga inre gränskontrollerna permanenta behandlades senast i våras i ett betänkande om polisfrågor (bet. 2018/19:JuU10). Utskottet anförde då att regeringen gett Polismyndigheten ett nytt uppdrag att under 2019 göra de prioriteringar och vidta de åtgärder som

krävs för att kunna bedriva en fullt fungerande ordinarie gränskontroll vid yttre gräns under årets samtliga månader. Vidare konstaterade utskottet att regeringen har fattat beslut om fortsatt tillfällig gränskontroll vid inre gräns. Utskottet var därmed inte berett att ställa sig bakom motionsyrkandet.

Inre utlänningskontroll

Frågan om ökade resurser till polisen för att verkställa avvísningar, utvisningar och fler inre utlänningskontroller behandlades senast i betänkandet om polisfrågor i våras (se bet. 2018/19:JuU10). Utskottet anförde då att man vidhöll sin tidigare uppfattning att inre utlänningskontroller fyller en viktig funktion, men att polisen är bäst lämpad att bedöma i vilken omfattning de bör göras och var de gör mest nytta. Utskottet avstyrkte motionsyrkandet. Även i betänkande 2016/17:JuU18 och 2017/18:JuU13 har utskottet behandlat denna fråga och då avstyrkt förslaget.

Utskottets ställningstagande

Utskottet delar regeringens bedömning att det är viktigt att Polismyndigheten ser till att arbetet med återvändande när det gäller personer som saknar rätt att vistas i landet fortsätter och förbättras. Liksom tidigare anser utskottet också att de inre utlänningskontrollerna fyller en viktig funktion. Polismyndigheten är dock bäst lämpad att bedöma i vilken omfattning kontrollerna bör göras och var de gör mest nytta. Mot denna bakgrund avstyrks motion 2019/20:2988 (KD) yrkande 20.

Utskottet vidhåller vidare sin tidigare uppfattning och är inte berett att ställa sig bakom yrkandet om att permanenta de tillfälliga inre gränskontrollerna. Motion 2019/20:3121 (SD) yrkande 10 avstyrks därmed.

Polisens samarbete med Försvarsmakten

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om polisens samarbete med Försvarsmakten.

Jämför reservation 37 (SD).

Motionen

Adam Marttinen m.fl. (SD) anför i kommittémotion 2019/20:554 yrkande 27 att en utredning bör tillsättas för att se över Polismyndighetens möjlighet att stärka samarbetet med Försvarsmakten. En sådan utredning bör omfatta möjligheten att använda militära resurser vid gränskontroller för att frigöra polisiära resurser till brottsbekämpande verksamhet. Motionärerna vill även se

över möjligheterna att använda militära resurser för att bevaka utsatta polisstationer.

Bakgrund

Försvarsmakten kan, under vissa förutsättningar, lämna stöd till civil verksamhet. Detta stöd regleras bl.a. i lagen (2003:778) och förordningen (2003:789) om skydd mot olyckor, förordningen (2002:375) om Försvarsmaktens stöd till civil verksamhet, lagen (2006:343) och förordningen (2006:344) om Försvarsmaktens stöd till polisen vid terrorismbekämpning samt i förordningen (2017:113) om Försvarsmaktens stöd till polisen med helikoptertransporter.

Tidigare riksdagsbehandling

Motionsyrkanden om Försvarsmaktens stöd till polisen behandlades senast i ett betänkande om polisfrågor i våras (se bet. 2018/19:JuU10). Liknande motionsyrkanden har även behandlats i tidigare års betänkanden om polisfrågor (se bet. 2016/17:JuU18 och bet. 2017/18:JuU13). Utskottet har då anfört att det är viktigt att polisen i olika situationer kan samverka med andra myndigheter och på annat sätt få avlastning och hjälp i olika situationer. Utskottet ansåg dock att de bestämmelser som finns i t.ex. förordningen om Försvarsmaktens stöd till bl.a. polisen var ändamålsenligt utformade. Utskottet var mot den bakgrunden inte berett att ställa sig bakom motionerna.

Utskottets ställningstagande

Utskottet vidhåller sin tidigare inställning och är inte berett att ställa sig bakom ett tillkännagivande om en utredning av bl.a. möjligheten att använda militära resurser för att avlasta polisen. Motion 2019/20:554 (SD) yrkande 27 avstyrks därför.

Trygghetsberedning

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om att inrätta en trygghetsberedning.

Motionerna

I partimotion 2019/20:3106 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 6 begärs ett tillkännagivande om att tillsätta en trygghetsberedning. För att ta ett långsiktigt helhetsgrepp om trygghetsfrågorna vill motionärerna se en trygghetsberedning som, i likhet med Försvarsberedningen, genom breda överenskommelser

underlättar för polisen och övriga rättsvårdande myndigheter att planera sitt arbete långsiktigt. Även i kommittémotion 2019/20:3248 av Johan Hedin m.fl. (C) yrkande 1 framställs ett sådant förslag.

Bakgrund

Försvarsberedningen är ett forum för konsultationer mellan regeringen och representanter för de politiska partierna i riksdagen. Strävan är att nå en så bred enighet som möjligt om hur Sveriges försvars- och säkerhetspolitik ska utformas. Med utgångspunkt i bl.a. försvarsberedningens rapporter utformar regeringen sina förslag till riksdagen. Försvarsberedningen består av ledamöter från de åtta riksdagspartierna, sakkunniga och experter samt ett sekretariat (regeringens webbplats oktober 2019).

I det s.k. 34-punktsprogrammet med regeringens åtgärder mot gängkriminaliteten anförs i punkt 27 under rubriken Trygghetsberedning att en parlamentarisk beredning ska tillsättas för att ta fram en samlad målbild för det brottbekämpande och trygghetsskapande arbetet samt lämna förslag på långsiktiga åtgärder för ökad trygghet och minskad brottslighet. Förslagen ska vara grundade i evidens och beprövad erfarenhet. En analys av vilka förmågor som samhället bör kunna förvänta sig av rättsväsendet ska tas fram. Förslag ska också lämnas till en inriktning för en sammanhållen modern straffrätt, byggd på proportionalitet och syftande till lägre brottslighet, som är anpassad för att möta vår tids krav. Beredningen avses tillsättas hösten 2019 och kommer att arbeta under perioden 2020–2024.

Utskottets ställningstagande

Utskottet delar uppfattningen att det är viktigt att polisen och övriga myndigheter i rättskedjan kan planera sitt arbete långsiktigt. Som framkommer ovan avser regeringen också att tillsätta en trygghetsberedning. Enligt utskottet saknas det mot denna bakgrund skäl för riksdagen att göra ett sådant tillkännagivande som föreslås i motionerna i detta avsnitt, varför dessa avstyrks.

Utökning av antalet hyresnämnder

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om att utöka antalet hyresnämnder.

Motionerna

I motion 2019/20:289 av Robert Halef (KD) yrkar motionären att regeringen ska utreda möjligheten att inrätta ytterligare en hyresnämnd i Stockholm.

Enligt motionären skulle detta förkorta handläggningstiderna, vilket skulle medföra både att ärenden kan behandlas inom skäligen tid och att risken för svarshandel med hyreslägenheter minskas.

I motion 2019/20:3136 av Ingela Nylund Watz m.fl. (S) begärs ett tillkännagivande om behovet av att utöka antalet hyresnämnder för att förkorta handläggningstiderna och därmed snabbare kunna stävja olovlig andrahandsuthyrning. Motionärerna anför att man bör överväga att se över om det krävs fler hyresnämnder i de regioner i landet där problemen är störst.

Bakgrund

Hyres- och arrendenämnderna är självständiga, oberoende och opartiska myndigheter med dömande uppgifter. De har i stora delar samma funktion och organisation som de allmänna domstolarna och ingår i Sveriges Domstolar. De är dock inte domstolar i formell mening utan förvaltningsmyndigheter.

Hyres- och arrendenämnderna medlar i tvister som handlar om bostäder och lokaler, och i tvister mellan jordägare och arrendatorer. Nämnderna fattar också beslut i frågor om t.ex. skälig hyra, andrahandsuthyrning, bostadsrätt och ändringar av villkor i hyres- och arrendeavtal.

Enligt 8 kap. 29 § och 12 kap. 68 § jordabalken ska det finnas en arrendenämnd och en hyresnämnd i varje län. Regeringen får dock bestämma att ett annat område än ett län ska utgöra verksamhetsområde för arrendenämnden respektive hyresnämnden. I 1 § förordningen (1975:518) om rikets indelning i verksamhetsområden för hyresnämnd och arrendenämnd m.m. finns en uppställning över var i Sverige det finns hyresnämnder och arrendenämnder samt vilka län eller kommuner som ingår i verksamhetsområdet.

Det finns totalt åtta hyres- och arrendenämnder: fem mindre nämnder i Västerås, Linköping, Umeå, Jönköping och Sundsvall och tre större nämnder i Stockholm, Göteborg och Malmö. De åtta nämnderna skiljer sig åt vad gäller fördelning mellan olika ärendetyper, bl.a. beroende på hur hyres- och arrendemarknaden ser ut i olika delar av landet. Sett till det totala antalet inkomna ärenden under 2018 inkom 72 procent till de tre största nämnderna. Nämnden i Stockholm svarade för 44 procent (se Årsredovisningen för Sveriges Domstolar 2018, s. 64). I december 2018 hade de mindre nämnderna 3–9 anställda medan nämnden i Stockholm hade 42 anställda (motsvarande siffra för nämnderna i Malmö och Göteborg var 12 respektive 16).

Under den senaste femårsperioden har hyres- och arrendenämnderna haft ett genomsnitt på drygt 37 000 inkomna ärenden per år. År 2018 minskade såväl antalet inkomna som avgjorda ärenden jämfört med året före men låg på en högre nivå än genomsnittet för femårsperioden. Antalet balanserade ärenden ökade jämfört med året före och nivån låg över genomsnittet för femårsperioden. Den totala balansen i förhållande till det årliga ärendeinflödet uppgick till 20 procent 2018, vilket var en ökning med 2 procentenheter jämfört med året före. (Årsredovisningen för Sveriges Domstolar 2018, s. 64.)

Utskottets ställningstagande

När det gäller frågan om hur många hyresnämnder det ska finnas och var de ska vara lokaliserade har det enligt utskottets mening inte framkommit något som ger anledning för riksdagen att göra några sådana tillkännagivanden som efterfrågas i motionerna 2019/20:289 (KD) och 2019/20:3136 (S). Utskottet avstyrker därför motionsyrkandena.

Placering av häkte

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om geografisk placering av ett häkte.

Motionerna

I motion 2019/20:2243 av Åsa Coenraads (M) begärs ett tillkännagivande om att inrätta ett häkte i Västerås. Motionären anför att Västerås sedan oktober 2015 saknar häkte för personer som måste frihetsberövas under brottsutredningar och domstolsförhandlingar. Det har medfört att polisen och kriminalvården måste transportera häktade personer långa sträckor.

I motion 2019/20:2824 av Roger Haddad (L) begärs ett tillkännagivande om en långsiktig lösning för att bättre tillgodose behovet av häktesplatser i Västerås.

Bakgrund

Kriminalvården har 32 häkten på olika orter i Sverige. Av Kriminalvårdens årsredovisning för 2018 (s. 22) framgår att medelbeläggningen i häkte har fortsatt att öka och i genomsnitt var 1 929 intagna under 2018, vilket nästan är lika högt som det tidigare högsta årssnittet, som noterades 2004 och uppgick till 1 947 intagna. Kriminalvården anför vidare (s. 22):

Kriminalvården har under 2018 återöppnat 120 häktesplatser efter långa stängningar på häktet Kronoberg och i Göteborg. Därutöver har 44 nya häktesplatser öppnats i Helsingborg. Tillsammans med helårseffekten av att 40 nya häktesplatser öppnade i Gävle 2017 har Kriminalvården i snitt haft 181 fler tillgängliga ordinarie häktesplatser än under 2017, vilket dock inte har motsvarat det ökade antalet intagna i häkte.

Beläggningsgraden är cirka nittio procent i snitt över landet och under året. Notera att medelbeläggning enbart visar den genomsnittliga beläggningen under året. Det innebär att beläggningen enskilda dagar är både högre och lägre än medelbeläggningen för året. Beläggningen skiljer sig även åt mellan olika geografiska områden vilket leder till att vissa verksamhetsställen har högre beläggning medan andra har lägre beläggning. Värt att betona är att det finns tillfälliga beläggningstoppar som kan uppstå under kortare perioder vilket inte går att utläsa ur statistiken.

Antal intagna i häkte har i snitt varit drygt 200 fler än föregående år. Eftersom situationen i häkte ändrar sig mycket snabbt från en dag till en annan finns inte stora möjligheter att utnyttja de platser som inte befinner sig inom geografiskt räckhåll, vilket gör att överbeläggning är det enda alternativet när det inte finns lediga platser i närheten.

I slutet av 2015 stängdes häktet i Västerås av brandsäkerhetsskäl. Kriminalvården har därefter samverkat med polisen för att ta fram en lösning som kan tillgodose båda myndigheternas behov. Den myndighetsgemensamma utredning som genomfördes under hösten 2016 utmynnade i förslaget att etablera ett ersättningshäkte på anstalten Salberga, som ligger i Sala. Därefter har det gjorts en fördjupad utredning inom Kriminalvården om att eventuellt inrätta ett ersättningshäkte på Salberga, och hur ett sådant ska förhålla sig till etablering av ett solitärt häkte i Västerås. Den 12 juni 2017 fattade Kriminalvårdens generaldirektör beslut om att en ersättning för häktet Västerås ska ske på Salberga. Samråd med berörda myndigheter om lösningens varaktighet genomfördes under hösten 2017.

Den 15 januari 2018 beslutade Kriminalvården att häktet i Västerås flyttas permanent till Salberga. Enligt Kriminalvården har Salberga tillräcklig kapacitet för att täcka behovet av häktesplatser i Västmanland. Kriminalvården bedömer också att häktet ligger inom rimligt transportavstånd från de orter där övriga rättskedjan finns. De om- och tillbyggnader som krävs för ett häkte i Salberga beräknas kosta ca 100 miljoner kronor mot de 300 till 400 miljoner kronor som ett nybyggt häkte skulle kosta enligt Kriminalvårdens beräkningar.

Tidigare utskottsbehandling

Utskottet har flera gånger tidigare behandlat och avstyrkt motioner med förslag på var kriminalvårdsverksamhet, såsom häkten, bör lokaliseras. I betänkande 2014/15:JuU1 (s. 38) höll utskottet fast vid sin uppfattning att detta är angelägenheter som Kriminalvården bör avgöra utifrån de krav som ställs på verksamheten. Riksdagen följde utskottets förslag (rskr. 2014/15:77).

Även vid behandlingen av en motion från den allmänna motionstiden 2016/17 vidhöll utskottet denna uppfattning (bet. 2016/17:JuU1 s. 78 f.). Riksdagen följde utskottets förslag (rskr. 2016/17:90).

Utskottets ställningstagande

Utskottet håller fast vid sin uppfattning att frågan om lokalisering av häkten är en angelägenhet som Kriminalvården bör avgöra utifrån de krav som ställs på verksamheten. Utskottet avstyrker därför motionerna 2019/20:2243 (M) och 2019/20:2824 (L).

Reservationer

1. Åtterrapportering av vissa tillkännagivanden om rättsväsendet, punkt 2 (M)

av Johan Forssell (M), Mikael Damsgaard (M) och Sten Bergheden (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2019/20:3319 av Johan Forssell m.fl. (M) yrkande 16.

Ställningstagande

Vi anser att de åtgärder som regeringen vidtagit med anledning av riksdagens tillkännagivande om specialenheter inom Polismyndigheten som regeringen nu anser är slutbehandlat inte är tillräckliga för att tillkännagivandet ska kunna anses tillgodosett. Regeringen bör därför redovisa tillkännagivandet som åter öppet.

2. Vardagsbrott, punkt 3 (M, KD)

av Andreas Carlson (KD), Johan Forssell (M), Ingemar Kihlström (KD), Mikael Damsgaard (M) och Sten Bergheden (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna
2019/20:2832 av Ulf Kristersson m.fl. (M) yrkande 8 och
2019/20:3243 av Larry Söder m.fl. (KD) yrkande 57 och
bifaller delvis motion
2019/20:891 av Lars Beckman (M).

Ställningstagande

Vi vill se en nolltolerans mot all form av brottslighet – även den som ibland anses vara bagatellartad. Det gäller både brott som riktar sig mot enskilda och brott som riktar sig mot företag. Det handlar bl.a. om att skapa en miljö där

människor känner sig trygga och där handlingar som stör allmän ordning och säkerhet inte ska accepteras.

Ett framgångsrikt brottsbekämpande och förebyggande arbete kan inte bara ta sikte på den grövre kriminaliteten. Brott ska bekämpas, oavsett om de är stora eller små. Det kan t.ex. handla om snatteri, skadegörelse eller att inte köpa biljett i tunnelbanan. Genom att t.ex. utöka ordningsvaktens befogenheter och sätta upp fler övervakningskameror skapas bättre förutsättningar att även motverka mindre grova brott och ingripa mot alla typer av brott. I detta arbete bör polisen, och framöver även ordningsvakter, i högre grad få förutsättningar att samverka med såväl civilsamhället som lokala aktörer i näringslivet – dels för att upptäcka brott, dels för att förebygga brott genom att skapa tryggare miljöer.

Vidare måste åtgärder för att förstärka arbetet mot bluffakturor och olika upplägg för att lura företag och företagare vidtas. Omfattningen av bedrägerier med bluffakturor ökar, och det rör sig om miljontals kronor varje år. Det tar tid och kostar pengar att hantera. Polisen har svårt att prioritera utredningar av den här typen av bedrägerier, och upplevelsen bland de drabbade är att de kriminella ligger steget före när åtgärder vidtas.

Regeringen bör vidta åtgärder som tillgodoser det anförda.

3. Arbetsmiljöbrott, punkt 4 (V)

av Linda Westerlund Snecker (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2019/20:1633 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 9.

Ställningstagande

Få av de arbetsplatsolyckor med dödlig utgång som inträffat de senaste åren har prövats i domstol. I de flesta fall har inledda förundersökningar lagts ned utan åtal. En huvudorsak till detta är resursbrist och bristande specialkompetens inom rättsväsendet. Få utredare och åklagare arbetar specifikt med arbetsmiljöbrott. Jag anser att arbetsgivare som vållar en arbetstagares död ska ställas till svars, vilket kräver en förstärkning av rättsväsendets arbete med arbetsmiljöbrott. Polis och åklagare som utreder arbetsmiljöbrott bör tilldelas mer resurser för detta ändamål. Det bör även anställas fler poliser, utredare och åklagare som arbetar specifikt med arbetsmiljöbrott. Regeringen bör därför vidta åtgärder för att förstärka arbetet mot arbetsmiljöbrott.

4. Stödligor, punkt 5 (V)

av Linda Westerlund Snecker (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2019/20:528 av Linda Westerlund Snecker m.fl. (V) yrkande 2 och

bifaller delvis motionerna

2019/20:1310 av Åsa Coenraads (M),

2019/20:1946 av Ida Drougge (M) yrkande 2 och

2019/20:2945 av Edward Riedl (M).

Ställningstagande

Polisen har i sitt budgetunderlag till regeringen för 2020–2022 begärt mer pengar, totalt 600 miljoner kronor för perioden, för att klara gränsjobbet. Jag vill ta bort de inre gränskontrollerna och i stället satsa motsvarande resurser på att förstärka polisens arbete när det gäller att motverka angelägna problem som gränsöverskridande stödligor och trafficking av människor såväl för tvångsarbete som för sexuella ändamål.

Regeringen bör ge Polismyndigheten i uppdrag att satsa på arbetet med att motverka gränsöverskridande stödligor och trafficking.

5. Svarttaxi, punkt 6 (SD)

av Adam Marttinen (SD), Katja Nyberg (SD) och Bo Broman (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 6 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2019/20:379 av Eric Palmqvist m.fl. (SD) yrkande 7,

2019/20:2973 av Edward Riedl (M),

2019/20:2983 av Edward Riedl (M) och

2019/20:3347 av Thomas Morell m.fl. (SD) yrkande 49.

Ställningstagande

Trots att många turister uppfattar Sverige som ett modernt, säkert och rent land finns det inslag i vårt samhälle som riskerar att kraftigt försämra den bilden, vilket måste motarbetas. Utöver det ökande och allt rårare våldet i samhället finns det fler företeelser som kan påverka Sverigebilden negativt. Dit hör exempelvis oseriös taxiverksamhet och svarttaxi samt förekomsten av tiggeri och dubbel på gator och torg, som inte bara är negativt för Sveriges invånare utan allvarligt riskerar att skada besökarens syn på Sverige. Vi anser att regeringen ska arbeta för att stävja dessa fenomen. Vidare kan ett strängare regelverk när det gäller svarttaxiverksamhet behöva övervägas.

6. Miljöbrott, punkt 8 (KD)

av Andreas Carlson (KD) och Ingemar Kihlström (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 8 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2019/20:2761 av Kjell-Arne Ottosson m.fl. (KD) yrkande 58.

Ställningstagande

Vi kan konstatera att miljöbrott har likheter med ekonomisk brottslighet. De direkta skadeverkningarna av brottet är oftast diffusa men kan innebära långsiktiga och omfattande miljöskador och därmed även orsaka stora samhällskostnader. En lagföring är därför mycket viktig. Utredningarna är ofta komplicerade och kräver särskild yrkeskunskap och spetskompetens hos polis och åklagare. En särskild åklagarkammare (REMA) hanterar miljöbrotten, och denna har till största delen tillräcklig kapacitet och organisation. Däremot behöver polisens utredningsresurser förstärkas. Det är därför angeläget att se till att polisen har resurser för att kunna prioritera arbetet med miljöbrottslighet. Med en höjning av Polismyndighetens anslag stärks dessa möjligheter. Mer behöver dock göras och regeringen bör verka för detta.

7. En mer effektiv polis, punkt 13 (M)

av Johan Forssell (M), Mikael Damsgård (M) och Sten Bergheden (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 13 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2019/20:2832 av Ulf Kristersson m.fl. (M) yrkandena 2, 9 och 10 samt

2019/20:3248 av Johan Hedin m.fl. (C) yrkande 3,

bifaller delvis motion

2019/20:528 av Linda Westerlund Snecker m.fl. (V) yrkande 1 och

avslår motionerna

2019/20:553 av Adam Marttinen m.fl. (SD) yrkande 11,

2019/20:710 av Josef Fransson m.fl. (SD) yrkande 2 och

2019/20:898 av Lars Beckman (M).

Ställningstagande

Det råder bred politisk enighet i Sverige om att polisen ska ha 10 000 fler anställda senast 2024. Det finns dock ett uppenbart behov att förstärka polisens kapacitet att agera mot gängkriminaliteten redan i dag – vi kan inte vänta ända till 2024. Det handlar om att omedelbart förstärka lokalpolisområdena där gängen är som mest aktiva, att tillföra mer resurser till de enheter inom polisen som hanterar grova våldsbrott och att förstärka de s.k. aktionsgrupper som agerar inom ramen för den myndighetsgemensamma satsningen mot grov organiserad brottslighet.

Det är nödvändigt att följa upp polisens verksamhet såväl kvantitativt som kvalitativt. Uppföljningen ska hålla hög kvalitet och måtten ska vara ändamålsenliga. Måtten är relevanta för ett mer effektivt ansvarsutkrävande av chefer och för hur resurserna ska fördelas. En gedigen uppföljning är också central när införandet av reformer och nya arbetsrutiner övervägs. Många säger sig samtidigt vilja kopiera den amerikanska polisens arbetsmetoder på vissa håll i USA med ett tydligt ansvarsutkrävande av lokala polischefer baserat på färsk brottsstatistik. Självklart går det inte att kopiera modellen rakt av, men lokal brottsstatistik bör kunna göras offentlig för allmänheten, och polischefer ska kunna avkrävas ansvar för situationen i sin region eller sitt område. En sådan modell måste dock kombineras med betydande resurstillskott och tydligare mandat för polischefer att kunna fatta beslut.

Polisen har enligt lag bl.a. skyldighet att arbeta brottsförebyggande och svara för allmän ordning och säkerhet. Vi menar att detta uppdrag behöver konkretiseras eftersom otydligheter i denna del gör det svårare att utvärdera verksamheten. En utredning bör därför tillsättas för att skapa en tydligare definition av Polismyndighetens uppdrag samt precisera vilken förmåga polisen bör ha och vilka krav som bör ställas på myndigheten.

Även när det gäller polisens brottsförebyggande arbete finns behov av en utredning av vad som egentligen är polisens uppdrag. Den senaste utredningen har över 20 år på nacken. En ny sådan utredning skulle ha till uppgift att tydliggöra polisens uppdrag och vilken förmåga polisen ska ha på området.

Regeringen bör vidta åtgärder som tillgodoser det anförda.

8. En mer effektiv polis, punkt 13 (SD)

av Adam Marttinen (SD), Katja Nyberg (SD) och Bo Broman (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 13 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2019/20:553 av Adam Marttinen m.fl. (SD) yrkande 11,
bifaller delvis motionerna
2019/20:2832 av Ulf Kristersson m.fl. (M) yrkande 9 och
2019/20:3248 av Johan Hedin m.fl. (C) yrkande 3 och
avslår motionerna
2019/20:528 av Linda Westerlund Snecker m.fl. (V) yrkande 1,
2019/20:710 av Josef Fransson m.fl. (SD) yrkande 2,
2019/20:898 av Lars Beckman (M) och
2019/20:2832 av Ulf Kristersson m.fl. (M) yrkandena 2 och 10.

Ställningstagande

Vi anser att polisens verksamhet i för stor utsträckning utgår från kvantitativa resultat med fokus på brott som genererar mätbara resultat. Ambitionen bör i stället vara att alla brott ska utredas. När arbete behöver prioriteras bör det dock göras baserat på polisernas expertis. Vi menar att man bör sluta fokusera på s.k. pinnjakt och att polisiär verksamhet ska utvärderas med större fokus på kvalitativt arbete. Regeringen bör vidta åtgärder som tillgodoser det anförda.

9. En mer effektiv polis, punkt 13 (V)

av Linda Westerlund Snecker (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 13 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2019/20:528 av Linda Westerlund Snecker m.fl. (V) yrkande 1,
bifaller delvis motionerna
2019/20:2832 av Ulf Kristersson m.fl. (M) yrkande 9 och
2019/20:3248 av Johan Hedin m.fl. (C) yrkande 3 och
avslår motionerna

2019/20:553 av Adam Marttinen m.fl. (SD) yrkande 11,
 2019/20:710 av Josef Fransson m.fl. (SD) yrkande 2,
 2019/20:898 av Lars Beckman (M) och
 2019/20:2832 av Ulf Kristersson m.fl. (M) yrkandena 2 och 10.

Ställningstagande

Jag anser att polisens omorganisation har förbättrat förutsättningarna för polisens verksamhet, men att det trots detta finns flera problem som snarast behöver åtgärdas. Det behöver bl.a. vidtas åtgärder för att polisen ska nå målsättningen om bättre verksamhetsresultat och högre kvalitet i sitt arbete. Regeringen bör därför ge Polismyndigheten i uppdrag att stärka förmågan till strategisk planering och styrning, att utveckla uppföljningen och att stärka det lokala polisarbetet.

10. Fler poliser, punkt 14 (M)

av Johan Forssell (M), Mikael Damsgaard (M) och Sten Bergheden (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 14 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2019/20:3069 av Johan Forssell m.fl. (M) yrkande 1,
 bifaller delvis motionerna
 2019/20:553 av Adam Marttinen m.fl. (SD) yrkande 1,
 2019/20:823 av Richard Jomshof m.fl. (SD) yrkande 6,
 2019/20:2709 av Lars Püss (M) yrkande 1 och
 2019/20:3191 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 1 och
 avslår motion
 2019/20:553 av Adam Marttinen m.fl. (SD) yrkande 2.

Ställningstagande

Det behövs fler poliser för att öka upptäcktsrisken och vända brottsutvecklingen. Svensk polis har i dag svårt att klara sitt uppdrag. Trots att det behövs fler poliser har vi i dag färre poliser än när regeringen tillträdde. Det beror bl.a. på att alltför många poliser i dag lämnar yrket. Sedan 2014 har antalet poliser som slutat av andra orsaker än pension fördubblats. Samtidigt står platser på polisutbildningen tomma. Vi vill stärka Polismyndigheten med 10 000 fler polisanställda till 2024. Fler poliser behövs såväl i de större städerna som i glest befolkade delar av landet. Vår långsiktiga målsättning är att antalet poliser per capita i Sverige ska ligga i nivå med genomsnittet i EU.

Regeringen bör vidta åtgärder som tillgodoser det anförda.

11. Fler poliser, punkt 14 (SD)

av Adam Marttinen (SD), Katja Nyberg (SD) och Bo Broman (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 14 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna
2019/20:553 av Adam Marttinen m.fl. (SD) yrkandena 1 och 2 samt
2019/20:823 av Richard Jomshof m.fl. (SD) yrkande 6 och
bifaller delvis motionerna
2019/20:2709 av Lars Püss (M) yrkande 1,
2019/20:3069 av Johan Forssell m.fl. (M) yrkande 1 och
2019/20:3191 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 1.

Ställningstagande

Arbetet med att stärka Polismyndighetens personalstyrka, både polisutbildade och civilanställda, måste säkerställas. Arbetet med 10 000 fler polisanställda till 2024 bör kontinuerligt utvärderas och åtgärder vidtas om anställningstakten inte motsvarar det uppsatta målet. Av de 10 000 fler polisanställda bör minst 7 000 vara polisutbildade.

Att antalet poliser höjs är nödvändigt. För att säkerställa en kontinuerligt väl anpassad Polismyndighet bör det tas fram en målbild om hur många poliser det ska finnas jämfört med befolkningen. Ett sådant rikttal bör vara att det ska finnas 250 poliser per 100 000 invånare.

Regeringen bör vidta åtgärder som tillgodoser det anförda.

12. Fler poliser, punkt 14 (KD)

av Andreas Carlson (KD) och Ingemar Kihlström (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 14 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2019/20:3191 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 1,
bifaller delvis motionerna
2019/20:553 av Adam Marttinen m.fl. (SD) yrkande 1,
2019/20:823 av Richard Jomshof m.fl. (SD) yrkande 6,

2019/20:2709 av Lars Püss (M) yrkande 1 och
2019/20:3069 av Johan Forssell m.fl. (M) yrkande 1 och
avslår motion
2019/20:553 av Adam Marttinen m.fl. (SD) yrkande 2.

Ställningstagande

Sverige har för få poliser, och för få av dem är ute på gator och torg. Med dagens antal poliser är det svårt att bekämpa de gäng som tagit över i vissa utanförskapsområden och att samtidigt vara närvarande i små orter där polisen är nästan helt frånvarande i dag. För att åtgärda detta och se till att polisen kan vara närvarande i hela landet föreslår vi att Sverige ska ha 30 000 poliser 2024.

Vi vill anställa 10 000 fler poliser. För att snabbare få fler poliser föreslår vi en ettårig utbildning. Den ska utformas så att man efter den kan gå ut i tjänst i en ny polisanställningsform eller fortsätta studierna likt nuvarande polisutbildning. Vi föreslår också att både kommunerna och staten ska kunna finansiera tjänsterna men att Polismyndigheten ska vara huvudman.

Regeringen bör vidta åtgärder som tillgodoser det anförda.

13. Poliser i yttre tjänst, punkt 16 (M, KD)

av Andreas Carlson (KD), Johan Forssell (M), Ingemar Kihlström (KD),
Mikael Damsgaard (M) och Sten Bergheden (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 16 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2019/20:2832 av Ulf Kristersson m.fl. (M) yrkande 7.

Ställningstagande

Vi anser att fler poliser måste ut i yttre tjänst. Omorganisationen av polisen var nödvändig men när det gäller att få ut fler synliga poliser på gator och torg har omorganisationen tyvärr varit ett misslyckande. Syftet var att skapa en effektiv polisorganisation som också kom närmare medborgarna, men så är inte fallet i dag. På många håll upplevs polisen som frånvarande. Polisen bör därför få i uppdrag att säkerställa att fler poliser kommer ut i yttre tjänst. Det är helt avgörande för att vända den trygghetskris som Sverige just nu befinner sig i.

14. Civilanställda inom polisen, punkt 17 (SD)

av Adam Marttinen (SD), Katja Nyberg (SD) och Bo Broman (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 17 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna
2019/20:553 av Adam Marttinen m.fl. (SD) yrkande 9 och
2019/20:823 av Richard Jomshof m.fl. (SD) yrkande 5.

Ställningstagande

I Sverige ägnar poliser en för liten del av sin arbetstid till att patrullera bland allmänheten. En orsak till detta är de bisysslor som belamrar poliserna. Detta är arbetsuppgifter som civilanställda eller andra yrkesgrupper i samhället skulle kunna ta över. Det rör saker som tillståndsgivning för fyrverkerier och cirkustält, tillsyn av omhändertagna berusade personer, inspektion av farliga istappar, omhändertagande av hittegoods, handräckningstransporter mellan ungdomshem och dylikt.

Vi anser att poliser med flerårig polisutbildning ska utföra polisarbete, inte hantera ärenden där uppgifterna borde ligga på andra yrkesgrupper. I ett tryggt Sverige måste polisen ges tid att förebygga brott. Polisens brottsförebyggande och trygghetsskapande verksamhet bör därför renodlas genom en ökad anställning av civilanställda.

15. En lokalt förankrad polis, punkt 18 (M, KD)

av Andreas Carlson (KD), Johan Forssell (M), Ingemar Kihlström (KD), Mikael Damsgaard (M) och Sten Bergheden (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 18 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2019/20:3069 av Johan Forssell m.fl. (M) yrkande 2 och
bifaller delvis motion
2019/20:1419 av Olle Thorell m.fl. (S).

Ställningstagande

För att åstadkomma en mer lokalt förankrad polis med ökad närvaro och synlighet i hela landet anser vi att de nya poliser som tillkommer under denna mandatperiod i första hand ska placeras på lokalpolisområdesnivå. Det kommer att innebära fler synliga och närvarande poliser både i utanförskapsområdena runt våra städer och på landsbygden.

16. Specialenheter, punkt 19 (M)

av Johan Forssell (M), Mikael Damsgaard (M) och Sten Bergheden (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 19 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2019/20:2828 av Ulf Kristersson m.fl. (M) yrkande 49 och

2019/20:3063 av Johan Forssell m.fl. (M) yrkande 17 och

avslår motionerna

2019/20:282 av Mikael Larsson (C),

2019/20:554 av Adam Marttinen m.fl. (SD) yrkande 4,

2019/20:1906 av Josefin Malmqvist (M) yrkande 4,

2019/20:2032 av Ida Drougge (M) och

2019/20:3191 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 33.

Ställningstagande

Vi vill se mer specialiserade narkotikapoliser för att narkotikarelaterad brottslighet ska kunna bekämpas på ett effektivare sätt. Varje polisområde där narkotikahandeln är ett problem ska ha särskilda enheter med uppgift att förebygga och utreda narkotikabrottslighet. Regeringen bör vidta åtgärder för att tillgodose detta.

17. Specialenheter, punkt 19 (SD)

av Adam Marttinen (SD), Katja Nyberg (SD) och Bo Broman (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 19 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2019/20:554 av Adam Marttinen m.fl. (SD) yrkande 4 och
avslår motionerna
2019/20:282 av Mikael Larsson (C),
2019/20:1906 av Josefin Malmqvist (M) yrkande 4,
2019/20:2032 av Ida Drougge (M),
2019/20:2828 av Ulf Kristersson m.fl. (M) yrkande 49,
2019/20:3063 av Johan Forssell m.fl. (M) yrkande 17 och
2019/20:3191 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 33.

Ställningstagande

Organiserad brottslighet som dels är internationell, dels är landsomfattande inom Sverige bekämpas bäst av en del inom polisen som har ett övergripande nationellt ansvar för att bekämpa organiserad brottslighet. Det får vara upp till Polismyndigheten att närmare avgöra hur en sådan organisation ska se ut, men exempelvis kan huvudansvaret ligga under Nationella operativa avdelningen (Noa). För att underlätta och effektivisera ska den sekretess som ibland finns mellan myndigheter inte gälla när Noa efterfrågar information i fall kopplade till organiserad brottslighet.

Regeringen bör vidta åtgärder för att tillgodose det vi nu har anfört.

18. Specialenheter, punkt 19 (KD)

av Andreas Carlson (KD) och Ingemar Kihlström (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 19 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2019/20:3191 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 33 och
avslår motionerna
2019/20:282 av Mikael Larsson (C),
2019/20:554 av Adam Marttinen m.fl. (SD) yrkande 4,
2019/20:1906 av Josefin Malmqvist (M) yrkande 4,
2019/20:2032 av Ida Drougge (M),
2019/20:2828 av Ulf Kristersson m.fl. (M) yrkande 49 och
2019/20:3063 av Johan Forssell m.fl. (M) yrkande 17.

Ställningstagande

Criminal Assets Bureau på Irland har bedrivit ett framgångsrikt arbete sedan 1996. När byrån får ett domstolsbeslut gör de husrannsakan och beslagtar pengar, klockor, smycken, väskor och lyxbilar – om man inte kan förklara hur

man kommit över tillgångarna på laglig väg. Den irländska modellen vänder på bevisbördan. En person med dyr klocka, exklusiv bil eller mycket pengar på bankkontot behöver redogöra för och bevisa hur han eller hon tillskansat sig tillgångarna på laglig väg.

Vi menar att Sverige borde utreda hur det förhållningssättet skulle kunna införlivas i svensk kontext. Vad gäller arbetets organisation bör det övervägas om den svenska myndighetssamverkan kan ta efter Irlands modell med en särskild civilrättslig enhet eller om det bästa är ett fortsatt arbete i samverkan, men med starkare muskler och ett tydligt uppdrag på varje myndighet att prioritera arbetet.

19. Polishundar, punkt 21 (M, KD)

av Andreas Carlson (KD), Johan Forssell (M), Ingemar Kihlström (KD), Mikael Damsgaard (M) och Sten Bergheden (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 21 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2019/20:3063 av Johan Forssell m.fl. (M) yrkande 9 och

bifaller delvis motion

2019/20:531 av Lars Beckman (M).

Ställningstagande

Polismyndigheten använder sig i dag av ca 450 polishundar. Polishundar används dagligen bl.a. för att upprätthålla allmän ordning och söka efter olika typer av preparat såsom sprängmedel, vapen, narkotika, sedlar och brännbara vätskor runt om i Sverige, både i brottspreventivt syfte och på grund av att specifika tips har kommit in till Polismyndigheten. Enligt polisen skulle användningen av sökhundar sannolikt kunna öka om tillgången på hundar som uppfyllde de mentala och fysiska kraven ökade. Vi vill förstärka polisens hundresurs för att se till att antalet sökhundar med förmåga att söka efter vapen och narkotika blir fler.

Regeringen bör vidta åtgärder för att tillgodose det vi nu har anfört.

20. Polisutbildningen m.m., punkt 22 (M)

av Johan Forssell (M), Mikael Damsgaard (M) och Sten Bergheden (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 22 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2019/20:3069 av Johan Forssell m.fl. (M) yrkandena 7 och 8 samt avslår motionerna

2019/20:528 av Linda Westerlund Snecker m.fl. (V) yrkande 5,

2019/20:553 av Adam Marttinen m.fl. (SD) yrkandena 6 och 7,

2019/20:667 av Anders Hansson och Annicka Engblom (båda M) yrkandena 1 och 2,

2019/20:1491 av Lotta Olsson (M),

2019/20:2115 av Helena Gellerman (L),

2019/20:2349 av Lars Jilmstad (M) och

2019/20:2807 av Roger Haddad (L).

Ställningstagande

Polisycket är lika varierande som uppdraget. Polisutbildningen behöver därför anpassas för att bättre svara mot de behov som finns. Polisutbildningen ska vara utformad för att på ett ändamålsenligt sätt utbilda poliser till att kunna utföra ett gott polisarbete. Dagens utbildning är i stora delar bra men kan förbättras ytterligare, dels genom bättre möjligheter att utbilda sig på distans, dels genom mer befogenheter direkt i utbildningen. Det har bl.a. framförts att de nyutbildade poliserna behöver omfattande vidareutbildning för att klara det vardagliga polisarbetet. Vidare behöver polisen anställda med arbetslivserfarenhet från andra områden, t.ex. it-specialister, psykologer, beteendevetare och ekonomer. Även personer som rekryteras utifrån bör på sikt kunna bli poliser, med de befogenheter som tillkommer en polis. Det bör därför skapas tydligare möjligheter att få en anpassad polisutbildning för dem som har börjat arbeta hos polisen och har en särskild kompetens eller arbetslivserfarenhet från andra områden. Enligt vår mening är det önskvärt att även de som rekryteras utifrån på sikt ska bli poliser och ha alla de befogenheter som tillkommer en polis. Dessa frågor om polisutbildningens utformning skulle kunna övervägas inom ramen för en parlamentarisk utredning.

Vi vill också att polisutbildningen ska finnas i ännu fler delar av landet än vad regeringen har beslutat genom att uppdragsutbildning ges vid fler högskolor än i dag och att möjligheterna till distansutbildning byggs ut.

Regeringen bör vidta åtgärder som tillgodoser det anförda.

21. Polisutbildningen m.m., punkt 22 (SD)

av Adam Marttinen (SD), Katja Nyberg (SD) och Bo Broman (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 22 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2019/20:553 av Adam Marttinen m.fl. (SD) yrkandena 6 och 7 samt avslår motionerna

2019/20:528 av Linda Westerlund Snecker m.fl. (V) yrkande 5,

2019/20:667 av Anders Hansson och Annicka Engblom (båda M) yrkandena 1 och 2,

2019/20:1491 av Lotta Olsson (M),

2019/20:2115 av Helena Gellerman (L),

2019/20:2349 av Lars Jilmstad (M),

2019/20:2807 av Roger Haddad (L) och

2019/20:3069 av Johan Forssell m.fl. (M) yrkandena 7 och 8.

Ställningstagande

Utbildningens syfte är att åstadkomma kompetenta poliser som är väl förberedda för den vardag som väntar dem. Eftersom arbetsuppgifterna för en polis är många och av varierande slag är det vår åsikt att den del av utbildningen som rör juridik, konflikthantering och vapen- och taktikträning bör ta mer plats. Den del av utbildningen som består av mer teoretiska ämnen, som statsvetenskap och kriminologi, bör i stället begränsas.

Sammanfattningsvis föreslår vi en översyn av utbildningen för att utöka de praktiska ämnena och minska de teoretiska ämnena. Målet ska vara att poliser ska vara bättre förberedda för det kommande arbetet. Detta bör även kunna leda till att den totala utbildningstiden förkortas.

Vidare föreslår vi att antalet utbildningsplatser på polisutbildningen ökas för att kunna utbilda 7 000 nya poliser fram till 2025.

Regeringen bör vidta åtgärder för att tillgodose det vi nu har anfört.

22. Polisutbildningen m.m., punkt 22 (V)

av Linda Westerlund Snecker (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 22 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2019/20:528 av Linda Westerlund Snecker m.fl. (V) yrkande 5 och avslår motionerna

2019/20:553 av Adam Marttinen m.fl. (SD) yrkandena 6 och 7,

2019/20:667 av Anders Hansson och Annicka Engblom (båda M) yrkandena 1 och 2,

2019/20:1491 av Lotta Olsson (M),

2019/20:2115 av Helena Gellerman (L),

2019/20:2349 av Lars Jilmstad (M),

2019/20:2807 av Roger Haddad (L) och

2019/20:3069 av Johan Forssell m.fl. (M) yrkandena 7 och 8.

Ställningstagande

Polisutbildningen bör bli en högskoleutbildning med yrkesexamen. Det är viktigt att specialistkompetens inte bara hämtas utifrån utan att även kompetensen inom poliskåren höjs. Forskning och samverkan med andra utbildningsområden i kombination med en stark koppling till den polisära verksamheten krävs för att bl.a. utveckla mer effektiva metoder som är anpassade till dagens krav på polisen. Polisutbildningsutredningen har i sitt betänkande Polis i framtiden – polisutbildningen som högskoleutbildning (SOU 2016:39) bl.a. föreslagit att den nuvarande polisutbildningen ska omformas till en treårig högskoleutbildning. Jag anser att det är hög tid att regeringen presenterar en proposition utifrån Polisutbildningsutredningens betänkande.

Avsikten är inte att minska de praktiska momenten eftersom dessa är nödvändiga i polisens vardagliga arbete. Tvärtom tror jag på att förena teori och praktik. Som jämförelse kan tas socionomutbildningen som innehåller praktiska moment och leder till en akademisk examen. Fler karriärvägar inom Polismyndigheten öppnas för de studerande om utbildningen leder till en akademisk examen. Vidare stärks möjligheterna att forska efter avslutade studier.

Regeringen bör snarast återkomma till riksdagen med ett förslag som innebär att polisutbildningen blir en högskoleutbildning.

23. Rekrytering till Polismyndigheten, punkt 23 (M)

av Johan Forssell (M), Mikael Damsgaard (M) och Sten Bergheden (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 23 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2019/20:2832 av Ulf Kristersson m.fl. (M) yrkandena 3 och 4 samt

2019/20:3069 av Johan Forssell m.fl. (M) yrkandena 6 och 9 samt

avslår motionerna

2019/20:528 av Linda Westerlund Snecker m.fl. (V) yrkande 6,

2019/20:553 av Adam Marttinen m.fl. (SD) yrkandena 4 och 5 samt

2019/20:2501 av Cecilia Widegren (M) yrkande 1.

Ställningstagande

Vi vill möjliggöra för Polismyndigheten att återanställa pensionerade poliser och poliser som har lämnat yrket. Detta ska åstadkommas genom konkurrenskraftiga löner och villkor anpassade för den enskilda polisen. De poliser som på detta sätt återanställs kommer att kunna bidra med sin erfarenhet och samtidigt avlasta sina kollegor redan från första dagen.

Arbetet med att anställa fler civila utredare måste intensifieras. Vi vill också se en särskild satsning för att rekrytera administrativt stöd till utredningsverksamheten för att bistå poliser med enklare men tidskrävande sysslor, såsom förhørsutskrifter. Detta skulle innebära att polisiära resurser som annars hade gått åt till dessa sysslor kan frigöras.

Vi vill också att det ska genomföras riktade informationsinsatser bl.a. i de utsatta områdena för att få fler sökande till polisutbildningen. Rekryteringen bör dessutom ske mer aktivt över hela landet och med ett tydligt uppsökande syfte för att förmå fler att söka till polisutbildningen. Regeringen bör ge Rekryteringsmyndigheten ett sådant uppdrag.

24. Rekrytering till Polismyndigheten, punkt 23 (SD)

av Adam Marttinen (SD), Katja Nyberg (SD) och Bo Broman (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 23 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2019/20:553 av Adam Marttinen m.fl. (SD) yrkandena 4 och 5 samt

avslår motionerna

2019/20:528 av Linda Westerlund Snecker m.fl. (V) yrkande 6,

2019/20:2501 av Cecilia Widegren (M) yrkande 1,

2019/20:2832 av Ulf Kristersson m.fl. (M) yrkandena 3 och 4 samt

2019/20:3069 av Johan Forssell m.fl. (M) yrkandena 6 och 9.

Ställningstagande

Kraven för att bli antagen till polisutbildningen har historiskt sett varit höga, och många har sökt för att bli antagna. Denna ordning och dessa krav har garanterat den grundläggande kvalitet som är nödvändig för att upprätthålla en professionell poliskår som allmänheten kan ha förtroende för.

Till följd av yrkets förlorade status har antalet som kvalificerar sig till utbildningen minskat, trots att kraven har sänkts vid flera tillfällen. Samtidigt förekommer det påtryckningar från politiskt håll för att göra kåren mer heterogen. Hårda antagningskrav för att säkerställa kvaliteten har åsidosatts och ersatts av några av de lägsta antagningskraven i Norden, för att fylla platserna och uppnå mångfald och jämställdhet.

Vi tror inte att poliskrisen kan eller ska lösas med sänkta krav för att bli polis. Sådana lösningar snarare förvärrar problemet då personer som inte lämpar sig för att bli poliser belastar utbildningsväsendet. Poliskrisen måste i stället lösas genom ökade incitament för rätt person att söka sig till yrket. Man bör aldrig tumma på kvaliteten eller sänka förväntningarna på de sökande. De fysiska kraven vid antagningstesterna bör därför höjas till de tidigare, högre nivåerna, kravet på ett skrivet högskoleprov och prov i det svenska språket ska återinföras och begåvningskraven ska höjas.

Vidare finns i dag olika kriterier för att antas som avgörs av den sökandes kön. Muskelstyrkan graderas exempelvis på en niogradig skala, där män behöver uppnå kapacitet 6 medan kvinnor endast behöver uppnå kapacitet 3. Denna typ av kvotering medför endast nackdelar. Dels är det diskriminering för dem som förlorar sin plats trots att de presterar bättre än andra, dels skadar det förtroendet för dem som kvoteras in. Objektiva kvalifikationer ska avgöra huruvida en person är lämplig att genomföra en polisutbildning, inte personens kön eller etniska bakgrund. Polismyndigheten ska aldrig använda kvotering eller positiv särbehandling, vilket även omfattar riktade kampanjer med syftet att rekrytera personer från minoritetsgrupper eller av ett visst kön.

25. Rekrytering till Polismyndigheten, punkt 23 (V)

av Linda Westerlund Snecker (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 23 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2019/20:528 av Linda Westerlund Snecker m.fl. (V) yrkande 6 och avslår motionerna

2019/20:553 av Adam Marttinen m.fl. (SD) yrkandena 4 och 5,

2019/20:2501 av Cecilia Widegren (M) yrkande 1,

2019/20:2832 av Ulf Kristersson m.fl. (M) yrkandena 3 och 4 samt
2019/20:3069 av Johan Forssell m.fl. (M) yrkandena 6 och 9.

Ställningstagande

Det finns i dag svårigheter att få personer som klarar polisutbildningen att söka till den. Hälften av dem som söker till polisutbildningen är inte behöriga och en tredjedel inställer sig inte till uppropet. Detta påverkar möjligheten att få tillräckligt många poliser. Trots detta har antalet antagna till polisutbildningen fördubblats.

Vi måste få fler personer som både är lämpliga och klarar testerna att söka sig till polisutbildningen. Men att sänka kraven för att komma in på utbildningen är inte ett alternativ. Lämpligare är i stället att skapa fler ingångar till utbildningen. Alla som utbildas måste inte bli patrullerande poliser utan skulle i stället kunna utbilda sig till t.ex. it-utredare eller barnförhörare. Polisyrket är brett och då bör också ingångarna till utbildningen vara det.

Regeringen bör tillsätta en utredning för att se över möjligheterna att skapa fler ingångar till polisutbildningen.

26. Karriärvägar och höjda polislöner, punkt 24 (M, KD)

av Andreas Carlson (KD), Johan Forssell (M), Ingemar Kihlström (KD),
Mikael Damsgaard (M) och Sten Bergheden (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 24 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2019/20:3069 av Johan Forssell m.fl. (M) yrkande 3 och

2019/20:3191 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 2,

bifaller delvis motion

2019/20:553 av Adam Marttinen m.fl. (SD) yrkande 8 och

avslår motionerna

2019/20:553 av Adam Marttinen m.fl. (SD) yrkande 10 och

2019/20:1361 av Alexandra Anstrell och Maria Stockhaus (båda M).

Ställningstagande

För att möjliggöra en kraftig ökning av antalet poliser krävs betydande insatser. Trenden att erfarna poliser slutar i förtid måste dessutom brytas. För att göra polisyrket mer attraktivt behöver polisernas löner bli högre. Många poliser vittnar om lönen som det enskilt största skälet till de många polisavgångarna. Vi vill därför tillföra resurser som skulle möjliggöra en höjning av polisernas löner med i snitt 3 000 kronor i månaden.

Vidare har polisen i dag brist på utredare, inte minst beroende på att skottlossningar och mord tar så stora resurser i anspråk. Vi anser därför att det bör övervägas att återrekrytera pensionerade utredare med hjälp av en lönebonus. Regeringen bör vidta åtgärder som tillgodoser det anförda.

27. Karriärvägar och höjda polislöner, punkt 24 (SD)

av Adam Marttinen (SD), Katja Nyberg (SD) och Bo Broman (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 24 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2019/20:553 av Adam Marttinen m.fl. (SD) yrkandena 8 och 10,
bifaller delvis motion
2019/20:3069 av Johan Forssell m.fl. (M) yrkande 3 och
avslår motionerna
2019/20:1361 av Alexandra Anstrell och Maria Stockhaus (båda M) och
2019/20:3191 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 2.

Ställningstagande

Poliser själva upplever bristen på personal som den främsta orsaken till att uppkläringen av brott inte är högre. Samtidigt slutar allt fler poliser i förtid för att arbeta inom branscher med bättre villkor. Polisernas löner har släpat efter andra offentliganställdas, och detta är ett av de problem som leder till att många slutar. Det bidrar även till den successivt urholkade statusen för yrket, vilket förstärker effekten.

Som en del i att återupprätta polisyrkets status bör det därför göras en riktad lönesatsning. En riktad lönesatsning kommer att bidra till att fler väljer att utbilda sig till polis och att nuvarande poliser i högre utsträckning stannar kvar i yrket. En sådan satsning innebär även att tidigare poliser i högre utsträckning återvänder till yrket.

Vidare anser vi att det är viktigt med fler karriärvägar. Ett led i att öka incitamenten för poliser att stanna i organisationen är ökade möjligheter att avancera inom yrket. Fler uppsatta poster inom polisorganisationen bör kräva såväl polisutbildning som erfarenhet av polisiärt arbete. Ett sådant krav kommer även att medföra ett effektivare polisarbete samt att förtroendet inom organisationen stärks.

Regeringen bör vidta åtgärder som tillgodoser det anförda.

28. Deltidspoliser, punkt 25 (M)

av Johan Forssell (M), Mikael Damsgaard (M) och Sten Bergheden (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 25 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2019/20:3069 av Johan Forssell m.fl. (M) yrkande 13.

Ställningstagande

Vid vissa tillfällen finns det särskilda behov av fler poliser i tjänst. Vi anser därför att man bör öka möjligheten att införa deltidsanställda poliser. Det kan t.ex. handla om poliser som vill kombinera en annan anställning med att vara deltidspolis. Här bör räddningstjänsten kunna tjäna som förebild. Det största antalet anställda inom räddningstjänsten i Sverige utgörs av personer som har en deltidsanställning. Det är fråga om personer som är fullt utbildade brandmän men som har ett annat yrke vid sidan av brandmannayrket. Dessa deltidbrandmän tjänstgör när det finns behov av räddningstjänstinsatser.

På motsvarande sätt skulle fullt utbildade deltidspoliser – som tjänstgör som poliser vid behov – kunna fylla en viktig funktion. En ordning med deltidspoliser skulle kunna skapa förutsättningar att snabbt få tillgång till utbildad polis vid akuta behov. Fler deltidspoliser skulle också kunna vara ett sätt att se till att lands- och glesbygd kan få tillgång till fler poliser. Även om vissa orter har en jämförelsevis låg brottslighet måste det kunna finnas tillgång till polis de gånger någonting allvarligt inträffar och brott faktiskt begås.

Regeringen bör vidta åtgärder som tillgodoser det anförda.

29. Beredskapspolis, punkt 26 (SD, KD)

av Andreas Carlson (KD), Adam Marttinen (SD), Katja Nyberg (SD), Bo Broman (SD) och Ingemar Kihlström (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 26 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2019/20:553 av Adam Marttinen m.fl. (SD) yrkande 24 och

2019/20:3191 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 13.

Ställningstagande

Beredskapspolisen var civilpliktiga poliser som kunde kallas in vid allvarliga eller omfattande störningar på samhället ur ordnings- eller säkerhetssynpunkt. Beredskapspolisen avskaffades 2012, men behovet kvarstår.

Vid en terrorattack eller större händelse kan det vara helt avgörande att snabbt förstärka bemanningen för att säkra tryggheten för befolkningen. Med tanke på de kravaller som utspelat sig exempelvis i Husby och andra utanförskapsområden de senaste åren, liksom risken för ytterligare terrorattacker, tycks behovet vara större än någonsin av en förstärkningsresurs till polisen. Beredskapspolisen hade också kunnat vara polisen behjälplig under skogsbränderna de senaste åren.

Eftersom det bara gått några år sedan beredskapspolisen avskaffades har många fortfarande en färsk utbildning som beredskapspolis. En kortare kurs för att uppdatera kunskaperna borde därför räcka för dem. Med mycket kort varsel skulle därmed beredskapspoliser kunna stärka t.ex. situationer som uppstår vid gränskontroller, uppföljning av id-kontroller och vid stora trafikkontroller.

Beredskapspolisen vore ett bra komplement till polisen och bör därför återinföras.

30. Trafikpolisens organisation, punkt 28 (M)

av Johan Forssell (M), Mikael Damsgaard (M) och Sten Bergheden (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 28 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna
2019/20:2597 av Jessika Roswall m.fl. (M) yrkande 29,
2019/20:2974 av Edward Riedl (M) och
2019/20:3069 av Johan Forssell m.fl. (M) yrkande 15 och
avslår motionerna
2019/20:259 av Martina Johansson och Mikael Larsson (båda C),
2019/20:530 av Lars Beckman och Ann-Britt Åsebol (båda M),
2019/20:1040 av Pia Nilsson (S),
2019/20:2390 av Lars Beckman och Ann-Britt Åsebol (båda M),
2019/20:2775 av Magnus Jacobsson m.fl. (KD) yrkandena 61 och 70 samt
2019/20:3347 av Thomas Morell m.fl. (SD) yrkande 1.

Ställningstagande

Inom Europa arbetar länder på olika sätt för att komma till rätta med den olagliga yrkestrafiken. Tyskland har ett system med en federal myndighet för

godstransporter (BAG) som inkluderar en effektiv trafikpolis med ett tydligt uppdrag. Andra länder har hårda kontroller för att minska brott mot kör- och vilotider med höga böter som följd om man bryter mot dessa. Man bör därför studera hur trafikpolisen fungerar i andra europeiska länder för att hitta goda exempel på hur svensk trafikpolis skulle kunna organiseras och arbeta på ett effektivare sätt.

Alltför många utsätter i dag sina medtrafikanter för livsfara genom att välja att köra påverkade av alkohol eller andra droger. Det är en brottslighet som i huvudsak bara kan begränsas med regelbundna kontroller och en synlig polis på våra vägar. Kameror kan bidra med att beivra fortkörningar men inte rattfylleri. Många gånger upptäcks även annan typ av brottslighet vid polisens stickprovskontroller. Det trafikövervakande arbetet har minskat de senaste åren. Därför bör det göras en översyn av polisens samlade trafikövervakande arbete. Även i detta bör det ingå en studie av hur trafikövervakande arbete genomförs i andra jämförbara länder.

Regeringen bör vidta åtgärder som tillgodoser det anförda.

31. Trafikpolisens organisation, punkt 28 (SD)

av Adam Martinen (SD), Katja Nyberg (SD) och Bo Broman (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 28 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2019/20:3347 av Thomas Morell m.fl. (SD) yrkande 1,

bifaller delvis motion

2019/20:2775 av Magnus Jacobsson m.fl. (KD) yrkandena 61 och 70 samt avslår motionerna

2019/20:259 av Martina Johansson och Mikael Larsson (båda C),

2019/20:530 av Lars Beckman och Ann-Britt Åsebol (båda M),

2019/20:1040 av Pia Nilsson (S),

2019/20:2390 av Lars Beckman och Ann-Britt Åsebol (båda M),

2019/20:2597 av Jessika Roswall m.fl. (M) yrkande 29,

2019/20:2974 av Edward Riedl (M) och

2019/20:3069 av Johan Forssell m.fl. (M) yrkande 15.

Ställningstagande

Vi anser att det behöver införas en specialenhet inom polisen för att kontrollera den yrkesmässiga och den gränsöverskridande tunga trafiken och säkerställa att exempelvis cabotageregler följs eftersom den svenska åkeribranschen sedan EU-inträdet har utsatts för en ökande konkurrens från övriga

medlemsländer samtidigt som den gränsöverskridande tunga trafiken i princip har avreglerats på grund av obefintliga kontroller vid gränsen och brister i kompetens, resurser och juridiska möjligheter.

Ett sannolikt behov av kontrollanter för stora delar av vägnätet bör vara ca 700 personer, för att svara upp mot kontrolldirektivet. Dessa tjänstemän ska vara välutbildade och tillhöra en dedikerad specialenhet inom polisen, som ska ha ansvaret för kontroll på vägar och i företagens lokaler. All personal ska ha befogenheter att utföra relevanta kontroller, rapportera förare eller åkeriägare, hindra fortsatt färd och gripa misstänkta brottslingar. All personal i yttre tjänst ska vara beväpnad eftersom andelen beväpnade brottslingar har ökat i samhället och de kriminella uteslutande brukar någon form av vägfordon.

Regeringen tillkännagav i slutet av augusti 2019 att en utredning tillsätts för att effektivisera kontrollerna. Det är dock bekymmersamt att en utredning ska pågå ända till den 1 mars 2021 innan regeringen fattar beslut i frågan. Det finns ett akut behov av en ny specialutbildad styrka på 500 poliser med tillhörande utbildningsplatser motsvarande 50 personer om året, utöver befintliga resurser om ca 200 tjänstemän.

32. Trafikpolisens organisation, punkt 28 (KD)

av Andreas Carlson (KD) och Ingemar Kihlström (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 28 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2019/20:2775 av Magnus Jacobsson m.fl. (KD) yrkandena 61 och 70,
bifaller delvis motion

2019/20:3347 av Thomas Morell m.fl. (SD) yrkande 1 och
avslår motionerna

2019/20:259 av Martina Johansson och Mikael Larsson (båda C),

2019/20:530 av Lars Beckman och Ann-Britt Åsebol (båda M),

2019/20:1040 av Pia Nilsson (S),

2019/20:2390 av Lars Beckman och Ann-Britt Åsebol (båda M),

2019/20:2597 av Jessika Roswall m.fl. (M) yrkande 29,

2019/20:2974 av Edward Riedl (M) och

2019/20:3069 av Johan Forssell m.fl. (M) yrkande 15.

Ställningstagande

Svensk åkerinäring är i dag utsatt för en hård, osund internationell konkurrens. Samtidigt som svenska lastbilschaufförer får betala tusentals svenska kronor vid överträdelse av kör- och vilotiderna kör många utländska åkare längre än

vad som är tillåtet enligt EU-regler. Polisens kontroller av lastbilstrafiken måste intensifieras för att en sund konkurrens ska fungera i praktiken. Utvecklingen med allt färre trafikpolisier behöver vändas. I dag är risken för liten för att utländska lastbilar åker fast. Erfarenheter från exempelvis Danmarks arbete med att motverka illegala cabotagettransporter visar att det krävs dels lagändringar, dels att polisen har tillräckliga resurser för att lyckas stävja fusket.

Det är viktigt att polisen har tillräckliga resurser för att följa upp regelefterlevnaden i trafiken. I Sverige har trafikpoliserna blivit allt färre under de senaste åren. Regeringen bör vidta åtgärder för att säkerställa att antalet trafikpolisier successivt kan öka.

33. Nykterhetskontroller, punkt 29 (KD)

av Andreas Carlson (KD) och Ingemar Kihlström (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 29 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2019/20:2775 av Magnus Jacobsson m.fl. (KD) yrkande 18.

Ställningstagande

Varje år skadas hundratals människor allvarligt i trafikolyckor där alkohol och/eller narkotika är inblandad. Vi anser att det inte ska vara tillåtet att köra med alkohol eller andra droger i kroppen, vare sig på land, på sjön eller i luften. Det är därför viktigt att fortsätta det förebyggande arbetet med nolltolerans mot alkohol och narkotika i trafiken och se till att polisen ges tillräckliga resurser för nykterhetskontroller och möjlighet att beivra överträdelser.

Regeringen bör vidta åtgärder som tillgodoser det anförda.

34. Djurskyddspolis, punkt 30 (SD)

av Adam Marttinen (SD), Katja Nyberg (SD) och Bo Broman (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 30 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2019/20:359 av Angelika Bengtsson m.fl. (SD) yrkande 4,

2019/20:602 av Yasmine Eriksson m.fl. (SD) yrkande 15,
2019/20:2688 av Richard Jomshof (SD) och
2019/20:3222 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkande 1 och
bifaller delvis motion
2019/20:3222 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkande 2.

Ställningstagande

Djuren kan inte föra sin egen talan, vilket gör dem beroende av människan och vår välvilja. Därför är det viktigt att arbetet med djur och brott mot djur sköts på ett korrekt och effektivt sätt. Dessvärre kräver denna typ av arbete ofta både resurser och specialkompetens, som är ovanlig inom den ordinarie polisorganisationen.

I flera delar av landet har polisen inrättat avdelningar med djurskyddspoliser. Syftet med att inrätta en särskild djurskyddspolis är framför allt att samordna verksamheten, att utveckla det förebyggande arbetet samt att öka lagföringen och skapa en mer rättssäker hantering av brott mot djur. Detta är en positiv utveckling, men det finns ett stort behov av att ta ett nationellt grepp. I Sverige har satsningarna på djurpoliser än så länge varit av mindre och lokal karaktär, men de finns i större format bl.a. på Malta och i USA. De lokala satsningarna i Sverige har lyfts fram som ett föregångsexempel och har varit uppskattade av såväl polisen som allmänheten. Arbetet med djur har effektiviserats, och långa handlägningsprocesser har kortats ned.

Vi vill att det införs en djurskyddspolis på nationell nivå. För att djurskyddspolisen inte ska ta resurser från den övriga polisverksamheten vill vi att det införs en särskild utbildning för att rekrytera ny kompetent personal.

Regeringen bör enligt vår mening återkomma med ett förslag om att inrätta en nationell djurskyddspolis.

35. Gränskontroller, punkt 31 (SD)

av Adam Marttinen (SD), Katja Nyberg (SD) och Bo Broman (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 31 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2019/20:3121 av Paula Bieler m.fl. (SD) yrkande 10 och
avslår motion
2019/20:2988 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkande 20.

Ställningstagande

Krisen 2015 tvingade regeringen att införa gränskontroller vid Öresundsbron och en rad hamnar i södra Sverige. Dessa kontroller har sedan regelbundet förlängts vid flera tillfällen, och därtill utökats till att gälla fler gränsövergångar och färjelägen. Syftet har också formulerats om till att mer gälla säkerhet och terrorism, utöver utlänningskontroll. Det är vår uppfattning att dessa gränskontroller ska permanentas, med permanent infrastruktur för att kontrollera vilka som reser in i Sverige.

Gränskontrollerna ska utformas på sådant sätt att de inte blir till hinder för trafiken, särskilt i den känsliga Öresundsregionen. Om möjligt ska Sverige samarbeta med exempelvis Danmark för att förbättra formerna för gränskontrollen. Infrastrukturen bör lämpligtvis utformas så att den också kan tjäna till annan brottsbekämpning, exempelvis av vapen- och narkotikasmuggling.

Regeringen bör vidta åtgärder som tillgodoser det anförda.

36. Gränskontroller, punkt 31 (KD)

av Andreas Carlson (KD) och Ingemar Kihlström (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 31 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2019/20:2988 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkande 20 och
avslår motion

2019/20:3121 av Paula Bieler m.fl. (SD) yrkande 10.

Ställningstagande

För att upprätthålla legitimiteten i, och förtroendet för, asylrätten och Sveriges reglerade migrationspolitik är det viktigt att återvändandet fungerar och att det är en tydlig skillnad mellan ett ”ja” och ett ”nej” i asylprocessen. För att polisen ska kunna verkställa avvísningar och utvisningar och även i större utsträckning genomföra inre utlänningskontroller behövs mer resurser till polisen.

Regeringen bör vidta åtgärder som tillgodoser det anförda.

37. Polisens samarbete med Försvarsmakten, punkt 32 (SD)

av Adam Marttinen (SD), Katja Nyberg (SD) och Bo Broman (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 32 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2019/20:554 av Adam Marttinen m.fl. (SD) yrkande 27.

Ställningstagande

Polismyndigheten har en ansträngd situation, bl.a. till följd av gängkriminalitet och ett växande antal utanförskapsområden parallellt med en otillräcklig ekonomi under en längre period. Det krävs därför nya möjligheter att avlasta Polismyndigheten så att polisen kan ägna sig åt kärnuppdraget.

En utredning bör tillsättas för att se över Polismyndighetens möjlighet att samarbeta med Försvarsmakten med ändamålet att samarbetet bör stärkas. Särskilt bör det vid vissa tillfällen vara möjligt att använda militära resurser vid gränskontroller för att frigöra polisiära resurser till brottsbekämpande verksamhet. En sådan utredning bör även omfatta möjligheterna att använda militära resurser för att bevaka utsatta polisstationer och för att ge understöd till Tullverket så att de i större utsträckning kan agera mot införsel av illegala vapen.

Regeringen bör vidta åtgärder som tillgodoser det anförda.

Särskilda yttranden

1. Statens budget inom utgiftsområde 4, punkt 1 (M)

Johan Forssell (M), Mikael Damsgaard (M) och Sten Bergheden (M) anför:

Riksdagen har genom sitt beslut den 27 november 2019 fastställt att de samlade utgifterna för utgiftsområde 4 inte får överstiga 51 731 092 000 kronor 2020 (bet. 2019/20:FiU1). Eftersom Moderaternas förslag till anslag inom utgiftsområdet ligger över den nivån kan vi inte reservera oss till förmån för detta förslag. Moderaternas budgetalternativ bör ses som en helhet. Därför väljer vi att avstå från ställningstagande och lägger i stället fram ett särskilt yttrande om Moderaternas politik inom utgiftsområde 4.

Moderaternas samlade förslag när det gäller statens budget och riktlinjer för den ekonomiska politiken finns i partimotion 2019/20:3060 Återupprätta samhällskontraktet – en budget för Sverige. Där framgår att vi vill återupprätta samhällskontraktet genom betydande ökning av de generella statsbidragen till välfärden och den största trygghetssatsningen i modern tid. Det handlar om att förbättra sammanhållningen mellan både stad och land och över generationer i en tid när samhällskontraktet hotas av utbredd otrygghet och bristande välfärd. Trots en stark konjunktur under flera år står Sverige i dag sämre rustat än när vi gick in i den. I motionen prioriteras därför det som är viktigast för Sverige. Det handlar inte minst om hur Sverige ska få fler jobb och högre tillväxt. Det behöver löna sig bättre att jobba. I motionen tas ett stort grepp kring bidragen och det föreslås att skatten på arbete sänks i alla inkomstgrupper. Den innehåller också ett förslag till ett omfattande elektrifieringspaket med satsningar på bl.a. fjärde generationens kärnkraft. Vidare utökas undervisningstiden i skolan så att alla ungdomar ska kunna möta framtiden med rätt kunskaper.

I budgetmotionen finns också förslag till ram för utgiftsområde 4. Förslaget till statens budget för 2020 inom utgiftsområde 4 läggs fram i kommittémotion 2019/20:3319 och kan sammanfattas enligt följande.

Att lag och ordning upprätthålls är en förutsättning för att samhället ska fungera. Brottslighet drabbar människors både faktiska och upplevda frihet såväl som hela samhällsekonomin. Centralt för att minska brottsligheten är att det finns tillräckligt många poliser och att de kan göra tillräckligt noggranna brottsutredningar så att brott kan klaras upp och sedan beivras.

Det råder brist på poliser i Sverige. Antalet poliser ligger kvar på samma nivå som när regeringen tillträdde trots att befolkningen blivit större. Polistätheten är låg och antalet poliser i yttre tjänst har minskat påtagligt de senaste åren. Det kommer att ta mycket lång tid innan antalet poliser märkbart börjar öka. Polisen upplevs som frånvarande, inte minst i glest befolkade delar av landet. På grund av det ökade trycket på polisens utredningsresurser tvingas

polisen prioritera bland anmälningar om brott. Det behövs därför betydligt fler poliser än i dag.

En ökad trygghet bygger på att Sverige får fler synliga poliser i alla delar av landet. Ökningen av antalet poliser under kommande år ska i första hand ske nära medborgarna, på lokalpolisområdesnivå, för att öka polisens synlighet och närvaro i hela landet. Det kräver ökade resurser till polisen. Dessutom behöver polisyrket bli mer attraktivt med högre lön, och fler ska kunna bli poliser genom betald polisutbildning.

Vi anser även att Polismyndigheten behöver ökade resurser för att kunna återanställa pensionerade poliser och poliser som lämnat yrket. Det ska också vara möjligt för polisen att rekrytera administrativt stöd till utredningsverksamheten för att bistå poliser med enklare men tidskrävande sysslor, såsom förhørsutskrifter. Vidare behöver polisens förmåga att klara upp brott förbättras, och det behövs även en förstärkning och utbyggnad av Nationellt forensiskt centrum.

Moderaterna är fast övertygade om att det i huvudsak är poliser som ska ha till uppgift att upprätthålla ordningen i samhället samt förebygga och utreda brott. Men fram till dess att polisen nått sin fulla kapacitet bör i stället ordningsvakter användas för att bidra mer än i dag till polisens arbete. Ordningstvakterna kan användas av polisen som en brottsförebyggande och trygghetsskapande åtgärd på platser där polisiär eller samhällelig närvaro behövs, exempelvis på lokala torg och i bostadsområden. Det kan även handla om att frigöra polisiära resurser genom att ordningstvakterna utför tidskrävande sysslor såsom transporter och omhändertagande av berusade personer. På så sätt stärks kapaciteten här och nu.

För att stärka polisens förmåga vill vi även se mer kameraövervakning runt om i landet och öka polisens hundresurs. För att inte missa kontakter med människor som vill anmäla brott eller komma med värdefulla tips är det också viktigt att polisen säkerställer att det går att nå myndigheten inom rimlig tid även vid icke akuta ärenden. Vidare behöver gränspolisverksamheten stärkas.

Det grova våldet har nått historiskt höga nivåer i Sverige. Skjutningar och sprängningar sker statistiskt sett varje dag. Kriminaliteten hotar inte bara enskilda människors liv utan hela det svenska samhällskontraktet. Det skadar det förtroende och den tillit som vårt samhällsbygge vilar på. Vi vill därför ge rättsväsendet fler verktyg mot brottsligheten, exempelvis dubbla straff för kriminella som begått gängrelaterad brottslighet, ett kronvitnesssystem, ett system med visitationszoner och ett system med vistelseförbud där kriminella förbjuds återvända till sitt gamla område. Vi vill också pröva ett system med anonyma vittnen och slopa straffrabatten för unga som är 18–21 år.

Det försämrade säkerhetsläget och ökande hot i vår omvärld ställer större krav på Säkerhetspolisens förmåga. Enligt Säkerhetspolisen växer de extremistiska miljöerna i Sverige samtidigt som vi ser ett ökat behov av skydd mot terrorism. Säkerhetspolisen har till uppgift att förebygga, förhindra och upptäcka terroristbrottslighet. Det handlar både om att utreda begångna brott och om att stoppa nya terrordåd. Moderaterna vill mot den bakgrunden

förstärka myndighetens kapacitet att bekämpa terrorism med mer utredningsresurser. Vi vill även skala upp myndighetens brottsförebyggande arbete. Syftet är att förhindra att IS-terrorister, och andra personer som har avsikt och förmåga att begå terroristattentat i Sverige, begår sådana attentat. De som förbereder eller planerar denna typ av dåd ska lagföras och dömas. Genom ökade resurser får Säkerhetspolisen bättre möjligheter att punktmarkera potentiella terrorister och IS-återvändare. Resurserna innebär att myndigheten kan öka bemanningen och i högre grad följa de hotaktörer som bedöms vilja skada vårt samhälle.

För att rättsväsendet ska fungera effektivt krävs det att varje myndighet är rätt dimensionerad i förhållande till uppgiften och att myndigheterna har rätt förutsättningar att utreda och lagföra brott. För att möta brottsutvecklingen i samhället behöver antalet åklagare bli fler. Många brott kräver alltmer komplicerade och tidskrävande utredningar. Det är vidare av stor betydelse att Åklagarmyndigheten, inte minst på grund av utbildningstiden för åklagare, får långsiktiga förutsättningar att anställa fler medarbetare. Görs inte detta riskeras den långsiktiga kompetensuppbyggnaden inom myndigheten och åklagarna kan bli en flaskhals i rättsväsendet. Vi vill även att Riksenheten för säkerhetsmål och Riksenheten för internationell och organiserad brottslighet vid Åklagarmyndigheten ska förstärkas så att inga terroristbrott och krigsbrott ska förbli outhärliga.

Ärendemängden i domstolarna har ökat och förväntas öka under de kommande åren. Moderaternas satsningar på fler poliser och åklagare kommer på sikt att öka måltillströmningen i betydande omfattning, vilket kommer att ställa krav på förstärkta resurser. Utöver ett större ärendeflöde kräver också brottslighetens allt grövre art förstärkta resurser samtidigt som hög säkerhet behövs i domstolarna. Läget är i dag mycket ansträngt och stora resurser behöver tillföras.

Det är uppenbart att det behövs fler platser i häkten och anstalter. Vi anser att det behövs en kapacitetsgenomlysning av kriminalvården för att ta fram en konkret och långsiktig plan för Kriminalvårdens expansion och framtida fängelseetableringar. Redan här och nu kan dock mycket göras för att förbättra situationen. Det handlar om att förkorta tiden mellan dom och verkställighet, att häktade ska kunna påbörja verkställigheten tidigare i domstolsprocessen, att bättre utnyttja befintlig kapacitet genom dubbelbeläggning på fängelserna men även att betydligt fler utländska medborgare ska avtjäna straff i sina hemländer.

Det behövs ett starkare fokus på de unga personer som rekryteras och används av de kriminella gängerna. Moderaterna vill därför inrätta en ny enhet hos Kriminalvården för unga mellan 15 och 18 år som gjort sig skyldiga till grova brott. Syftet är inte främst att straffa, utan att använda åtgärder som har bättre förutsättningar att lyckas där Kriminalvården har särskild kompetens.

Avslutningsvis anser vi att brottsofferperspektivet behöver stärkas i svenskt rättsväsen. Den person som har utsatts för ett brott ska alltid kunna räkna med stöd. Den kränkning som brottsoffret lidit efter att ha utsatts för brott bör i

skadeståndshänseende värderas högre för att stå i bättre överensstämmelse med de etiska och sociala värderingar som är rådande i dag. Nivån på kränkingsersättningen till brottsoffer bör därför fördubblas.

2. Statens budget inom utgiftsområde 4, punkt 1 (SD)

Adam Marttinen (SD), Katja Nyberg (SD) och Bo Broman (SD) anför:

Riksdagen har genom sitt beslut den 27 november 2019 fastställt att de samlade utgifterna för utgiftsområde 4 inte får överstiga 51 731 092 000 kronor 2020 (bet. 2019/20:FiU1). Eftersom Sverigedemokraternas förslag till anslag inom utgiftsområdet ligger över den nivån kan vi inte reservera oss till förmån för detta förslag. Sverigedemokraternas budgetalternativ bör ses som en helhet. Därför väljer vi att avstå från ställningstagande och lägger i stället fram ett särskilt yttrande om Sverigedemokraternas politik inom utgiftsområde 4.

Sverigedemokraternas samlade förslag när det gäller statens budget finns i partimotion 2019/20:2682. I den motionen finns också förslag till ram för utgiftsområde 4. Förslaget till statens budget för 2020 inom utgiftsområde 4 läggs fram i kommittémotion 2019/20:2632. Sverigedemokraternas budgetalternativ när det gäller utgiftsområde 4 innebär följande.

Att upprätthålla lag och ordning tillhör statens kärnuppgifter och måste prioriteras mycket högt. Dit rättsstaten inte når tar andra, informella strukturer över och den enskildes rätt till skydd och säkerhet blir en angelägenhet för olika självutnämnda aktörer, vilket uppenbart är en grogrund för organiserad brottslighet.

För närvarande håller en situation på att cementeras, där ett sextiotal områden klassificeras som antingen ”utsatta”, ”riskområden” eller ”särskilt utsatta”, vilket innebär att polis, ambulans, räddningstjänst och andra viktiga samhällsfunktioner inte kan fungera normalt.

Enligt Brottsförebyggande rådet ökar antalet brott mot enskild person, antalet skottlossningar blir fler och andelen kvinnor som utsätts för sexualbrottslighet skjuter i höjden. Detta i en situation där tekniska framsteg, exempelvis övervakningskameror, faktiskt har potentialen att stävja grov brottslighet.

Denna utveckling är intimt förknippad med Sveriges misslyckade migrations- och integrationspolitik, i kombination med att rättsväsendets resurser och befogenheter inte håller jämna steg med behoven.

Problematiken är komplex och har både sociala och kulturella dimensioner. Den långsiktiga lösningen ligger i en kombination av utbildning, socialpolitik, nationell sammanhållning och inte minst en verklighetsförankrad migrationspolitik. Det mest akuta behovet är dock lag och ordning, vilket åtminstone delvis är en resursfråga.

Just nu finns det ett odiskutabelt behov av betydligt fler poliser ute i verkligheten, vilket i realiteten endast kan uppnås genom att mer resurser tillförs Polismyndigheten. Det ligger utanför politikens område att i detalj

reglera löner eller det exakta antalet poliser, men den resursförstärkning som Sverigedemokraterna föreslår bör innebära betydande lönepåslag för poliser i yttre tjänst. En särskild lönesatsning främjar kvarstannandet av medarbetare vid myndigheten samt skapar incitament för återrekrytering av poliser som för närvarande arbetar med annat.

I syfte att frigöra polisiär kompetens anser vi även att administrativ personal bör anställas i större utsträckning. Genom att fördela administrativa uppgifter eller andra icke polisiära uppgifter till sådan personal kan de som har polisutbildning arbeta med kärnverksamheten, vilket bör leda till större effektivitet.

Dessutom behöver polisens utrustning förbättras och moderniseras. Det handlar dels om den utrustning poliserna själva bär, såsom skyddsvästar, kommunikationsutrustning och förstärkningsvapen, dels om kostnader för utvecklade it-system och utökad kamerabevakning.

Organiserad tillgreppsbrottlighet bedrivs till stor del av internationella brottsnätverk. För att beivra och förhindra den gränsöverskridande kriminaliteten vill vi förstärka resurserna till gränspolisen. I en tid av ökande allvarlig brottlighet bör vidare den nationella insatsstyrkans kapacitet utvecklas i syfte att förenkla agerande på fler platser samtidigt. Eftersom behovet av forensiska undersökningar i brottmål förutses öka anser vi även att det behövs en resursförstärkning av verksamheten vid Nationellt forensiskt centrum.

För att bidra med resurser för att möta tillfälliga behov av förstärkning vid extraordinära händelser föreslår vi att den tidigare nedlagda beredskapspolisen ska återinföras. Vid en terrorattack eller en större händelse kan detta vara avgörande för att säkra tryggheten för befolkningen. Mot bakgrund av de kravaller som utspelat sig i utanförskapsområden de senaste åren, liksom risken för ytterligare terrorattacker, tycks behovet vara större än någonsin av en förstärkningsresurs till polisen.

Terrorism och extremism ökar internationellt, så även i Sverige. Oavsett förövarnas politiska åskådning är enskilda terrordåd svåra, ibland omöjliga, att förutse. Förekomsten av återvändande från Islamiska staten måste emellertid betraktas som en särskild risk. Då Sveriges lagstiftning ännu är synnerligen underutvecklad ökar Säkerhetspolisens behov av att effektivt kunna följa sådana individer. Arbetet mot terrorism och bevakningen av radikala, våldsbenägna miljöer måste prioriteras.

Då Polismyndigheten stegvis utvidgas krävs även en utökad kapacitet hos Åklagarmyndigheten. Myndighetens prognos tillgodoses för 2020 men beräknas behöva ytterligare resurser under återstående anslagsperiod. Vidare ökar Ekobrottsmyndighetens ärendeflöde och enskilda ärenden blir alltmer komplexa. Utredningsresurser behöver således tillföras.

Med en förstärkning av rättsväsendet som helhet kan antalet mål som behöver avgöras antas öka. Domstolarna kan då inte tillåtas bli en fördröjande del av rättsväsendet. I syfte att möta en ökad måltillströmning, kompetensförsörjning och behov av viss digitalisering och fortsätta arbetet

med utökad trygghet och säkerhet vid domstolarna anser vi att Sveriges Domstolar behöver tillföras ytterligare resurser.

Även Kriminalvården är i akut behov av stärkt finansiering. Anstalter och häkten har åtminstone periodvis varit överbelagda och aktuella straffskärpningsåtgärder kommer att förvärra situationen. Medel krävs för en skyndsamt utbyggnad av nationella anstalter och vid behov ska platser kunna hyras utomlands. Även transportverksamheten behöver förbättras.

Vi vill även att staten ska ta ansvar för att betala ut utdömda skadestånd till brottsoffer genom införande av en statlig skadeståndsgaranti.

Slutligen vill vi stärka anslagen för rättsliga biträden. Med en ökad måltillströmning tillkommer ytterligare behov av rättsliga biträden. Rättsliga biträden är en essentiell del av tryggheten för den enskilde vid domstol och viktiga för den enskildes möjlighet att föra sin talan.

3. Statens budget inom utgiftsområde 4, punkt 1 (V)

Linda Westerlund Snecker (V) anför:

Riksdagen har genom sitt beslut den 27 november 2019 fastställt att de samlade utgifterna för utgiftsområde 4 inte får överstiga 51 731 092 000 kronor 2020 (bet. 2019/20:FiU1). Eftersom Vänsterpartiets förslag till anslag inom utgiftsområdet ligger över den nivån kan jag inte reservera mig till förmån för detta förslag. Vänsterpartiets budgetalternativ bör ses som en helhet. Därför väljer jag att avstå från ställningstagande och lägger i stället fram ett särskilt yttrande om Vänsterpartiets politik inom utgiftsområde 4.

Vänsterpartiets samlade förslag när det gäller statens budget finns i partimotion 2019/20:2915 En plan för jämlikhet och grön omställning. Där tas ett helhetsgrepp om de växande klyftorna. Vi vill att Sverige åter ska bli världens mest jämlika land. Vi vet att ekonomisk jämlikhet är bra för ett lands utveckling. I jämlika samhällen är hälsan bättre, tryggheten större, den ekonomiska tillväxten högre. Även skolresultat och kreativitet påverkas positivt och jämställdheten mellan kvinnor och män har kommit längre. Under de senaste decennierna har ojämlikheten i samhället ökat. Samtidigt har skattesystemets omfördelning kraftigt försämrats. Den relativa fattigdomen har fördubblats på mindre än tio år samtidigt som ekonomiskt starka grupper har fått det allt bättre. Trots detta lägger regeringen fram ett budgetförslag som främst gynnar rika män på välfärdens bekostnad. De nödvändiga satsningarna på välfärden uteblir, trots att det runtom i Sverige kommer rapporter om stora nedskärningar inom skolan, barnpsykiatrin, äldreomsorgen och sjukvården. Vänsterpartiet har andra prioriteringar. Därför lägger vi fram en plan med reformer för att öka jämlikheten i samhället bl.a. genom satsningar på den generella välfärden, satsningar som sätter de ekonomiskt mest utsatta och miljön och klimatet i fokus. Förslagen finansieras framför allt genom höjda kapitalbeskattningar och genom att höja skatten för höginkomsttagare.

I budgetmotionen finns också förslag till ram för utgiftsområde 4. Förslaget till statens budget för 2020 inom utgiftsområde 4 läggs fram i kommittémotion 2019/20:2698 och kan sammanfattas enligt följande.

Sverige har länge varit ett land med lägre kriminalitet än många andra länder. Det är inte för att vi haft längre straff eller fler poliser på gatorna. Det har däremot en direkt koppling till att vi haft ett starkt välfärdssamhälle med en välfungerande omsorg och skola samt tillgång till arbete och bostäder. Men det gäller inte längre överallt. De ökande klassklyftorna har slitit isär samhället. Det har gjort att en organiserad brottslighet med löften om snabba pengar kunnat växa fram och slå rot. Många ungdomar som inte ser någon väg framåt genom studier och arbete lockas av möjligheten att tjäna pengar och vinna anseende genom brott. En del förorter har drabbats av öppen narkotikahandel, våldsbrott och organiserad kriminalitet under många år utan att samhället har reagerat tillräckligt. På landsbygden ger 112 beskedet att det inte finns någon polis att skicka. I denna brottslighets spår finns mänskliga tragedier. Där finns människor som dödas och människor som skadas för livet. Genom samhällets segregation, som håller människor från olika bostadsområden och klasser borta från varandra, ökar avståndet mellan människor. Det skapar avstånd som bäddar för starka åsikter om grupper som sällan eller aldrig träffar varandra och bara hör talas om när det handlar om problem, som kriminalitet eller höga sociala kostnader.

Det är Vänsterpartiets absoluta övertygelse att en stark, gemensamt finansierad och jämlik välfärd med en väl fungerande skola, fritidsverksamhet, sjukvård, socialtjänst, låg arbetslöshet och ett starkt socialt försäkringssystem är det bästa sättet att motverka klassamhället och att förebygga kriminalitet. Samtidigt måste grov brottslighet som gängkriminalitet och våldsbejakande extremism bekämpas på ett effektivt sätt med hjälp av lagstiftning som bygger på de grundläggande rättsliga principerna i en rättsstat. I stället för att hasta igenom ny straffrättslig lagstiftning som under tidigare mandatperioder bör det förebyggande arbetet förbättras. Förutsättningarna för att tillämpa befintlig lagstiftning ska vara goda och lagstiftningen måste förstärkas där behov finns så att brottsbekämpningen blir effektiv. Vidare måste de som har till uppgift att motverka, förhindra och lagföra grov brottslighet få rätt resurser för att fullgöra sin uppgift.

Vänsterpartiet vill ha en lokal och närvarande polis. En polis som känner sitt bostadsområde, som skapar trygghet och stabilitet. En polis som är engagerad i sitt arbete, som har en hög kompetens om den lokala brottsproblematiken och som kan både förhindra dödsskjutningar och prata i bostadsområdets skola. Jag ser med allvar på att poliserna är för få på landsbygden och att avstånden är väldigt långa för vissa patruller.

Parallellt med den stora omorganisationen 2015 har polisen haft en ökad arbetsbörda och fler uppgifter, t.ex. upprätthållande av gränskontroller. Polisen har i sitt budgetunderlag till regeringen för 2020–2022 begärt mer pengar för att klara gränsjobbet. Jag vill ta bort de inre gränskontrollerna och i stället satsa motsvarande resurser på att förstärka polisens arbete när det

gäller att motverka gränsöverskridande stöldlikor och trafficking. Vänsterpartiet gör även ytterligare omDispositioner av anslaget dels för att Polismyndigheten ska kunna verka för att rättegångar där barn utsatts för brott ska hållas inom tre månader, dels för att satsa resurser på att motverka illegala godstransporter. Jämfört med regeringens förslag innebär förslagen dock inga förändringar av anslagsnivån för 2020.

Vänsterpartiet avvisar regeringens föreslagna satsning om hemlig dataavläsning och föreslår därför en minskning av anslaget till Säkerhetspolisen jämfört med regeringen 2020.

Vidare är det min uppfattning att Åklagarmyndigheten och Sveriges Domstolar bör tillföras ytterligare resurser för att kunna verka för att rättegångar där barn utsatts för brott ska kunna hållas inom tre månader.

Kriminalvården behöver ytterligare resurser i syfte att inrätta behandlingsprogram för personer som begått hedersrelaterade brott. Vidare föreslår Vänsterpartiet en omDispositioner av Kriminalvårdens anslag för att användningen av intensivövervakning med elektronisk kontroll inom frivården ska byggas ut för personer som dömts till fängelse i upp till ett år.

Avslutningsvis avvisar Vänsterpartiet den av regeringen föreslagna minskningen om 6,6 miljoner kronor till rättsliga biträden och föreslår i stället en ökning av anslaget 2020 med motsvarande belopp.

4. Statens budget inom utgiftsområde 4, punkt 1 (KD)

Andreas Carlson (KD) och Ingemar Kihlström (KD) anför:

Riksdagen har genom sitt beslut den 27 november 2019 fastställt att de samlade utgifterna för utgiftsområde 4 inte får överstiga 51 731 092 000 kronor 2020 (bet. 2019/20:FiU1). Eftersom Kristdemokraternas förslag till anslag inom utgiftsområdet ligger över den nivå kan vi inte reservera oss till förmån för detta förslag. Kristdemokraternas budgetalternativ bör ses som en helhet. Därför väljer vi att avstå från ställningstagande och lägger i stället fram ett särskilt yttrande om Kristdemokraternas politik inom utgiftsområde 4.

Kristdemokraternas samlade förslag när det gäller statens budget finns i partimotion 2019/20:3341. Där framgår att vi sätter välfärd och trygghet före annat. För att uppnå detta krävs det reformer som stärker samhällsgemenskapen. Vi vill med våra förslag skapa förutsättningar för ett samhälle med god ekonomisk tillväxt och ett företagsklimat som står sig starkt i den allt hårdare globala konkurrensen. En välfungerande ekonomisk politik ger oss resurser att satsa på välfärden, såsom en god vård och omsorg och en bra skola. Med genomtänkta reformer kring arbetsmarknaden och i skattepolitiken kan vi förbättra människors möjlighet att lämna arbetslöshet och utanförskap. Den ekonomiska politiken ska också stärka familjerna och det civila samhället, vilket är en grund för ett samhälle byggt på gemenskap där människor känner tillit till varandra.

Kristdemokraternas förslag till statsbudget innehåller stora resurstillskott till vård, omsorg, socialtjänst och rättsväsen för att främja välfärd och trygghet

för alla. Bland annat ska kommunsektorn få ytterligare generella tillskott. Vidare föreslår vi att det tillskjuts långt mer resurser än vad regeringen föreslår till rättsväsendets myndigheter. Vi lägger också fram flera förslag för att stoppa rekryteringen av unga till kriminalitet. Vi vill skapa fler jobb för de som står utan, genom skattereformer som gör det mer lönsamt att arbeta och får fler jobb att växa fram. Vi vill också reformera bostadsmarknaden så att fler kan flytta till den plats där utbildningen eller jobbet finns.

Samtidigt som vi genomför reformer för att lösa problem här och nu lägger vi fokus på förebyggande åtgärder som ökar människors livskvalitet, men också avlastar välfärdens verksamheter. En viktig del i detta arbete är att sätta in insatser för unga i riskzonen innan de fastnar i kriminalitet.

I budgetmotionen finns också förslag till ram för utgiftsområde 4. Förslaget till statens budget för 2020 inom utgiftsområde 4 läggs fram i kommittémotion 2019/20:2727. Kristdemokraternas budgetalternativ när det gäller utgiftsområde 4 innebär följande.

En fungerande rättsordning är oumbärlig för ett gott samhälle. Rättsväsendet måste utvecklas så att det kan möta morgondagens behov och påfrestningar och garantera medborgarna rättstrygghet i ett internationaliserat samhälle. I ett gott samhälle överförs de demokratiska värdena och värderingarna från generation till generation. Utan dessa kommer relationerna mellan människor inte att fungera i vardagslivet. Tilliten och förtroendet utgår från att respekten för varje människas unika värde är införlivad hos varje medmänniska. Rättsstatens uppgift är att ge en ram för dessa värden. Den ska syfta till att skapa en samlevnad med trygghet och respekt mellan människor och bidrar därmed också till att upprätthålla samhällets grundvärden.

Den kristdemokratiska rättspolitikens bygger på insikten om människans ofullkomlighet. Brottlighet har alltid förekommit och kommer alltid att förekomma. Staten ska sträva efter att begränsa brottsligheten så långt det är möjligt. Det är avgörande för att upprätthålla människors förtroende för polisen och det övriga rättsväsendet.

Polisen ska vara effektiv och ges de verktyg som behövs för att på ett slagkraftigt och rättssäkert sätt komma åt vardagsbrottsligheten. Detta är viktigt för att allmänhetens förtroende för polisen och det övriga rättsväsendet ska upprätthållas.

Svensk polis står i dag inför stora utmaningar. Situationen är mycket ansträngd. I ljuset av gängskjutningar som förekommer i de utsatta områdena runt om i landet dräneras polisens resurser. Den utvecklingen förstärks ytterligare av att brotten är svårutredda eftersom få är villiga att prata med polisen. Polisen behöver kraftiga resurstillskott för att med uthållighet stävja utvecklingen. I första hand måste fler poliser anställas.

Vi menar att all brottslighet, även vardagsbrottsligheten, måste bekämpas. I dag är upplklaringsprocenten oroväckande låg. Det finns därför en betydande risk att många i dag uppfattar att polisanmälningar vid exempelvis bostadsinbrott görs för att få ut ersättning från försäkringsbolaget. Detta är

mycket olyckligt eftersom det leder till att allmänheten förlorar sitt förtroende för polis och rättsväsen.

Brottsligheten måste mötas med både kortsiktiga och långsiktiga åtgärder. Snabba insatser krävs exempelvis genom lokal polisverksamhet, samarbete mellan polis och socialtjänst samt då det gäller unga människor mellan skola, föräldrar, väl fungerande ungdomsrotlar och narkotikarotlar.

Det långsiktiga arbetet som handlar om förebyggande insatser är också av största vikt. Vi hävdar att de vuxnas insatser betyder mycket för att få barn och unga att avstå från att börja begå brott. Föräldrar och andra vuxna som har ansvar för barnuppfostran måste därför stöttas i sin uppgift. Det är de vuxna i familjen och i skolan som ska ge ungdomarna deras identitet och sociala trygghet, inte gängmedlemmar som i många förorter till storstäderna. Vi måste också kunna stötta de vuxna så att de kan vara närvarande och delaktiga i de ungas liv. Fasthet och konsekvens är viktiga signaler i detta preventiva arbete. Att de vuxna i familjen får mer tid för barnen har en rad positiva följdverkningar för barnen. Det är i sig brottsförebyggande. Familjestabilitet bör därför eftersträvas som ett grundläggande mål för samhället och även som en brottsförebyggande resurs.

Svensk polis har en mycket ansträngd situation. Nu krävs stora satsningar under lång tid för att tillföra polisen rätt resurser. Som ett led i att nå 10 000 fler polisanställda till 2024 vill vi införa en ettårig utbildning och göra det möjligt för kommunerna att finansiera lokala poliser.

Det behövs fler poliser, men det räcker inte som lösning på problemen inom svensk polis. Den stora utmaningen är att få de som i dag arbetar som poliser att stanna kvar i yrket. Många poliser känner stor frustration och otillräcklighet i en allt tuffare arbetsmiljö. Det krävs åtgärder som förbättrar arbetssituationen för svensk polis och höjer attraktiviteten för yrket så att inte fler poliser väljer att sluta. Därför ligger vår riktade lönesatsning kvar. Dessutom behövs en satsning för att locka tillbaka pensionerade poliser som arbetat som utredare, då de många utredningarna om mord och skjutningar sväljer alltför mycket resurser.

De strukturella problemen inom Polismyndigheten behöver åtgärdas. För att åstadkomma detta krävs enligt vår mening ett förstärkt ledarskap inom hela myndigheten. Lokalpolisområdescheferna har i dag inte fullt mandat att fatta beslut som rör den egna verksamheten. Lokala polischefer ska ges ett starkare mandat över verksamheten. De ska förfoga över sin egen budget och fatta anställningsbeslut och därmed bättre kunna möta de behov som finns lokalt.

Vi föreslår att ett nytt organ inom polisen inrättas, Polisens forskningsinstitut. Polisenära forskning är avgörande för att mäta effekten av olika polisiära taktiker och tillvägagångssätt och för att utveckla arbetsmetoder. Vidare behöver polisens arbetsuppgifter renodlas, och det kan ske med hjälp av fler civilanställda som kan frigöra polisiära resurser. Vi anser även att polisen behöver få de resurser som krävs för att förstärka gränskontrollerna.

Vi föreslår vidare att beredskapspolisen återinförs. Beredskapspoliser är civilpliktiga poliser som kan kallas in vid allvarliga eller omfattande störningar i samhället ur ordnings- eller säkerhetssynpunkt. På så sätt kan polisiära resurser som i dag används för exempelvis bevakning frigöras och polisens förmåga höjas.

Vi vill se en förstärkning av hela rättsväsendet, bl.a. genom att på sikt tillföra Åklagarmyndigheten ytterligare resurser. På grund av en ökad måltillströmning är kostnadsutvecklingen inom domstolarna större än väntat. För att klara av ärendemängden behöver Sveriges Domstolar tilldelas ytterligare resurser. Den allt hårdare kriminaliteten ställer också högre krav på säkerhet för domstolarna. Vi vill också se domstolar på fler platser i Sverige än i dag.

Kriminalvården är i dag hårt ansträngd. Det behövs ytterligare resurser, både för att möta behovet av fler platser och för att möjliggöra en bra miljö. En bra miljö i kriminalvården är en förutsättning för rehabilitering av de intagna. Vi vill även att det ska inrättas en särskild enhet inom Kriminalvården för unga gängmedlemmar. En sådan enhet skulle behöva utveckla det återfallsförebyggande arbetet och avhopparverksamheten samt använda individanpassade program i högre utsträckning. Vidare vill vi stärka de nationella expertteamerna mot våldsbejakande extremism.

Alla människor har rätt att känna sig trygga i vardagen. En minskad brottslighet är det bästa sättet att öka tryggheten. De som ändå drabbas av brott ska få stöd och hjälp till upprättelse. Att rättsväsendet lyckas med sina huvuduppgifter, dvs. att utreda brott, gripa misstänkta och döma de skyldiga, är en del av denna upprättelse. Personer som utsatts för brott måste få information om hur rättsprocessen går till och om vilka möjligheter till stöd det finns i processen, och de måste bli underrättade om vad som sker i det enskilda ärendet. Vi vill även öka statens finansiering av vittnesstödet eftersom vi anser att stödet till brottsoffer och vittnen i rättegångar i dag är underfinansierat.

Ett långsiktigt statligt ekonomiskt stöd ska betalas ut till de lokala ideella brottsofferstödjande verksamheterna. För att skapa kontinuitet och långsiktighet i verksamheterna är det angeläget att stödet blir förutsägbart. Därför föreslår vi att statens bidrag till föreningar som verkar inom brottsoffersektorn ska fördelas direkt till de lokala verksamheterna av Brottsoffermyndigheten.

Avslutningsvis vill Kristdemokraterna inrätta en särskild enhet inom Polismyndigheten vars uppgift är att hjälpa flickor och pojkar som riskerar att giftas bort mot sin vilja. Sådana enheter finns i Storbritannien och Norge och kallas forced marriage units.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2019/20:1 Budgetpropositionen för 2020 utgiftsområde 4:

1. Riksdagen anvisar ramanslagen för budgetåret 2020 under utgiftsområde 4 Rättsväsendet enligt tabell 1.1.
2. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2020 ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst de belopp och inom de tidsperioder som anges i tabell 1.2.

Motioner från allmänna motionstiden 2019/20

2019/20:259 av Martina Johansson och Mikael Larsson (båda C):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att samverka mellan trafikpolisen och utbildade fordonskontrollanter bör öka och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:282 av Mikael Larsson (C):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en nationell enhet inom polisen för utredning av brott mot lantbrukare av djurrättsaktivister och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:289 av Robert Halef (KD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda möjligheten att inrätta ytterligare en hyresnämnd i Stockholm och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:359 av Angelika Bengtsson m.fl. (SD):

4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att inrätta en nationell djurskyddspolis och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:379 av Eric Palmqvist m.fl. (SD):

7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om Sverige bilden och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:528 av Linda Westerlund Snecker m.fl. (V):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör ge Polismyndigheten i uppdrag att stärka förmågan till strategisk planering och styrning, att utveckla uppföljningen och att stärka det lokala polisarbetet och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör ge Polismyndigheten i uppdrag att satsa på arbetet med att motverka gränsöverskridande stöldlikor och trafficking och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen snarast bör återkomma till riksdagen med ett förslag som innebär att polisutbildningen blir en högskoleutbildning och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör tillsätta en utredning i syfte att se över möjligheterna att skapa fler ingångar till polisutbildningen och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:530 av Lars Beckman och Ann-Britt Åsebol (båda M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om effektivare kontroller på vägarna och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:531 av Lars Beckman (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att utbilda fler polishundar för ökad trygghet och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:553 av Adam Marttinen m.fl. (SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om fler poliser och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ett relativt rikttal för antal poliser och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om höjda antagningskrav till polisutbildningen och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om slopande av positiv särbehandling samt kvotering och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om större fokus på praktiska ämnen och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om fler utbildningsplatser och tillkännager detta för regeringen.

8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om höjda polislöner och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om renodling av arbetsuppgifter och tillkännager detta för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om fler karriärvägar och tillkännager detta för regeringen.
11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om kvalitet före kvantitet och tillkännager detta för regeringen.
24. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om återinförandet av beredskapspolisen och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:554 av Adam Marttinen m.fl. (SD):

4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ett nationellt ansvar och tillkännager detta för regeringen.
27. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om militära resurser till stöd för polisens arbete och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:600 av Runar Filper m.fl. (SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Polismyndigheten ska åläggas att ta ett nationellt helhetsansvar för att kartlägga, bekämpa och lagföra de individer och organisationer som ägnar sig åt kriminell djurrättsaktivism, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2019/20:602 av Yasmine Eriksson m.fl. (SD):

15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om djurskyddspolis på nationell nivå och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:646 av Désirée Pethrus (KD):

3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör få i uppdrag att snarast återkomma med förslag på hur man kan inrätta en verksamhet liknande den brittiska Forced Marriage Unit till stöd för flickor som riskerar att föras ut ur landet för tvångsgifte, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2019/20:654 av John Widegren (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att öka den polisiära närvaron på Östergötlands landsbygd och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:667 av Anders Hansson och Annicka Engblom (båda M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en gemensam grundutbildning för polisens, Tullverkets och Kustbevakningens brottsbekämpande personal och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att tull- och kustbevakningsutbildningen bör jämföras med högskoleutbildning och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:710 av Josef Fransson m.fl. (SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att varje kommun ska ha rätt till en lagstadgad minimibemanning av poliser och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att en parlamentarisk utredning bör tillsättas för att utreda om Polismyndighetens samlade byråkrati kan minskas och organisationen göras effektivare, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2019/20:823 av Richard Jomshof m.fl. (SD):

5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om fler civilanställda inom polisen och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utbilda fler poliser och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:891 av Lars Beckman (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ökad brottslighet mot företagare och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:898 av Lars Beckman (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga att redovisa statistik länsvis i stället för regionvis och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:1040 av Pia Nilsson (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om vikten av att polisen har en ändamålsenlig organisation för trafikpolisverksamheten och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:1060 av Runar Filper (SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att fler poliser bör stationeras ut i landsbygdskommunerna och tillkännager detta för regeringen.

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att öppettiderna för polisstationerna på landsbygden bör utökas kraftigt och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:1174 av Viktor Wärnick och John Weinerhall (båda M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att fler poliser måste finnas närvarande och tillgängliga även på landsbygden och i glesbygd och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:1310 av Åsa Coenraads (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det behövs fler poliser, ökad befogenhet för tullen och bättre kontroll av den svenska gränsen och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:1317 av Betty Malmberg och Marlène Lund Kopparklint (båda M):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att mer måste göras för att stävja id-kapningar och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att personupplklaringsprocenten då det gäller id-kapningar måste öka och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:1343 av Betty Malmberg och Marlène Lund Kopparklint (båda M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att antalet öppna våldtäktsärenden måste minska och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att personupplklaringsprocenten måste höjas avsevärt och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att den oacceptabla utvecklingen med ett stort antal sexualbrott och våldtäkter snarast måste brytas och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:1361 av Alexandra Anstrell och Maria Stockhaus (båda M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av en översyn av karriärmöjligheter för polis i yttre tjänst och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:1419 av Olle Thorell m.fl. (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om vikten av en lokalt förankrad polis som har goda möjligheter att arbeta förebyggande och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:1446 av Pia Steensland (KD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utse Sörmland till ett pilotlän för kommunal polis och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:1452 av Michael Anefur (KD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa kommunal polis med ettårig utbildning och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:1491 av Lotta Olsson (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att inrätta en polisutbildning i Örebro och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:1633 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V):

9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stärka rättsväsendets arbete med arbetsmiljöbrott och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:1704 av Johnny Skalin (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att tillsätta en utredning om hur identitetsstölders effektivare ska beivras och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:1755 av Per Åsling (C):

3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att en förbättring av landsbygdstrygghet ska utgå från regionala och lokala behov och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:1763 av Helena Lindahl och Peter Helander (båda C):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen till Polismyndigheten bör påtala samt följa upp vikten av att prioritera säkerhet i hela landet och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:1767 av Helena Lindahl och Peter Helander (båda C):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör se över möjligheten att skärpa åtgärderna mot brott begångna av

djurrättsaktivister och därmed öka tryggheten och skyddet för utsatta bönder och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:1871 av Saila Quicklund (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten till tidsatta krav för polisiär utryckning vid allvarliga brott och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:1906 av Josefin Malmqvist (M):

4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att inrätta grupper specialiserade på sexualbrott i alla polisregioner och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:1923 av Gulan Avcı (L):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda förutsättningarna för att öronmärka resurser för att utreda sexbrott, trafficking, människohandel och prostitution och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:1946 av Ida Drougge (M):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att aktivt arbeta för att stoppa utländska stöldligor och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:1967 av Josefin Malmqvist (M):

4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att säkerställa att anmälningar om bidragsbrott också utreds och lagförs och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:2032 av Ida Drougge (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att återinföra tunnelbanepolis samt klotterutbildad polis i Stockholms län och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:2064 av Saila Quicklund (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om polisens närvaro på landsbygden och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:2115 av Helena Gellerman (L):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda möjligheterna att införa en kortare polisutbildning för akademiker med minst treårig relevant utbildning och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:2165 av Lars-Arne Staxäng (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att tydligare bekämpa s.k. djurrättsaktivism och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:2243 av Åsa Coenraads (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om inrättande av häkte i Västerås och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:2349 av Lars Jilmstad (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att snabbutbilda 10 000 nya polisanställda och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:2390 av Lars Beckman och Ann-Britt Åsebol (båda M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om effektivare kontroller på vägarna och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:2500 av Cecilia Widegren (M):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utveckla samhällets skydd för näringsidkare som arbetar med djurhållning, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utveckla samhällets skydd för forskare som arbetar med djurförsök och deras forskningsresultat och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:2501 av Cecilia Widegren (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över hur rekryteringen för polisen ska gå till för att möjliggöra långsiktig tillväxt till ett viktigt framtidsyrke och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att polisen efter genomförd kvalitetsprövning ska kunna leva upp till en kontaktgaranti och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:2597 av Jessika Roswall m.fl. (M):

29. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att studera hur trafikpolisen fungerar i andra europeiska länder i syfte att hitta goda exempel på hur svensk trafikpolis skulle kunna organiseras och arbeta på ett effektivare sätt och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:2632 av Adam Marttinen m.fl. (SD):

Riksdagen anvisar anslagen för 2020 inom utgiftsområde 4 Rättsväsendet enligt förslaget i tabell 1 i motionen.

2019/20:2644 av Jörgen Berglund (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda förutsättningarna för hur den lokala polisiära närvaron kan stärkas i våra kommuner och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:2688 av Richard Jomshof (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att inrätta en nationell djurskyddspolis och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:2698 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V):

Riksdagen anvisar anslagen för 2020 inom utgiftsområde 4 Rättsväsendet enligt förslaget i tabell 1 i motionen.

2019/20:2709 av Lars Püss (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det behövs fler poliser och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:2727 av Andreas Carlson m.fl. (KD):

1. Riksdagen anvisar anslagen för 2020 inom utgiftsområde 4 Rättsväsendet enligt förslaget i tabell 1 i motionen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om Åklagarmyndigheten och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om Sveriges Domstolar och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om Kriminalvården och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:2729 av Andreas Carlson m.fl. (KD):

6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om insatser för unga gängkriminella och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:2761 av Kjell-Arne Ottosson m.fl. (KD):

58. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av ökade resurser till utredning och lagföring av miljöbrott och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:2775 av Magnus Jacobsson m.fl. (KD):

18. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att polisen ska ges tillräckliga resurser för nykterhetskontroller och möjlighet att beivra överträdelse och tillkännager detta för regeringen.
61. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av att intensifiera övervakningen av lastbilstrafiken och tillkännager detta för regeringen.
70. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av fler trafikpoliser och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:2807 av Roger Haddad (L):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att nationellt granska kvaliteten vid de lärosäten som bedriver polisutbildning och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:2824 av Roger Haddad (L):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en långsiktig lösning för att bättre tillgodose behovet av häktesplatser i Västerås och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:2828 av Ulf Kristersson m.fl. (M):

49. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att polisområden där narkotikahandeln är ett problem ska ha specialiserade narkotikapoliser och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:2832 av Ulf Kristersson m.fl. (M):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stärka polisens kapacitet på kort och lång sikt och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att verka för att det ska finnas goda förutsättningar att återanställa pensionerade poliser och poliser som lämnat yrket, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att snabbt rekrytera administrativt stöd och civila utredare och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att fler poliser ska arbeta i yttre tjänst och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det ska råda nolltolerans mot all form av brottslighet och tillkännager detta för regeringen.

9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att lokal brottsstatistik bör tillgängliggöras och följas upp på ett tydligare sätt och tillkännager detta för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att polisens uppdrag tydligt bör definieras, vad gäller både brottsbekämpande och brottsförebyggande arbete, och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:2939 av Edward Riedl (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att förstärka polisen i Norrland och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:2945 av Edward Riedl (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att aktivt arbeta för att stoppa utländska stöldligor och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:2957 av Edward Riedl (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ge regeringen i uppdrag att utreda hur mycket glesbygd fördyrar verksamheten i Polisregion Nord och sedan ersätta det på samma sätt som med storstadssatsningarna och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:2973 av Edward Riedl (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att uppmärksamma förmedlingen av svarttaxi via nätet i syfte att prioritera stävjandet av detta och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:2974 av Edward Riedl (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över vilka organisatoriska och arbetsmetodiska förbättringar som kan genomföras inom Polismyndigheten för att stävja olaglig yrkestrafik och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:2983 av Edward Riedl (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga att ge rättsvårdande myndigheter i uppdrag att prioritera stävjandet av svarttaxi och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:2988 av Hans Eklind m.fl. (KD):

20. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om mer resurser till polisen för att kunna verkställa avvisningar, utvisningar och fler inre utlänningskontroller och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:3063 av Johan Forssell m.fl. (M):

9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en särskild satsning på polisens hundresurs för att hitta fler vapen och narkotika och tillkännager detta för regeringen.
17. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om specialiserade narkotikapoliser och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:3069 av Johan Forssell m.fl. (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stärka Polismyndigheten med 10 000 fler polisanställda till 2024 och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ge Polismyndigheten tydligare direktiv om att den ökning av antalet poliser som sker under nästa mandatperiod i första hand ska placeras på lokalpolisområdesnivå och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att möjliggöra höjda polislöner och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att återrekrytera poliser och att anställa administrativt stöd till polisen och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om polisutbildningen och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att polisutbildningen bör ske på fler orter samtidigt som möjligheterna till distansutbildning byggs ut och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att genomföra riktade informationsinsatser till särskilda grupper och att Rekryteringsmyndigheten bör ges ett tydligt uppdrag att arbeta aktivt och uppsökande över hela landet och inte minst i olika utanförskapsområden i syfte att locka fler kvalificerade personer att söka till polisutbildningen och tillkännager detta för regeringen.
13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över ett system med deltidspolis och tillkännager detta för regeringen.
15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över polisens samlade trafikövervakande arbete i syfte att tillgodose en god och säker trafikmiljö och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:3101 av Noria Manouchi och Borian Åberg (båda M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda förutsättningarna för hur den lokala polisiära närvaron kan stärkas i våra kommuner och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:3106 av Annie Lööf m.fl. (C):

6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en trygghetsberedning och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:3121 av Paula Bieler m.fl. (SD):

10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om förstärkning av gränskontroller och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:3124 av Désirée Pethrus m.fl. (KD):

16. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att en forced marriage unit enligt brittisk modell ska inrättas och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:3136 av Ingela Nylund Watz m.fl. (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av att utöka antalet hyresnämnder för att förkorta handläggningstiderna och därmed snabbare kunna stävja olovlig andrahandsuthyrning och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:3191 av Andreas Carlson m.fl. (KD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om fler poliser och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om polisers arbetsvillkor och lön och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om kompetensutveckling och tillkännager detta för regeringen.
13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att återinföra beredskapspolisen och tillkännager detta för regeringen.
16. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att en forced marriage unit enligt brittisk modell bör inrättas och tillkännager detta för regeringen.
33. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga om en särskild civilrättslig enhet kan införas, likt den irländska, för att stärka arbetet mot organiserad brottslighet och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:3222 av Markus Wiechel m.fl. (SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa en nationell djurskyddspolis och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att djurskyddspolisen bör samordnas centralt för att effektivisera arbetet

och bör ansvara för vidareutbildning inom djurskyddsområdet och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:3243 av Larry Söder m.fl. (KD):

57. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av att förbättra skyddet för enskilda personer och företag mot bedrägeri och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:3248 av Johan Hedin m.fl. (C):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en trygghetsberedning och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en mer effektiv poliskår med tillgång till bättre och tydligare resultatuppföljning och tillkännager detta för regeringen.
25. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en nationell handlingsplan mot mutor och korruption och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:3319 av Johan Forssell m.fl. (M):

1. Riksdagen anvisar anslagen för 2020 inom utgiftsområde 4 Rättsväsendet enligt förslaget i tabell 1 i motionen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en satsning på Polismyndigheten för att anställa statliga ordningsvakter och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en satsning på Polismyndigheten för att återrekrytera poliser och för att anställa administrativt stöd till polisen och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ökade resurser till gränspolisen och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om förstärkning av Nationellt forensiskt centrum och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ökade resurser till Polismyndigheten för att fyrdubbla polisens kameraövervakning och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en förstärkning av polisens hundresurs och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en satsning för att förkorta svarstiderna i Polismyndigheten och tillkännager detta för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att återställa regeringens neddragning inom polisen och tillkännager detta för regeringen.

11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ökade resurser till Säkerhetspolisen och tillkännager detta för regeringen.
12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ökade resurser till Åklagarmyndigheten och tillkännager detta för regeringen.
13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ökade resurser till Sveriges Domstolar och tillkännager detta för regeringen.
14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om resurser till Kriminalvården för inrättande av en enhet för unga som begått grova brott, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om fördubblad kränkningsersättning till brottsoffer och tillkännager detta för regeringen.
16. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om specialenheter inom Polismyndigheten och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:3347 av Thomas Morell m.fl. (SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att skapa en dedikerad specialenhet på 700 tjänstemän inom polisen som enbart arbetar med kontroll av den yrkesmässiga och gränsöverskridande tunga trafiken, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
49. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att skärpa lagstiftningen gällande svarttaxiverksamhet och tillkännager detta för regeringen.

BILAGA 2

Regeringens och motionärernas anslagsförslag

Anslag för 2020 inom utgiftsområde 4 Rättsväsendet

Tusental kronor

Anslag	Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen			KD
		M	SD	V	
1:1 Polismyndigheten	28 546 852	+1 865 000	+2 675 000		+250 000
1:2 Säkerhetspolisen	1 641 279	+115 000	+210 000	-35 000	
1:3 Åklagarmyndigheten	1 698 586	+54 000		+10 000	
1:4 Ekobrottsmyndigheten	736 115		+28 000		
1:5 Sveriges Domstolar	6 241 698	+270 000	+597 000	+5 000	+440 000
1:6 Kriminalvården	9 448 433	+150 000	+1 900 000	+20 000	+120 000
1:7 Brottsförebyggande rådet	166 347				
1:8 Rättsmedicinalverket	455 273				
1:9 Gentekniknämnden	5 709				
1:10 Brottsoffermyndigheten	48 374				
1:11 Ersättning för skador på grund av brott	121 953	+40 000	+125 000		
1:12 Rättsliga biträden m.m.	2 356 357		+144 000	+6 600	
1:13 Kostnader för vissa skaderegleringar m.m.	39 987				
1:14 Avgifter till vissa internationella sammanslutningar	24 174				
1:15 Bidrag till lokalt brottsförebyggande arbete	57 157				
1:16 Säkerhets- och integritetsskydds-nämnden	21 224				
1:17 Domarnämnden	8 574				
1:18 Från EU-budgeten finansierade insatser avseende EU:s inre säkerhet	113 000				

Anslag	Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen			KD
		M	SD	V	
<i>Förslag till anslag utöver regeringens förslag</i>					
99:1 Kommunala insatser mot våldsbejakande terror					+30 000
99:2 Beredskapspolis					+40 000
99:3 Forced Marriage Unit					+10 000
Summa för utgiftsområdet	51 731 092	+2 494 000	+5 679 000	+6 600	+890 000

BILAGA 3

Regeringens förslag till beställningsbemyndiganden

Det har inte väckts några motioner med anledning av regeringens förslag till beställningsbemyndiganden.

Beställningsbemyndiganden för 2020 inom utgiftsområde 4 Rättsväsendet

Tusental kronor

Anslag	Regeringens förslag	Tidsperiod
1:18 Från EU-budgeten finansierade insatser avseende EU:s inre säkerhet	185 000	2021–2022